

List

LETO XIII
ŠT. 11
30. NOVEMBER 2006
300 SIT

ISSN 1581-8373

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Poština plačana pri pošti 3325 Šoštanj

Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

LOKALNE VOLITVE 2006
Analiza volitev

Stran 13

Stran 20
Šolski list

Stran 27
Narava in ljudje

S Tolijem
je zabavno.

VEM ZAKAJ.

NLB Toli, ponudba za otroke

- Toli darilo za novorojenčka
- NLB Toli račun z nagradami
- Zanimivi krediti in varčevanja
- Informativni center mladih in presenečenja

www.nlb.si/otroci

Urnik krožkov »univerze za tretje življenjsko obdobje«

Dan, pričetek	Ura	Krožek	Kraj
PRIČETO V PONEDELJEK 16.10.2006			
	8:00	Klekljanje I.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	8:00	Center srednjih šol (rumena)	Učilnica št. 10
vsak 2. teden	9:00	Skrb za zdravje	Sejna soba Zdravstveni dom
	10:00	Klekljanje II	Uni. za III. življenjsko obdobje
	11:00	Plavanje	Bazen Velenje
NOVO	12:00	Vitraž	Mozirju.
	14:00	Električne klaviature I.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	15:30	Električne klaviature II.	Uni. za III. življenjsko obdobje
Titov trg 5	15:45	Umetnostna zgodovina	Galerija (Titov trg 5)
	16:00	Angleški jezik I.	OŠ MPT Velenje
	17:00	Klekljanje V.	Dom učencev
	17:00	Električne klaviature III	Uni. za III. življenjsko obdobje
	18:00	Kiparstvo	OŠ MPT Velenje
	18:00	Ohranjanje gibčnosti V.	OŠ Gorica
	18:30	Električne klaviature IV.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	19:00	Ohranjanje gibčnosti VI	OŠ Gorica
PRIČETO V TOREK 17.10.2006			
vsak 2. teden	10:00	Skrb za zdravje II.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	10:00	Italijanski jezik	MZPM Velenje
1. sreč. 5.12.2006	10:00	Tekaško smučanje	Uni. za III. življenjsko obdobje
	15:00	Likovni krožek Gorica	OŠ Gorica
	15:30	Klekljanje IV.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	15:30	Ročna dela Šoštanj – kvačkanje	Društvo upokojencev Šoštanj
	16:00	Pogovorna nemščina	FARMIN
	16:00	Angleški jezik – nadaljevalni	Gimnazija Velenje
	16:00	Angleški jezik II.	OŠ MPT Velenje
	17:00	Klekljanje III.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	17:30	Ohranjanje gibčnosti III.	OŠ Livada Velenje
*	17:30	Plesni krožek	Sedež plesne Šole Step
*	18:00	Pogovorna angleščina	OŠ MPT Velenje
	18:30	Ohranjanje gibčnosti IV.	OŠ Gorica

PRIČETO V SREDA 18.10.2006

	8:00	Začetni tečaj angleščine	Uni. za III. življenjsko obdobje
vsak 2. teden	8:00	Sredine ustvarjalnice	MZPM Velenje
	10:00	BAND	
NOVO	10:00	Utrjevanje spomina	RUJ - stolpič C
	10:00	Pogovorna nemščina	Ljudska univerza, B vhod
	10:00	Angleščina nadaljevalni	Uni. za III. življenjsko obdobje
	14:00	Slovenske ljudske vezenine II.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	15:30	Računalništvo I.	CSŠ Velenje
	16:00	Citre	Dom učencev, ODER
	16:00	Slovenske ljudske vezenine I.	Uni. za III. življenjsko obdobje
	16:30	Likovni III	OŠ Antona Aškerc
	17:00	Ohranjanje gibčnosti I.	OŠ Livada
	17:00	Računalništvo II.	CSŠ Velenje
	17:50	Ohranjanje gibčnosti II	OŠ Livada
	18:30	Qigong III.	OŠ Gorica
	18:45	Ohranjanje gibčnosti VII.	OŠ Šalek

PRIČETO V ČETRTEK 19.10.2006

vsak drug teden	9:00	Kuhamo s srcem in beremo	Uni. za III. življenjsko obdobje
	10:00	Klekljanje VI.	Dom upokojencev Mozirje
vsak 2. teden	14:00	Pohodništvo	Gasilski dom Velenje
vsak 2. teden	14:00	Planinarjenje	Rdeča dvorana
NOVO	16:00	Lončarski krožek	Topolišica
NOVO	16:00	Računalniški krožek – začetni	OŠ MPT
vsak 2. teden	16:00	Sadjarstvo	Uni. za III. življenjsko obdobje
*	17:00	Likovni krožek	OŠ MPT Velenje
NOVO	17:30	Računalniški tečaj – nadaljevalni	OŠ MPT

PRIČETO V PETEK 20.10.2006

	8:00	Petje v malih vokalnih skupinah	Uni. za III. življenjsko obdobje
vsak 2. teden	9:00	Prva pomoč	Uni. za III. življenjsko obdobje
vsak 2. teden	9:00	Modno pletenje in osnove vožljanja	Uni. za III. življenjsko obdobje
vsak 2. teden	10:00	Slovenija, te poznam?	Uni. za III. življenjsko obdobje
NOVO	11:00	Bridge	Uni. za III. življenjsko obdobje
	18:00	Qigong I	Šolski center Velenje - telovadnica
	19:00	Qigong II.	Šolski center Velenje - telovadnica

List

Revija za kulturna in druga
vprašanja Občine Šoštanj in
širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Milan Kopusar,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrej, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Raško
Srebernjak

Fotografija na naslovnici:

Jani Napotnik

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrej
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

IGEA d.o.o., Nazarje

Natiskano

900 izvodov.

*Vse sodelavce prosimo, da prispevke za
LIST št. 12 (december 2006), pošljejo ali
dostavijo najkasneje do 15. decembra 2006.*

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Minulo je poletje in zgodnja jesen ... Tudi v Skornem, pri Ivanki Lesnik.

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
6	Dogodki in ljudje
8	Politika
10	Naša občina
11	Prostor za komentar
12	Dogodki in ljudje
13	Lokalne volitve 2006
	Analiza volitev
18	Elektra
19	Cerkev in mi
20	Šolski list
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	Varstvo naravne dediščine
27	Narava in ljudje
28	Portret
29	Svetloba
30	Iz prejšnjega stoletja
	Špehec od svinje - ponos gospodinje
31	Knjige
32	Čez Uršljo goro
34	Polemika
40	Filmspoting
41	Glasna glasba
42	Križanka
43	Fotoreportaža
	Koline na martinovo pri Rebršaku
44	Fotoreportaža
	Reševalna vaja GOLTE 2006

V senci volitev so uspešni zaključili mandat ... in s(m)o jih potlej zaman iskali na volilnih lističih.
»Stara« garnitura je Šoštanjčane napotila s kolesi v Velenje, kam jih bo »nova«?

p

Mi. S terena.

Peter Rezman

Slovenija, ki je ni več kot za eno krajevno skupnost Londona, ja notranje razslojena ravno tako, kot vsaka večja državna skupnost. Rzslojenost, ki je v zadnjem času vzbujala pozornost pa ni na črti »MI in ONI« ali »DOBRI in SLABI«, temveč delitev na »TUKAJ in S TERENA«. Pri tem je povsem jasno, da je »tukaj« v kakšnem (ljubljskem) centru »moči«, kot so medijska uredništva ali sedeži političnih struktur, teren pa je »tam nekje«, za devetimi gorami in devetimi vodami. Vsekakor pa zunaj avtocestnega obroča okoli Ljubljane.

Tako se po tej ločnici razlikujejo izdelave vrednostnih oznak o »nas in onih« ter o »dobrih in zlih«. Resnica (p)ostaja samo ena. Interpretacija resničnosti. »Res in prav« je samo tisto, kar se interpretira po tem ali onem politično-medijemskem kanalu. Interpretacija je pomembnejša od resničnosti. Bolj je interpretirana resničnost pomembna, večji je njen naslov, manj je prostora za njeno vsebino. Tako dobijo najpomembnejše vsebine najmanj resničnega prostora. Forma požira vsebino in rojeva populizem. Tega vzbujajo mediji in uporabljajo politiki in je vsa reč lepo ilustrirana z zadnjo večjo programsko spremembo v programskem paketu (davkoplačevalske) nacionalne televizije. Oddaja Piramida, ki temelji na »čvek-špetiru«, je izrinila oddajo Tarča, ki temelji na kritični analizi. Sploh ni potrebno soditi, ali je izvedba ene ali druge oddaje dobra, zanimiva ali koristna, temveč kakšno raven v svoji osnovi ponuja! Da bom konkretnější - kaj terja od gledalca? Razmišljanje, presojanje in tehtanje, ali zgolj strinjanje z eno od ponujenih interpretacij in opredelitev zanjo? Brez razmišljanja in kritične presoje.

Morda bi veljalo pobrskati globlje in se vprašati, zakaj je tudi v Sloveniji kar naenkrat vse več populizma? Kako na njegov razcvet vpliva kapital in ideologija potrošništva, katere bistvo je v embalaži, a je prostor tega uvodnika premajhen za razmišljanje v tej smeri.

Pred kratkim je dr. Andrej Blatnik, eden od književnih urednikov v naši državi, poslušalcem radia pojasnjeval, da tudi na področju knjižnih vsebin vse bolj prevladuje »zakon tržne znamke«. Če celo on, ki mora skrbeti, da je vsebina (knjige) pred tem kdo je avtor (knjige), pojasnjuje, da se založbe raje odločajo za slabe vsebine znanih avtorjev, kot za odlične vsebine neznanih piscev zaradi prodaje, da je torej ovitek nesporno pomembnejši od tistega, kar je sporočilo knjig, potem je skrajni čas, da se vprašamo, kaj se v resnici dogaja. Kaj se v resnici dogaja?! Kaj je res in ne kaj so nam sporočili, da je res. Tudi televizijske slike samo interpretirajo resničnost, saj temeljijo na kadrih (koliko in iz katerega

zornega kota?) ter montaži (koliko časa in v kakšnem zaporedju?).

Najbrž ni narobe, da se je v kontekstu lokalnih volitev, zaradi intenzivnosti poročanja, tudi neki Štefan iz Lendave opredelil za ali proti županji v Izoli, saj se resnična resničnost lahko ponovi tudi v Lendavi.

Zaskrbljujoče pa je, da se v »ljubljski« za vse »lendave in izole« v naši državi izmišljala drugačnost, preoblečena v navidezno resničnost. Kar naenkrat s(m)o se vsi »izolani in lendavci« zlili v maso. V »teren«! Novinarji so poročali »s terena«, politiki so iskali informacije »na terenu« in se potem vračali ... kam? V svoje laboratorije za proizvodnjo navidezne resničnosti, ki jo ponujajo kot resnično resničnost. Sporočali so nam, da s(m)o ljudje s terena drugačni, kot oni v »ljubljski«.

Problem na dolgi rok, (ki je morebiti tudi koristen za odpravo istega), pa je v tem, da se »teren« vse bolj širi tudi navznoter, v »ljubljsko« in se prostor za izdelavo resničnosti vse bolj ožji. Prevedeno v politični besednjak - demokracija se sama spreminja v svoje nasprotje - v diktaturo. S tem pa se oži prostor za obvladovanje razpihanih strasti. Če še enkrat skušamo ilustrirati proizvodnjo resničnosti z resničnostjo, se spomnimo, da s(m)o bili protestniki s »terena« v neki drugi zgodbi prikazani kot napol podivjani kmetavzarji s traktorji. Na terenu so se razkriale »vaške straže«, »naši, ljubljanski« protestniki pred parlamentom pa so bili zgolj plemeniti borci za naprednjaške ideje. Razlika v navidezni resničnosti je bila očitna, dokler ni resnična resničnost odstranila »ljubljske embalaže« in se je navidezna resničnost spremenila v resnično resničnost tudi v »ljubljski«. Vaške straže so se nenadoma zgodile v mestu ...

p.s.

Če se zdi ta uvodnik preveč zahteven za List, potem se postavi vprašanje, ali nam res ne pripada etiketa, da smo samo občasna »zanimivost s terena«!

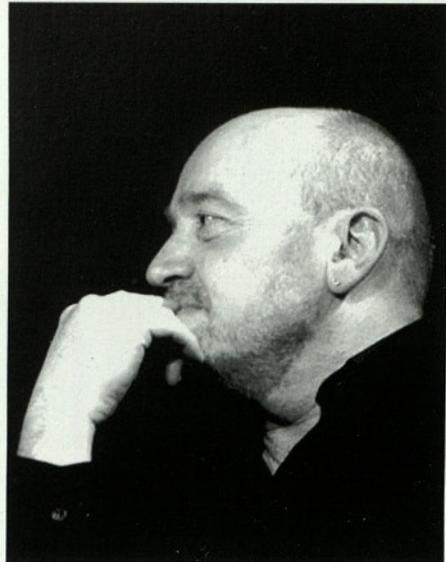

Foto: Nada Žgank

Višek aktivnosti – pridobitev novega vozila

V mesecu oktobru, mesecu požarne varnosti so že tako dejavni šoštanjski gasilci svoje aktivnosti še okrepili. Imeli so tri večje gasilske vaje in nekatera usposabljanja. Učencem nižje stopnje osnovne šole Šoštanj so predstavili svojo tehniko in opremo, obiskali pa so jih tudi malčki iz šoštanjskega vrtca. Za zaključek so v soboto, 28. oktobra priredili dan odprtih vrat na katerem so krajanom predstavili delovanje društva in jih poučili o ravnanju z gasilnimi aparati.

Foto: Marija Lebar

Ta dan pa je bil za člane Prostovoljnega gasilskega društva Šoštanj dan, ki so se ga najbolj veselili. Sledil je namreč prevzem novega gasilskega vozila za prevoz moštva GVM-1, ki so ga v uporabo dobili od Termoelektrarne Šoštanj. Vozilo je VW TRANSPORTER 2,5 TDI 4 MOTION. Zamenjalo bo štirinajst let star Citroenov avto, ki je svojem namenu že odslužil. Novo vozilo je narejeno in opremljeno skladno s tipizacijo Gasilske zveze Slovenije, z nadgradnjo in vso pripadajočo opremo pa je vredno dobrih deset milijonov tolarjev.

Predsednik društva Boris Goličnik, ki je vodil slovesnost, je v uvodnem govoru dejal:

»Gasilstvo v Šoštanju ima zavidanja vredno tradicijo, saj je PGD Šoštanj s svojimi 127 leti uspešnega delovanja med najstarejšimi še delujočimi društvi v Sloveniji. To so leta, na katera smo ponosni. Bili so vzponi in padci, a na koncu je zmagal zdrav razum, ki je velevat pomagati ljudem v nesreči. Naše društvo danes dobro deluje, je dobro usposobljeno in ima ustrezno tehniko in

Velik poudarek dajemo delu z mladimi, kar potrjuje številčnost naše mladine. Udeležujejo se številnih gasilskih in ostalih tekmovanj in naša odgovorna naloga je, da so prevozi zanje zanesljivi in udobni, predvsem pa varni. Prav zato smo se v društvu odločili pričeti z aktivnostmi za pridobitev novega vozila za prevoz moštva, ki ga bodo danes predstavili naši najmlajši, katerim je prvenstveno namenjeno.«

Po krajši predstavitvi vozila je sledila svečana predaja ključev. Predstavniki Termoelektrarne Franc Poličnik je ključke predal podpoveljniku društva Milanu Roškarju in ob tem med drugim povedal: »Veseli smo, da TE in PGD Šoštanj že vrsto let dobro in uspešno sodelujeta, da je delo in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti z obeh strani odlično, kar potrjuje tudi nabava novega gasilskega vozila, za katerega želim, da bi vam dobro služilo in bi ga čimmanjkrat uporabljali v intervencijske namene!«

Sledili so še pozdravi in dobre želje župana Milana Kopušarja, poveljnika Gasilske zveze Velenje Jožeta Drobeža in poveljnika gasilskega poveljstva Šoštanj Borisa Lambizerja. Po blagoslovu, ki ga je opravil dekan Jože Pribožič, je ključke avta prevzel njegov voznik in skrbnik Klemen Mežnar. Ta se je zahvalil za zaupanje in slovesno obljubil, da bo za vozilo dobro skrbel.

Ponosni na svojo novo pridobitev so se gasilci in gostje zadržali v prijetnem druženju ob zvokih tria Vikend, njihove misli pa se že mudijo pri novih načrtih in novih aktivnostih.

Marija Lebar

Kako neboleče pogledati v človeško telo?

Od odkritja rentgenskih žarkov je minilo že 111 let, pa je preiskava klinično še vedno uporabna. Pri enostavnem slikanju rentgenski žarki potujejo od rentgenske cevi skozi organ do filma in ga na mestu zadetka počrtnijo, odvisno od energije, ki jo ob kontaktu s filmom še imajo. Slika je ploskovna v eni projekciji in nam ne daje vtisa globine.

Pri računalniški tomografiji (CT = computed tomography) preiskovani del telesa slikamo z več strani. Rentgenska cev kroži okrog telesa, ki potuje skozi centralno odprtino v cevi. Računalni-

Foto: B. T.

sa, kot da bi ga narezali na tanke rezine. Novejši CT aparati omogočajo kar 64 rezov v sekundi. Preiskava je primerna za odkrivanje bolezenskih sprememb v glavi, hrbtenici, skeletu, trebuhu in prsnem košu. Sledimo lahko dinamičnim spremembam gibljivih organov. Lahko si privoščimo prostorsko rekonstrukcijo in na zaslonu potujemo skozi organ. Dogajanja v našem telesu tako niso več skrivnost. Natančnost aparature omogoča odkritje majhnih, nekaj milimetrov velikih začetnih rakastih sprememb. Zgodnje odkritje hude bolezni za bolnika vedno pomeni tudi večjo možnost popolne ozdravitve in boljšega preživetja. V primerjavi s staro tehnologijo, ki prikaže le odliček kontrastnega sredstva, s katerim med slikanjem napolnimo žilo, lahko sedaj vidimo tudi žilno steno in dogajanja v njej. Pravočasno lahko odkrijemo in rešimo problem grozečega strdka, ki se bo vsak čas razpočil in zaprl svetlino žile. Tako lahko preprečimo nastanek srčnega infarkta ali možganske kapi.

Prednost CT je v njegovi natančnosti in izredno ostri sliki. Za preiskavo se odločimo, kadar je treba pregledati organe, ki jih je težko ali nemogoče prikazati z drugimi slikovnimi metodami; ko druge metode ne zagotovijo zanesljivih dokazov o bolezni, klinična slika pa kaže na bolezenski proces, ki bi ga bilo morda možno z operacijo ozdraviti; ko so si podatki, zbrani s pomočjo drugih preiskovalnih metod, nasprotujoči ali premalo zanesljivi. Ker moramo pri CT bolnika presvetliti z rentgenskimi žarki z vseh strani, je prejeta doza sevanja velika. Zato se za preiskavo zdravniki odločijo v primerih, ko je nujno potrebna (diagnosticiranje raka, srčni infarkt, možganska kap, krvavitve, poškodbe organov) in bolniku omogoča boljše preživetje oziroma brez preiskave učinkovito zdravljenje ni mogoče.

Preiskovalne metode, ki uporabljajo ionizirajoče sevanje so zdravju škodljive, vendar so doze, ki jih prejmemo, razmeroma nizke. Doza, ki jo prejmemo pri slikanju zlomljene stegenice, ustreza enemu dnevu naravnega sevanja. Pri slikanju zob ustreza trem dnevom naravnega sevanja. Rentgenski pregled pljuč nam prinese dozo, ki ustreza enemu tednu naravnega sevanja. Izjema je CT, kjer je izpostavljenost sevanju velika - deset mesecev do štiri leta naravnega sevanja. Vedeti pa moramo, da koristnost preiskave močno presega škodljivost.

Katero preiskavo torej izbrati? S katero kar najbolj učinkovito in čim manj škodljivo pogledati v človekovo telo? Pogosto jih bomo po-

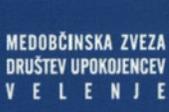

**BOLNIŠNICA
TOPOLŠICA**

UNIVERZA
ZA III. ŽIVLJENJSKO
OBD OBJE VELENJE

MEDOBČINSKA ZVEZA
DRUŠTEV UPOKOJENCEV
VELENJE

Za moje zdravje gre - darujem za CT

transakcijski račun: 01100-6030279155 sklic: 00 930004 namen: za CT

trebovali več: poleg enostavnega rentgena in ultrazvoka je zadnje čase vse bolj nepogrešljivi CT, ki natančno loči med tkivi, tudi mehkiimi, in omogoča dobro prostorsko ločljivost. Rezultati posameznih preiskav se med seboj dopolnjujejo in zlivajo v mozaično sliko, ki nam pomaga razvozlati bolezensko stanje in daje odgovor, kako in s čim najbolje zdraviti.

Ni časa za oklevanje in odlašanje. Bolezen ne čaka in ne izbira. Le skupaj lahko nabavimo CT, aparaturu, vredno 300 milijonov SIT. Zame, zate, za vse, ki jo bodo potrebovali in z njim hranili svoje zdravje. Zatro prisluhni, razumi in pomagaj.

prim. Janez Poles, dr. med. – internist

Svetovni dan otroka

Kako drugače proslaviti svetovni dan otroka kot z otroki? To je uspelo Medobčinski zvezi prijateljev mladine Velenje, ki je letos prvič organizirala skupno prireditev mladih Šaleške doline. Ravno na dan praznika, 20. novembra, je v šoštanjskem kulturnem domu nastopilo okoli sto otrok. Iz Društva prijateljev mladine Topolšica so prišle vse tri mažoretne skupine, iz DPM Skorno Florjan je prišel otroški zbor, Škalsko društvo je zastopala citrarka Maruša Aristovnik, iz Šmartnega ob Paki je prišla plesna skupina Šiške ter Lea Babulč in Lokovice, harmonikar s Konovega, skeč so pripravili otroci društva iz Raven, Škale pa je zastopala še ena citrarka, Tanja Ložar.

Foto: Arhiv

Ob programu je tekla beseda voditelja Boštjana Odra, ki se je odlično izkazal in pripravil tekst iz konvencije o otrokovih pravicah. Prireditev je zaključil s pozivom starejšim, da naj svoje otroke spoštujejo in jih imajo radi.

Zares odlična prireditev, ki bi se lahko pokazala na vsakem odru, je imela samo eno pomanjkljivost. Gledalcev je bilo, žal, malo. Premalo, da bi otroci na odru lahko začutili, da so bogastvo tega sveta.

Tinca Kovač iz MZPM nam je ob tem povedala, da so bili otroci zares odlično pripravljeni in da bodo s projektom seveda nadaljevali v naslednjem letu.

Milojka Komprij

Veterani vojne z novim vodstvom

Vprostorih Ribiške družine Velenje so se konec septembra zbrali člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Vele-

nje, ki združuje veterane iz občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki. S 656 člani je združenje med večjimi v Sloveniji in drugo največje po številu članov na Celjskem. Pregledali in ocenili so svoje delo v drugem mandatnem obdobju ter sprejeli dopolnjena pravila območnega združenja. V poročilu predsednika območne organizacije Dušana Ajtnika so bili nanizani številni izvedeni programi in sodelovanje z mnogimi sorodnimi organizacijami.

Foto: M. K.

Zbor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje je soglasno izvolil nove organe, 13-člansko predsedstvo in 6-članski nadzorni odbor ter častno razsodišče. Predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje je postal Stane Tepej, podpredsednik Zdenko Hriberšek in sekretar Zdenko Zajc. Člani predsedstva iz Mestne občine Velenje so postali Slavko Korenič, Alojz Hudarin, Matjaž Klemenčič, Srečko Gračner, Marko Bauman in Dušan Ajtnik, iz Občine Šoštanj Zdenko Slatnar, Drago Karl Potočnik in Janko Obšteter ter Občine Šmartno ob Paki Franc Kačičnik in Stane Vodovnik. Predsednik nadzornega odbora je postal Viktor Brglez, častnega razsodišča pa Janko Meža.

Letos se bodo veterani udeležili še praznovanja v počastitev 15. obletnice izгона zadnjega vojaka JLA iz Slovenije, slovesnosti ob odkritju spominske plošče Zveze veteranov vojne za Slovenijo na domačiji Mazej v Belih Vodah nad Šoštanjem, kjer so skrivali orožje in strelivo za takratno TO. Sprejeli so še program dela in finančni načrt za leto 2007.

Osrednja pozornost v naslednjem mandatnem obdobju bo namenjena članom, pomoči pri urejanju statusa veterana vojne za Slovenijo, zaznamovanju pomembnejših dogodkov iz 90-tih let prejšnjega stoletja ter seznanjanju javnosti in mladih v šolah s takratnimi dogodki o tem prelomnem času slovenske zgodovine.

Zbor so veterani končali z družabnim srečanjem.

Zdenko Zajc

Zimsko ponudbo so še popestrili!

Na Golteh hitijo še z zadnjimi deli pred začetkom zimske sezone. Tudi letos ponujajo kar nekaj novosti. »Zimsko ponudbo smo še popestrili,« pravi direktor Ernest Kovač. Računajo, da bodo z umetnim zasneževanjem glede na napovedane nizke temperature lahko začeli okoli 15. novembra, tako da bi bile proge nared v

začetku decembra.

V avtomatizacijo umetnega zasneževanja so vložili okoli 250.000 evrov. Zdaj je ves sistem računalniško voden in za zasneževanje lahko porabijo vsako temperaturno ugodno uro tako podnevi kot ponoči. V ta namen so namestili dve vremenski postaji. Na smučišču Ročka so postavili dodatne hidrante, tako da se bo lahko zasneževalo vse do dna, prav tako pa tudi strmina na tej progi.

Pozabili pa niso niti na najmlajše goste, saj so na smučišču Murava pri Alpskem vrtu namestili »baby lift« in uredili otroški poligon z živalcami in drugimi igrali. Za tiste otroke, ki se ne bodo smučali, pa bodo ponujali prevoze s snežnimi vozili in sanmi po Golteh.

»Letos smo se osredotočili tudi na tako imenovano a preski ponudbo, to je možnost aktivnega preživljanja prostega časa tudi po smučanju. Zato smo hotel prepleškali, obnovili savno, teraso smo obdali z lesenimi s stenami, jo pokrili in s tem pridobili 120 dodatnih sedežev, dogradili pa smo tudi tri nove sobe. Namestitev nam namreč primanjkuje, saj smo si v strategiji zadali povečanje števila stacionarnih gostov v Zgornji Savinjski in Šaleški dolini. Ti gostje poleg smučišča potrebujejo še druge storitve in učinki bodo v korist vseh,« pravi Kovač. Povečali so tudi teraso pri brunarici Trije plati, kjer nudijo gostinske storitve na smučišču.

Foto: Marija Lebar

V sodelovanju s smučarsko šolo Beli zajec in Osnovno šolo Nazarje so pripravili akcijo z imenom Naučimo se smučati. To želijo razširiti na vse osnovne šole v Sa-Ša regiji. Namen akcije je, da bi se čim več otrok naučilo smučati že leto pred tem, ko imajo smučanje na programu v šoli v naravi. Direktor pravi: »Stroškov za otroke oziroma starše pri tej akciji ne bo nobenih. Tako prevoz do smučišča kot uporaba vseh naših naprav bo zastonj. Za tiste otroke, ki nimajo opreme, bomo le-to zagotovili mi, saj smo in še bomo pridobili številne sponzorje in donatorje. Tako bomo omogočili smučanje vsem otrokom, ne glede na njihov materialni položaj.«

Tudi letos so smučarske karte na razpolago v predprodaji že od septembra, v novembru in vse do začetka smučanja so karte za 10 odstotkov cenejše. Tudi s to prodajo so zelo zadovoljni, saj je od lanske višja za desetino. Predprodaja poteka tudi po nekaterih gostiščih in lokalih, kjer poleg karte dobite obrok ali pico brezplačno. Za to akcijo so zelo zainteresirani tudi gostinci. Tudi v letošnji sezoni bodo smučarji na smučišču Stari stani deležni desetodstotnega popusta na vozovnice.

Marija Lebar

Poslanski večer

Konec oktobra so se v Šoštanju mudili trije poslanci: Mirko Zamernik, Miro Petek in Drago Koren. Okrogla miza, ki jo je organiziral šoštanjski odbor SDS, je izzvenela v smislu aktualne problematike na državni in lokalni ravni.

Foto: Dejan Tonkai

Omizju se je pridružil tudi županski kandidat Darko Menih, v dvorani kulturnega doma Šoštanj, kjer je večer potekal, pa se je nabralo mnogo ljudi. Na nek način pričakovano, saj so omenjeni poslanci najbolj razpoznavni v našem okolju, z udeležbo pa so tudi podprli pričakovana na volitvah.

Med drugim so izpostavili vprašanje izgradnje avtoceste ali tako imenovane tretje razvojne osi in zavzeli stališče, da bodo skušali avtocesto »pripeljati« čim bližje Šoštanju, kar pomeni večjo dostopnost in možnost gospodarskega in turističnega razvoja kraja. To se nenazadnje navezuje tudi na drugo tematiko, ki so jo obdelali. V javnosti je namreč podatek, da je podjetje Gorenje dobilo na izboru za finsko podjetje Patrija in obstaja velika možnost, da bo Gorenje obrat gradilo v Šoštanju. To pomeni večje število delovnih mest, kar pa je seveda dobra novica za prihodnost. V bližnji prihodnosti bo v Šoštanju potekala tudi izgradnja šestega bloka termoelektrarne (plinske turbine), kar pomeni nadomestitev ostalih blokov in modernizacijo bloka pet. To pomeni povečanje proizvodnje električne energije, zmanjšanje emisije plinov in tudi pocenitev elektrike. Govor je tekkel tudi o renti, kjer je stališče, da se moramo truditi za nadomestilo države v prihodnosti, o šolstvu, pa tudi o Slovcenih po svetu.

O teh in drugih vprašanjih so zavzeli skupno stališče, kar pomeni, da bodo poslanci zastopali interese lokalne skupnosti. V pogovoru je s svojimi stališči sodeloval tudi Darko Menih, ki je izrazil upanje in svojo vizijo razvoja Občine Šoštanj. Pri tem računa na navezo in sodelovanje na državnem nivoju.

Milojka Komprej

Minister za zdravje v Šoštanju

V sredini oktobra se je v Šoštanju mudil minister za zdravje dr. Andrej Bručan. Pred tem je obiskal Mladiko, center za bolnike z multipleks sklerozo v Topolšici, zato se je pogovor v začetku navezal na zdravje in zdravljenje.

Foto: M. K.

V nadaljevanju je spregovoril o podeljevanju koncesij. Ugotovljeno je, da se s podeljevanjem koncesij v zdravstvu zmanjšuje čakalna doba za približno 35 %. Dotaknil se je tudi vprašanja pomoči ljudem v vseh starostnih obdobjih, s konkretnimi odgovori na vprašanja o stanju v Šoštanju. Obljubljeni je, da se bodo zadeve okoli Smrečine pospešeno reševale. Ogledali so si tudi zdravstveni dom in se dotaknil vprašanja dežurne službe, ki bi bila mogoča tudi v Šoštanju, če bi se izkazalo, da je to rentabilno. Ministra je pozdravil tudi kandidat za župana Darko Menih, okroglo mizo, ki jo je vodila Judita Krneža, pa je pospremlilo precejšnje število ljudi.

Milojka Komprej

Spomin na padle borce

Tradicionalna komemoracija je k spomeniku pri Poštajnarjevem križu v torek, 31. oktobra, privabila številne krajanje, pa tudi druge. Počastili so spomin na vse Ravenčane, ki so v letih 1941–1945 padli v narodno-osvobodilnem boju.

Foto: Arhiv

Organizatorji ZZB Ravne, Krajevna skupnost Ravne in Kulturno-umetniško društvo Ravne so pripravili bogat kulturni program. Zbrane sta nagovorila sekretar ZZB Ravne g. Franc Hudomal in predsednica Krajevne skupnosti Ravne ga. Erna Obšteter. Kulturni program so sooblikovali recitatorji, harmonikarji, moški pevki zbor, ravenska godba na pihala in otroci iz Podružnične šole Ravne, ki so pripravili lep recital. Ob spremljavi godbe so predstavniki ZZB k spomeniku položili venec v spomin na padle.

Z bogatim polurnim programom so tako organizatorji poskrbeli za ohranjanje spoštljivega spomina na NOB, krajanje in vsi prisotni (med njimi tudi župan Občine Šoštanj) pa so ponovno dokazali, da cenijo partizanske boje in se zavedajo, kako so le-ti pripomogli k temu, da danes živimo srečno in svobodno življenje.

Mateja Bolha

Varna pot

Obnovljena cesta Heroja Gašperja je bila uradno predana namenu 6. novembra. Trak sta prerezala župan Občine Šoštanj in direktor CMC Marjan Vengust, pomagali pa so jima otroci Osnovne šole Šoštanj.

Foto: T. R.

Kako tudi ne, saj obnovljena cesta predstavlja tudi varno pot v šolo in do vrtca, ob kateri vsakodnevno prihajajo otroci v šolo. Tako je tudi ta cesta vključena v načrt varnih šolskih poti in kot taka označena z rumenim metuljem. Na priložnostni slovesnosti so sodelovali OŠ Šoštanj in Pihalni orkester Zarja Šoštanj, pridobitve pa so se gotovo razveselili mnogi občani.

Cesta, katere zaprtje zaradi obnove je burilo duhove, saj povezuje Šoštanj s Topolšico, je tako dobila novo asfaltno prevleko, obnovili so vodovod in kanalizacijo ter cestno razsvetljava. Vrednost celotne prenove je znašala 56 milijonov in še par tisočakov, dela pa je izvajala celjska družba CMC, ki je začela dela 13. septembra. Po novi cesti torej varno in zanesljivo, za kar je blagoslov dodal tudi šoštanjski kaplan Tadej Lenasi.

Milojka Komprej

Še so zanesenjaki med nami

K pisanju članka me je vzpodbudila hitra in odločna akcija posameznikov, katere rezultat je bil odlična sanacija plazu na cestnem odseku od Draja, mimo Turineka, Primožiča do Kumra v Lokovici.

Foto: Arhiv

Obstoječi podporni zid ne bi več prenesel prvega dežja oz. prihajajoče zime in bi se zagotovo podrl na cesto in zaprl dovoz do kar nekaj hiš.

Namesto tarnanja in čakanja sta zanesenjaka Rafko Drev in Rudi Lesjak, ob podpori še nekaterih sokrajanov, aktivirala občinske in krajevne može.

Tako so si župan g. Milan Kopušar, g. Boris Lambizer in g. Marjan Vrtačnik ogledali nevaren podporni zid. Odločili so se finančno podpreti obnovo. Občina Šoštanj je tako prispevala 500.000 SIT, KS Lokovica 1.000.000 SIT, razliko pa so prispevali krajani, ki to cesto koristijo. Pod taktirko g. Dreva in g. Lesjaka je sledila hitra in kvalitetna izvedba.

Rudi Lesjak je zaradi boljše preglednosti dovolil tudi odkop zemlje nad prvim ovinkom, stroške odkopa je prevzel Rafko Drev, Robert Turinek pa je na svoje stroške opravil vse odvoze materiala. Opravili so tudi precej udarniških ur.

Nova pridobitev je tudi izogibalščice nasproti vozečim avtomobilom, ki je nastalo s pomočjo aktivnosti g. Lesjaka, g. Verdenika, g. Turineka, g. Dreva in s soglasjem g. Vogrinca. Ograja vzdolž ceste pa naj bi prispevala predvsem k varnosti v zimskem času.

Pa naj še kdo reče, da smo udarniške akcije poznali samo v socializmu. Kjer je volja, je tudi rezultat. Od začetnih aktivnosti do izvedbe je preteklo nekaj več kot mesec dni.

Na koncu je bilo poskrbljeno tudi za otvoritev, kjer so bili prisotni vsi akterji, muzikant, dobra hrana in pijača. Trak je ob pomoči župana in predsednika sveta krajevne skupnosti prerezal g. Jože Turinek.

Bojan Kugonič

Prenova mostu

V okviru cestnih vzdrževanj so v mesecu oktobru potekala tudi obnovitvena dela na mostu čez Pako pri hiši Komprej v Penku.

Foto: M. K.

Most, ki je bil zgrajen leta 1972, je najprej služil prehodu iz Penka v Lokovico le nekaterim prebivalcem tega zaselka. V kasnejših letih je pridobil tudi tranzitno vlogo, saj povezuje cesto, ki teče po vrhu Lokovice in se izteče v Šoštanju pri graščini ali se prevesi proti obvoznici v Lokovici. Zaradi te funkcije in seveda zaradi vse večjega števila jeklenih konjičkov je bil most deležen obnove še nekajkrat. Verjetno bo v prihodnosti kazalo razmišljati o betonskem prehodnem delu.

Odprtje prenovljenega mostu je bilo v torek, 7. novembra. Za varno pot je most blagoslovil kaplan Tadej Lenasi, trak pa so prerezali župan Občine Šoštanj Milan Kopušar, predsednik KS skupnosti Lokovica Boris Lambizer ter najmlajša udeleženka odprtja, za katero upajo, da bo most še posebej dolgo in varno prečkala.

Investicija je bila vredna 2,5 milijona tolarjev.

Milojka Komprej

Urejena cesta – varna vožnja

Na Pristavi je bil to jesen asfaltiran še zadnji zgornji del ceste, ki vodi skozi Pristavo do vznožja razvalin gradu Forhtenek.

Približno 600 metrov dolg novo asfaltiran odsek ceste se prične pri Mihaču, pelje mimo vodnega zbiralnika, mimo prireditvenega prostora TD Pristava in se konča pri najvišje stanujočih Pristavčanih – družini Štrigl. Zagotovo bodo novega asfalta najbolj veseli Mihači (Trap) in Štrigli, ki jim je prašna makadamska cesta skozi vsa leta povzročala nemalo dodatnega dela. Vsako vozilo, ki je ob suhem vremenu peljalo mimo hiš, je dvignilo prah. Prah pa se je nato usedal na avtomobile in na vse, kar je bilo postavljeno pred hišo, na okna, skozi odprta okna pa je prišel tudi v bivalne prostore. Ob močnih nalivih je voda s ceste izpirala nasipni material, ob pluzenju snega z luknjaste in valovite ceste pa je del nasipnega materiala končal v občestnih jarkih in na travnikih.

Odprtje novo asfaltiranega odseka ceste je potekalo na lepo sončno novembrsko nedeljo. Popoldne na Pristavi je najprej poživila glasba ravenske godbe. Skozi program so ozračje s peto pesmijo napolnili moški glasovi ravenskega zborra in glasovi ljudskih pevka Gaberški cvet. Na harmoniko sta zaigrala domačina, na koncu pa so zaplesali še veterani folklorne skupine Koleda.

Pri Mihaču, kjer je bila slovesnost, se je zbralo veliko domačinov in vseh, ki radi zahajajo na Pristavo. Prišla je tudi večina povabljenih, tistih, brez katerih te novo asfaltirane ceste ne bi bilo. S pozdravom vseh prisotnih in govorom je pričel predsednik TD Pristava Drago Kotnik. Na kratko je opisal zgodovino posodabljanja ceste iz Gaberk na Pristavo. Cesta meji na krajevni skupnosti Ravne in Gaberke, zato si skrb za vzdrževanje ceste delita. Cesta na današnji trasi obstaja že vsaj iz prejšnjega stoletja. Vseskozi je bila to ozka kolovozna cesta, ki je v Gaberkah šla mimo Pika, mimo Cvenkove kapele in vse do vznožja Forhteneka. Petdeset let nazaj je bila to kolovozna cesta za vprežna vozila z dvema globokima kolesnicama, ki ju je stalno izpiral dež. Bila je tipična hribovska cesta, ki jo je bilo težko obnavljati, saj je bilo tja težko dovažati nasipni material. Kako slaba je bila cesta, priča zgodbičca Apatove mame. Kaj kmalu po vojni, leta 1948 je pri Apatih hudo zbolela ena njena sorodnica. Domači so poklicali rešilca, ki pa se zaradi slabe ceste ni mogel pripeljati do kmetije Apat. Bolno ženico je bilo zato potrebno na nosilih odnesti do ravnega dela ceste pod Apati, kjer so jo naložili v rešilca. Tudi kasneje, leta 1972, ko so se Kotniki iz Gaberk preselili na Jernejevo kmetijo na Pristavi, do hiše še vedno ni mogel pripeljati tovornjak. Po letu 1974 se je stanje ceste začelo naglo izboljševati. Cesto so razširili in jo redno vzdrževali z nasipnim materialom, s čimer je postala prevozna tudi za motorna vozila. Z leti pa so cesto po delih začeli tudi asfaltirati, saj denarja za asfaltiranje cele dolžine ceste ni bilo. Prvi asfalt na cesti od Cvenka do Letana je bil položen leta 1974. Leta 1981 so asfaltirali drugi del ceste, in sicer od Le-

tana do Apatovega kozolca, preplastili pa so tudi cesto pri Cvenku. Šest let kasneje, leta 1987 je bilo izvedeno asfaltiranje najbolj kritičnega dela ceste na Pristavo – Jernejev klanec. Četrty del ceste, ki poteka od Apata do Kotnika, je bil asfaltiran leta 1993, letos pa je asfaltna prevleka dosegla še zgornji del Pristave. Na Pristavo še danes skozi gozdove pelje več makadamskih ožjih cest, ki so še prevozne. Večinoma so to privatne ceste, ki so si jih zgradili kmetje za dostop do hiš ter za spravilo lesa iz gozda. Tako gre takšna cesta iz Raven mimo Poca na Pristavo, druga iz Raven mimo Honkerja, iz Velunje mimo Velunška, obstajajo pa še druge gozdne ceste na Forhteneku.

Foto: A. G.

Z nasmehom na obrazu je zatem prisotne pozdravila predsednica KS Ravne Erna Obšteter. Izrazila je svoje zadovoljstvo ob dejstvu, da se je stanje na področju ureditve cest v zadnjih letih v Ravnah močno izboljšalo, vendar pa je ob tem poudarila, da delo še zdaleč ni končano. V Ravnah so namreč na vrsti novi projekti, kot sta npr. izgradnja doma krajanov in kanalizacijskega sistema. Upa, da bo njihova izvedba potekala ravno tako hitro kot obnova cest. Zahvalila se je tudi županu Občine Šoštanj Milanu Kopušarju, saj je Občina Šoštanj v večini financirala novo zgrajeni asfalt na Pristavi. Zato ni naključje, da je bil naslednji govornik prav župan Občine Šoštanj. Ta je poudaril, da sama izgradnja ceste še ne pomeni, da je s tem skrb za cesto končana. Veliko denarja občina nameni tudi vzdrževanju cesti, ki jih je veliko, zato vsaka cesta ne pride takoj na vrsto, ko se na njej pojavi prva luknja. Zato je pohvalil delo TD Pristava, ki vsaj enkrat na leto uredi in očisti bankine ob cesti. Dobra in varna cesta namreč pomeni tudi varno pot za otroke.

Sledil je blagoslov ceste, ki ga je opravil naddekan Jože Pribožič. Nato se je Drago Kotnik v imenu Pristavčanov s spominkom zahvalil tistim, ki so za cesto, takšno kot je danes, najbolj zaslužni: Alojz Trap, Marjan Kotnik, Erna Obšteter, Mirko Andrejč in župan Milan Kopušar.

Nato so župan Milan Kopušar, Erna Obšteter, Drago Kotnik, Pavel Župevc in Marjan Kotnik prerezali še trak in slavnostno odprli cesto, po kateri so se lahko nato obiskovalci v miru sprehodili. Na prireditvenem prostoru je TD Pristava vse prisotne pogostilo s pečenim kostanjem, mostom in pecivom.

A. Grudnik, Z. Mazej

Bil sem vaš župan!

V ponedeljek, 27. novembra, se je izteklo moje županovanje v občini Šoštanj. Za mano je sedem napornih, a zelo lepih let. Ko se sedaj ozrem na opravljeno delo, lahko rečem, da sem zadovoljen, na doseženo pa tudi ponosen.

Foto: List

Ena lepših strani županovanja je zagotovo spoznavanje ljudi. Veliko sem hodil po občini in se srečeval z mnogimi prebivalci, prav tako pa do potankosti spoznal posamezne kraje in težave tamkajšnjih ljudi. Žal mi je, da na občini nismo mogli ustreči vsem željam in potrebam, a lahko zagotovem, da smo z javnimi sredstvi ravnali gospodarno, kot smo bili prepričani, da je za občino in njene prebivalce najboljša. Verjamem, da bi kdo naredil kaj drugače, ko pa se sam ozrem na sprejete odločitve, ni veliko takšnih, ki bi jih danes spremenil.

Na veliko stvari, ki smo jih naredili, sem ponosen, a prav posebno mesto ima seveda Osnovna šola Šoštanj. Številnim neprespanim nočem so botrovale težave s samim projektom, nato z izbiro lokacije, trda pogajanja s Premogovnikom Velenje in državo za sredstva, do manjših (praktično dnevnih) zapletov in dogovarjanj pri sami gradnji. Rezultat vsega tega in zasluga številnih ljudi, ki smo sodelovali pri tem projektu, na sami občini in tudi izven nje, je lepa, sodobna in funkcionalna šola. Ostalih stvari, ki smo jih naredili, tukaj ne bom ponovno našteval, ker jih je bilo preprosto preveč, da bi navedel prav vse.

Hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k uresničitvi zastavljenih ciljev v preteklih letih. Ves čas sem poudarjal, da lahko samo z združenimi močmi dosežemo veliko, zato nisem nikoli gledal na to, iz katere stranke kdo prihaja, temveč kakšne so njegove ideje in za kaj se zavzema.

Volitve so pokazale, da so si prebivalci občine Šoštanj zaželeli spremembe. To spoštujem, a priznam, da obenem tudi nekoliko obžalujem, saj sem prepričan, da je bilo moje delo dobro zastavljeno in bi lahko za našo občino naredil še marsikaj. Kot občinski svetnik ostajam v lokalni politiki, še naprej se bom zavzemal za odločitve, ki bodo v prid čim več občanom naše občine. Novemu županu, gospodu Darku Menihu, pa iskreno želim veliko uspeha pri njegovem delu.

Moje življenje bo sedaj drugačno, kot je bilo zadnjih sedem let. Zagotovo bom imel več časa za družino, prijatelje, rekreacijo in ostale stvari, ki me veselijo, a so bile (pre)pogosto postavljene nekoliko ob rob. Resnično sem bil rad župan občine Šoštanj, to funkcijo sem opravljal s srcem, zelo predano in bom zagotovo marsikaj pogrešal, kljub temu pa se veselim novega obdobja življenja, ki je sedaj pred mano.

Milan Kopušar

Govor župana

po svečani zaprisegi, dne 27. 11. 2006

Spoštovane svetnice, spoštovani svetniki in vsi ostali prisotni, lep pozdrav.

Foto: Dejan Tonkli

Lokalne volitve so za nami. Občanke in občani so nas izvolili v občinski svet in v svete krajevnih skupnosti. Vsem iskrene čestitke.

Naš občinski svet predstavlja veliko več kot le skupino dvajsetih izvoljenih predstavnikov občanov. Občinski svet naj bi bil pomembna in ugledna družbena institucija, ki deluje na osnovi zakonov in visokih etičnih meril. Bistvo ideje, ki naj bi uravnavala naše delovanje in zagotavljala uspehe, je preseganje togih organizacijskih in političnih stereotipov. Vsem nam pomeni izvolitev posebno čast in odgovornost. Občani so nam zaupali in od nas pričakujejo, da bomo s skupnimi močmi in sodelovanjem omogočili občini trajnostni razvoj. To bomo dosegli z določenimi spremembami v delovanju občinske uprave, z dobro načrtovanimi razvojnimi projekti, za katere bomo pridobili tudi državna in evropska sredstva, s poglobljenim sodelovanjem s sosednjimi občinami in gospodarstveniki. Menim, da se moramo skupaj prilagajati spremembam, ki so stalnica našega življenja. Te spremembe moramo znati izkoristiti za napredek našega okolja, v katerem živimo ali delujemo. Samo s sodelovanjem vseh, ne glede na politično pripadnost in starost, lahko dosežemo uspehe in blaginjo v občini. Sodelovanje, o katerem govorim, pomeni spoštovanje drugačnosti, potrpežljivost, predvsem pa vestno izpolnjevanje vseh zastavljenih ciljev, le-ti pa so visoki. Na srečo smo si vsi kandidati za župana, politične in nestrankarske liste zastavili podobne cilje za prihodnja štiri leta, zato pričakujem plodno in korektno sodelovanje celega sveta Občine Šoštanj. Izvoljeni smo od občanov, torej moramo delati za občane in pozabiti na osebne interese in zamere.

Zavedam se, da bo kdaj prišlo tudi do nesoglasij in različnih mnenj. Prepričan sem, da bomo s strpnim, korektnim in kulturnim dialogom dokazali, da smo vredni zaupanja naših občanov. Tudi zaprisega nas obvezuje, da bomo delali pošteno in odgovorno v dobro občank in občanov občine Šoštanj. Z našimi programskimi odločitvami si bomo prizadevali za enakomeren razvoj vseh devet krajevnih skupnosti.

Ob koncu se zahvaljujem vsem, ki ste mi čestitali ob izvolitvi za župana naše občine Šoštanj.

Darko Menih, župan

Informacije v prostoru

Edi Vučina

Ne morem si kaj, da ne bi ob zamejnavi najbolj odgovornega človeka naše lokalne skupnosti izrazil zadovoljstva. A, da ne bo pomote, samo ugibam lahko, kako bo novi župan v bodoče vodil svetnike in upravo in predvsem, kaj bomo s spremembo občani pridobili. Zadovoljstvo temelji predvsem na dejstvu, da smo volivci zmogli pogum za spremembo in si tako kupili srečko upanja, da bo v prihodnje kaj bolje.

Informacije o poteku volitev, ki so zaznamovale iztekajoči se mesec, lahko najdete tudi na ostalih straneh Lista, zato naj bo tokrat o volitvah dovolj. Kljub običajnemu zatišju, ki je v času volitev zajelo občinske organe in službe, so se v ozadju sprejemale za prihodnost Šoštanja zelo pomembne odločitve. Zdaj že bivši župan si je namreč v zadnjih dneh vladanja privoščil še začetek postopka za pripravo lokacijskega načrta za gradnjo šestega bloka TEŠ. Dva dni pred drugim krogom volitev je tako občinska uprava organizirala prostorsko konferenco, dva dni po volitvah pa je bila sklicana še komisija Sveta občine, ki običajno pred občinskim svetom obravnava dokumente povezane z okoljem in prostorom naše občine. Zakaj taka naglica in trud, da bi na predlogu programa priprave lokacijskega načrta bil podpisan še bivši župan? Pojasnilo predstavnikov TEŠ-a, da se jim z dolgotrajnimi postopki priprave lokacijskega načrta pač mudi, mi prav zaradi dolgotrajnosti, ki se meri v mesecih (ne v dneh), ne zveni prepričljivo, zato lahko o pravih razlogih, skupaj z mano le ugibate.

Še bolj pa me preseneča odločitev, da bo pravo lokacijskega načrta, ki je podlaga za izdajo gradbenih dovoljenj, prevzela kar naša občinska uprava. Gradnja novega bloka elektrarne torej nima oznake »državnega pomena« temveč redko uporabljeno oznako »skupnega pomena«. To pa je precej jasno sporočilo, da predvidena gradnja ni toliko v interesu države, kot je v interesu lokalne skupnosti, pri čemer država (minister za gospodarstvo) s projektom le soglašala.

Dobro, če sprejmemo, da se je bivši župan brez kakšne posebne razprave odločil, da je gradnja novega bloka TEŠ v interesu naše občine, pa pogledajmo, kje bi lahko našli razloge, da je gradnja res v interesu občanov naše občine. Kot je znano, nova delovna mesta za šoštanjčane že niso tista prednost, ki jo investicija prinaša. Če bi šlo za to, bi se občina morala potruditi za ureditev indu-

strijske oz. obrtne cone, kamor bi umerjali nove investicije, ki resnično odpirajo delovna mesta. Povečanje površin industrijske cone TEŠ izven obstoječe ograje na račun dragocenih mestnih stavbnih zemljišč tudi ne more biti v interesu mesta. Edino pozitivno stran projekta, ki se ponuja, je obljuba, da bodo po izgradnji novega bloka končno zaprli prve tri, ki najbolj obremenjujejo zdravje v mestu živečih občanov. Omenjene bloke pa bi itak morali ustaviti že zaradi strožjih ekoloških zahtev EU.

Kakorkoli že ocenjujemo pomen predvidene investicije, ne moremo zanikati zgodovinskega dejstva, da se je umiranje našega mesta začelo prav pred pol stoletja, v času gradnje prvega bloka TEŠ. Mesto je takrat dobilo vsaj regulirano Pako in kar nekaj stanovanj. Zaradi potencialnega pogreznja zemljišča pa je izgubilo prihodnost, s tem pa tudi upravne funkcije ter ostale storitvene dejavnosti, ki jih pogrešamo še danes. Ne rečem, da v novi investiciji ne vidijo koristi tisti, ki se s proizvodnjo in prodajanjem elektrike ukvarjajo. Tudi država, ali bolje rečeno vladajoča elita, najbrž v investiciji vidi svoj interes, a to še ne pomeni, da je to dobro tudi za nas, navadne krajane, kaj ne?

Pa pogledajmo še formalno plat zgodbe o lokacij-

skem načrtu. Občina ima svoje interese v zvezi s prostorom in okoljem zapisane in narisane v prostorskem planu občine. Res je že malce zastarel, a kljub temu boste v zaenkrat še veljavnem dolgoročnem prostorskem aktu (nova strategija prostorskega razvoja se še izdeluje) zaman iskali karkoli o nameri, da bi se industrijska cona TEŠ širila proti mestu in da bi se naj gradil nov blok termoelektrarne na lignit. Lokacijski načrti bi namreč morali biti skladni s omenjeno prostorsko strategijo, ki pa jo je država, za razliko od naše občine, že sprejela. Torej bi državni (ne občinski) lokacijski načrt lahko zadostil vsaj osnovnim zahtevam zakona o urejanju prostora, čeprav tudi v državni strategiji ni prave podlage za gradnjo nove elektrarne na premog (o tem sem v Listu že pisal).

Ali res nismo sposobni razpravljati o smiselnosti gradnje, ki bo bistveno vplivala na naše mesto še naslednjih 50 let, tudi z ostalih vidikov, ne samo z vidika tistih, ki z izkoriščanjem fosilnih goriv skrbijo za svoj zaslužek? Zakaj je torej vroč kostanj zakonitosti postopka, namesto v ministrovih, pristal v županskih rokah? Je mogoče država, zavedajoč se novih ekoloških obremenitev in potencialnih zahtev po odškodnini oz. renti, na ta način občini zavezala jezik? Bomo videli. A takrat bo najbrž že prepozno.

Bili smo na Kremžarjevem vrhu

Jesen, prelep letni čas, barvit, prijetno tople; oktober ni samo vinotok, ponuja še polno drugih darov. Kar vleče te v naravo okusit tople jesenske žarke, opazovat prve meglice, občudovat lesketajoče se gozdne pajčevine. Pod smreko se stiskajo tri mušnice. Listje šelesti pod koraki, kostanj vabi, da ga pobereš. Težko se je upreti razkošju narave. Kmalu bodo zapihale hladnejše sapice, slana kar čaka, da bo pomorila preostanek cvetja na gredicah, pa tudi jesenski dež ne bo preveč prizanesljiv. Tu so še zadnji trenutki, da se naučimo jesenskega razkošja in bogastva jeseni.

Foto: Z. M.

Vsako drugo sredo v mesecu se razkošju narave predaja planinska skupina šoštanjkih planincev seniorjev pod vodstvom vodnika Evgena Drvariča. Tokratni cilj je bil 11. novembra 1162 m visok Kremžarjev vrh nad Slovenj Gradcem. Tukaj se začena ali končuje tudi točka razširjene Slovenske planinske poti po Pohorju, kjer se njegov najbolj zahodni del spušča proti Mislinjski dolini v njeno središče Slovenj Gradec.

Po cesti proti Dravogradu, nedaleč od avtobusne postaje, smo pri semaforju zavili na desno v klanec, kjer smo še kakih deset minut hodili po asfaltu naravnost skozi lično urejeno solesko Legen. Potem smo zavili na travnik na levo. Ko smo prispeli do stanovanjske hiše, smo takoj za njo zavili v smrekov gozd in se začeli strmo vzpenjati, malo po kolovozih in makadamskih cestah, a večinoma po gozdu do koč. Pri vzponu smo šli mimo prireditvenega prostora za piknike kmetije Grešovnik, kjer nas je pozdravil znan Šiferjev verz »Za prijatelje si je treba čas vzeti«. Naše skrite želje smo zaupali zvončkoma Slomškove kapelice ob poti. V četici 16 pohodnikov je klepet polagoma zamrl zaradi strmine, ki smo jo premagovali. Kar nekam preveč pokonci se je postavljala pot. Kdo bi si mislil, da je teh 1102 m tako strmo prislonjenih v breg. Na tej višini je tudi planinski koč, ki pa je trenutno zaprta, ker jo obnavljajo. Od tu do vrha na višini 1162 m je še slabih deset minut. Vpisali smo se v knjigo vrhov, žigosali naše planinske knjižice in zadovoljni odšli nazaj do koč. Toplo jesensko sonce je kar vabilo na klopi ob koč, na zasluženi počitek in na prepotreben prigrizek. Kako se je prilegla malica v družbi prijateljev, za katere si je res treba čas vzeti! Kmalu zatem so jesensko idilo s svojim prihodom razgibali še dijaki dveh razredov devetletke iz Velenja.

Dan se je kmalu prevesil v popoldne, pot navzdol je kar stekla, zaključili pa smo jo ob zdravici štirim

oktobrskim slavlencem naše pohodniške družbe. Preživeli smo prelep jesenski dan in se razšli z mislijo, da drugo sredo v novembru osvojimo Sladki vrh.

Zinka Moškon

Pest kostanja za vsakogar

Na lepo jesensko soboto, 21. oktobra, so na igrišču v Ravnah pri Šoštanju potekala MČ vesela srečanja koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja. Vesela srečanja potekajo vsako leto na drugem kraju in so namenjena najmlajšim tabornikom, murnom, medvedkom in čebelicam. Letošnji gostitelji smo bili taborniki iz Rodu Pusti grad Šoštanj. Potrudili smo se po naših najbolj-

Foto: Sini

ših močeh in razigranim MČ-jem ponudili veliko ustvarjalnih delavnic na tematiko jeseni, kopico zabavnih iger v povezavi s krajšo orientacijo, odlično zabavo v taborniški družbi, za povrh pa je vsak udeleženec lahko pojedel debelo pest pečene kostanja. Zelo nas je razveselilo število udeležencev, saj se je le-to približalo številu 140. Udeleženci so prišli iz Velenja, Šoštanja, Pesja in iz Slovenj Gradca. Otroci so se imenitno zabavali in so z nasmehom zapustili prizorišče dogajanja. Prav to pa je bil tudi namen letošnjih veselih srečanj.

Sini

Motivacijski vikend

Prvi vikend v novembru se je lep del vodstva Rodu Pusti grad Šoštanj odpravil iskat motivacijo za nadaljnje delo. Za tako težko nalogo je potrebno temeljito zamenjati okolje in zato smo se odpravili v taborniško koč na Mačkovec pri Postojni. Taborniška koč je na zelo lepi lokaciji v objemu gozdov in narave, zelo odmaknjena od civilizacije in zato smo imeli res lepo priložnost, da vsaj za ta vikend odklopimo in pozabimo na vse probleme in težave, ki nas sicer tarejo. Dva dneva smo se tako zabavali ob različnih igrah, ob peki kruha v krušni peči, ob glasbi kitare ... Lep sobotni popoldan smo izkoristili za obisk največje jame ugreznice v Sloveniji, Unške Koliševke, si ogledali in preizkusili temačnost italijanskih rovo iz prve svetovne vojne in stikali po starih italijanskih utrdah. Zvečer so nas obiskali gostitelji, postojnski taborniki, s katerimi smo skupaj preživeli lep večer ob skupnih igrah in kitari. Res je bil lep ta zadnji večer. Naš kitarist Špac se je zares izkazal, saj njegovo igranje že dolgo ni bilo tako urbano, pa tudi energije je imel še preveč, saj smo obdelali prav celo taborniško pesmarico.

Foto: Sini

V nedeljo smo pospravili koč in del dopoldneva izkoristili za balinanje na balinišču ob koč. Lep vikend se je tako končal kar prehitro, imenitno smo se zabavali, poiskali izgubljeni del otroka, ki ga vsakdo skriva neke v sebi, in našli motivacijo za nadaljnje delo.

Sini

Umag

Člani Medobčinskega društva invalidov Velenje so konec septembra letovali v Umagu na Hrvaškem. To je njihovo drugo letovanje v letošnjem letu. Tokrat je 60 članov nabiralo novih moči za lažje premagovanje svojih težav. V času bivanja v hotelu Adriatik so izvajali več aktivnosti: plavanje v morju in pokritem bazenu, met pikada, met obroča na klin, skupni sprehodi, vožnja z ladjo do Limskega kanala – ogled znamenitosti Rovinja.

Foto: Arhiv

Udeleženci so bili z letovanjem zelo zadovoljni in so sklenili, da takšen dopust ponovijo prihodnje leto v mesecu maju, prav tako v Umagu.

Skupino je uspešno vodil predsednik odbora invalidov MO Velenje Gašper Brglez.

G. B.

Velik kos iz drobtinic

Vokviru akcije Drobtinica, ki jo organizira Območno združenje Rdečega križa Velenje, je bilo zbranih 213.544 tolarjev. Izkupiček bodo v celoti namenili za tople obroke ali malice na šolah. Podarjenih je bilo 427 kosov kruha. Projekt, kjer je sodelovalo dvanajst prostovoljcev in štiriinštirideset mladih članov, je podprlo veliko število občanov, saj je prodaja kruha potekala v treh občinah na več mestih, podprli pa so ga tudi številni politiki.

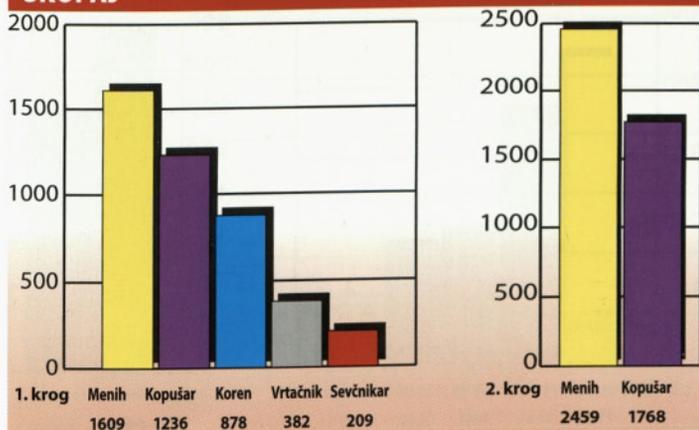
M.K.

Analiza volitev

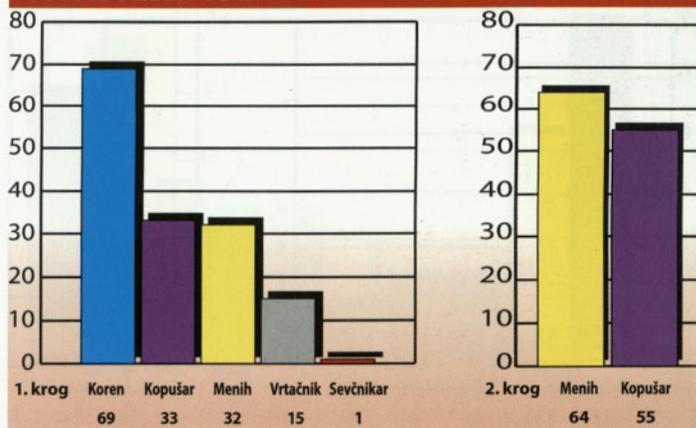
06

Volitve za župana občine Šoštanj

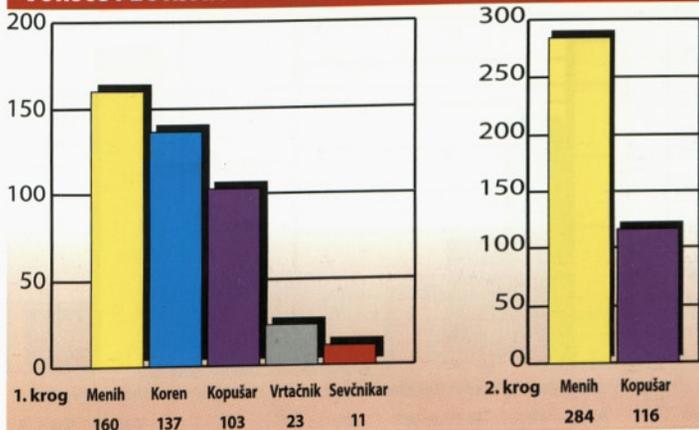
SKUPAJ

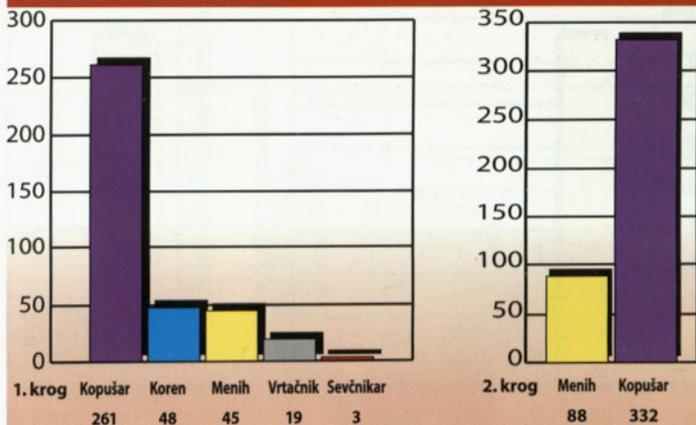
Volišče BELE VODE

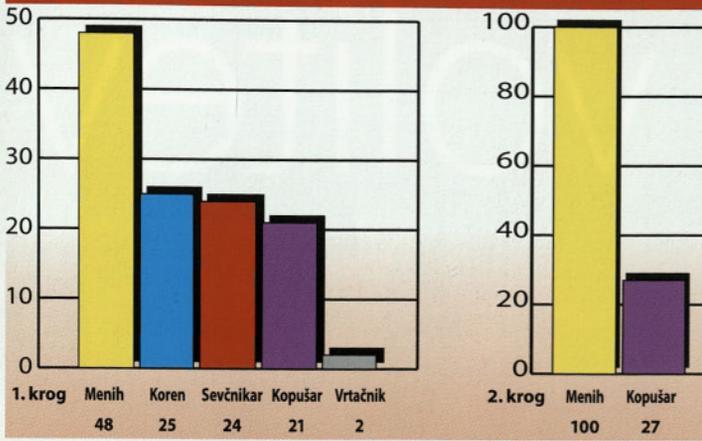
Volišče FLORJAN

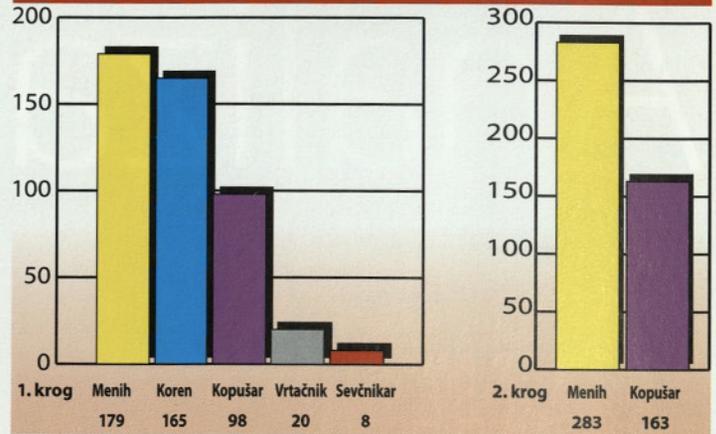
Volišče GABERKE

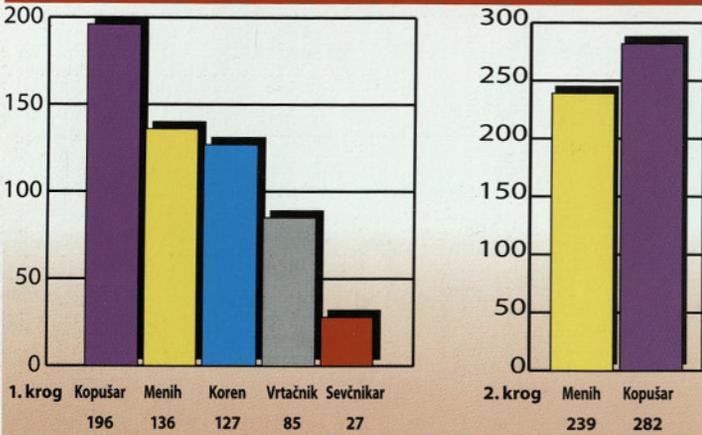
Volišče LAJŠE

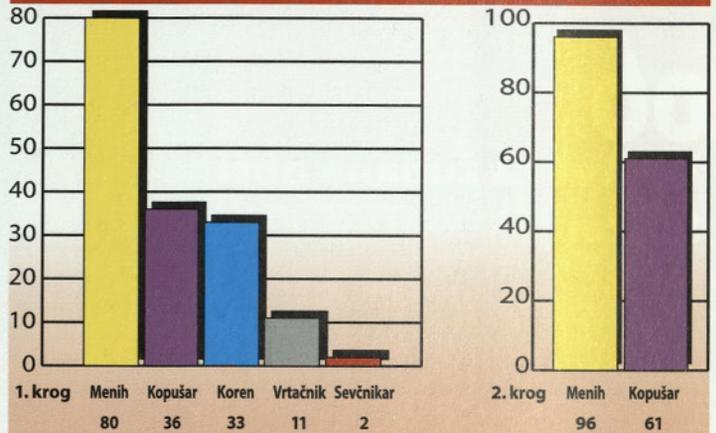
Volišče LOKOVICA

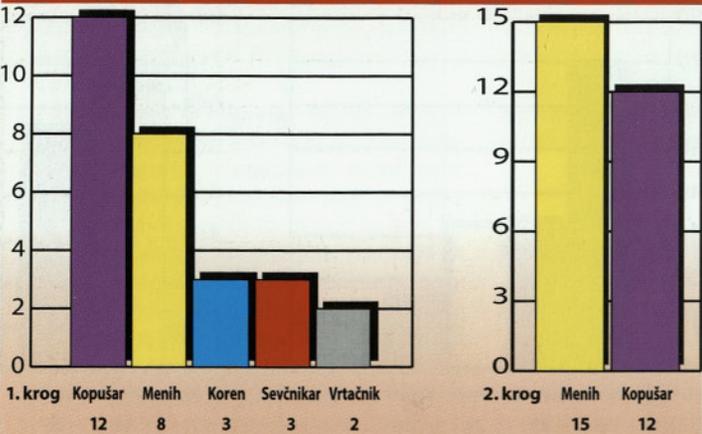
Volišče RAVNE

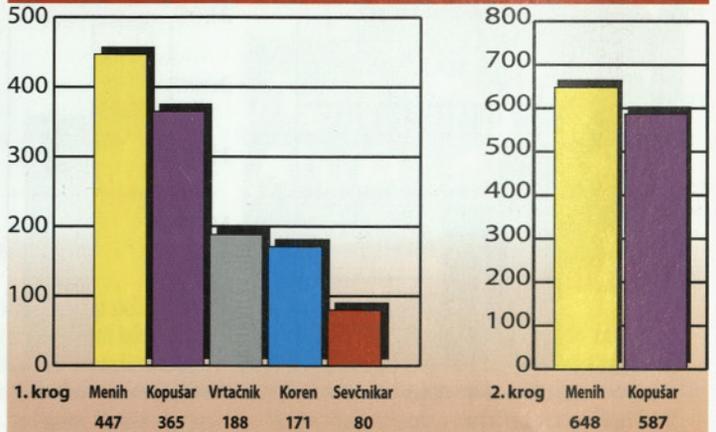
Volišče SKORNO

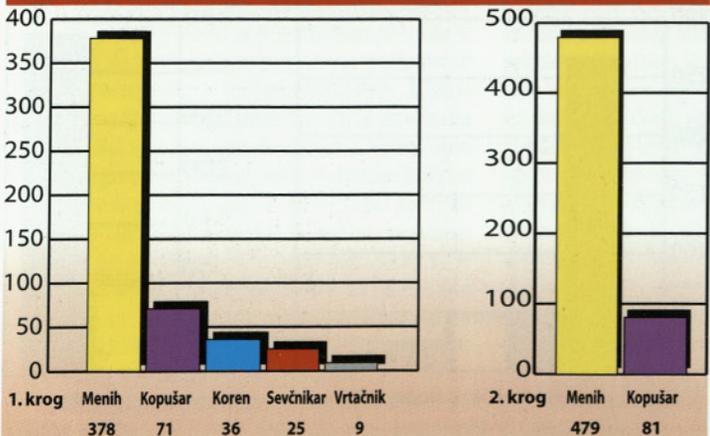
Volišče ŠENTVID

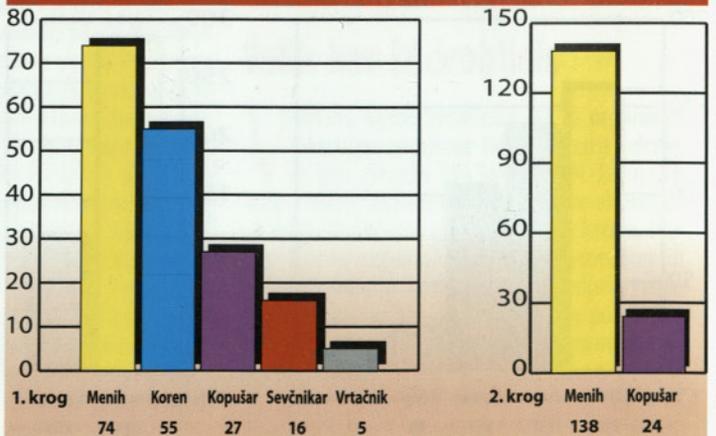
Volišče ŠOŠTANJ

Volišče TOPOLŠICA

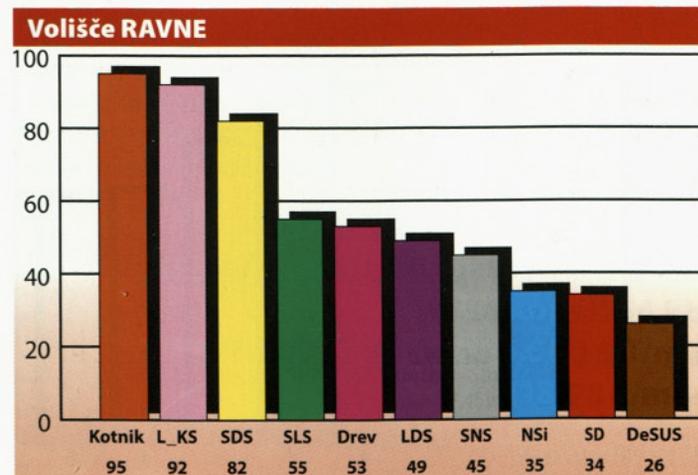
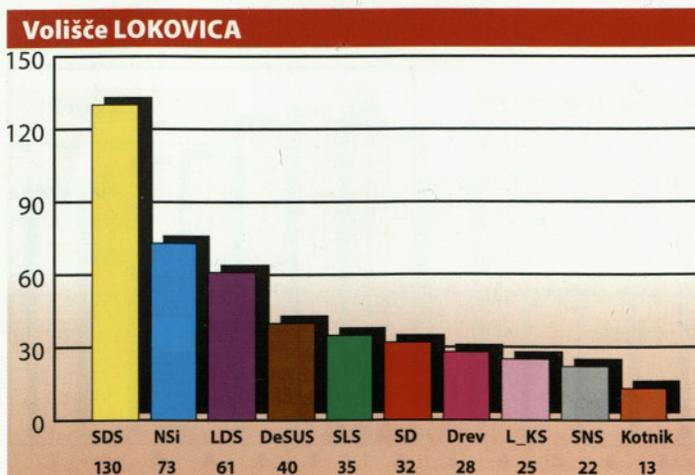
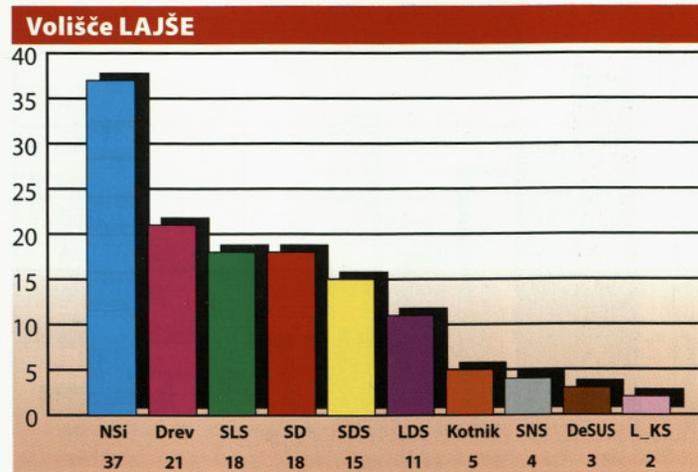
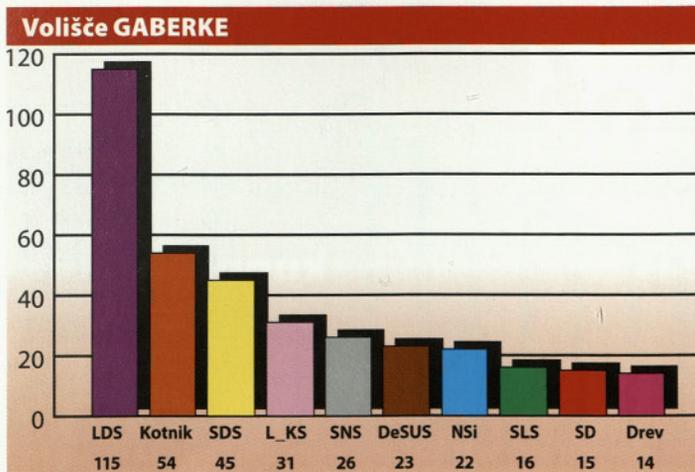
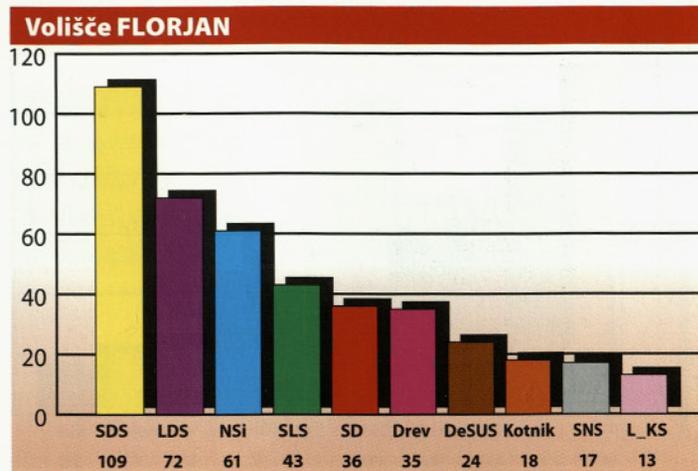
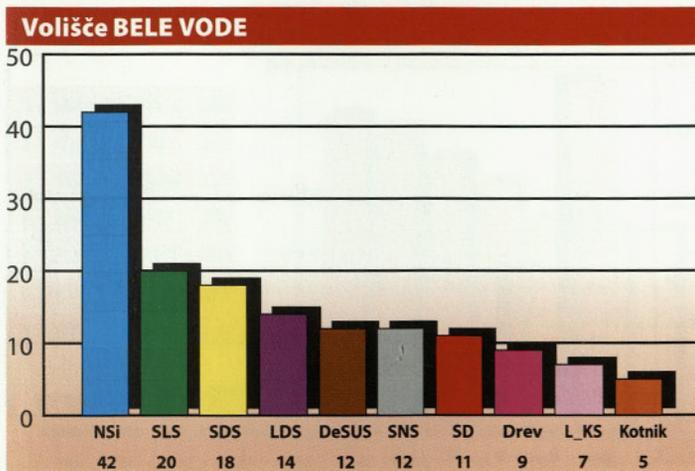
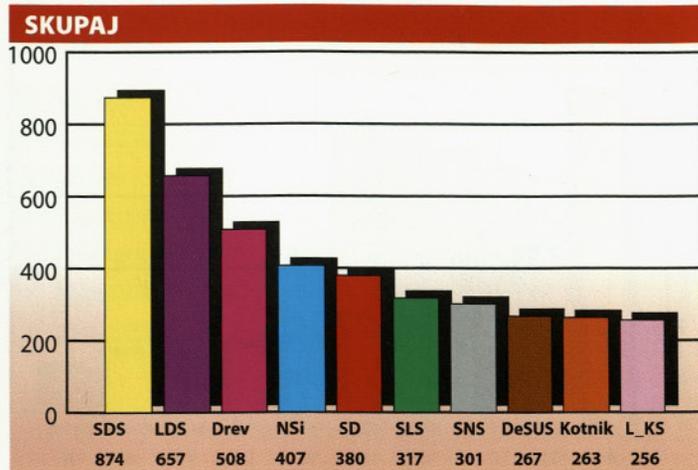

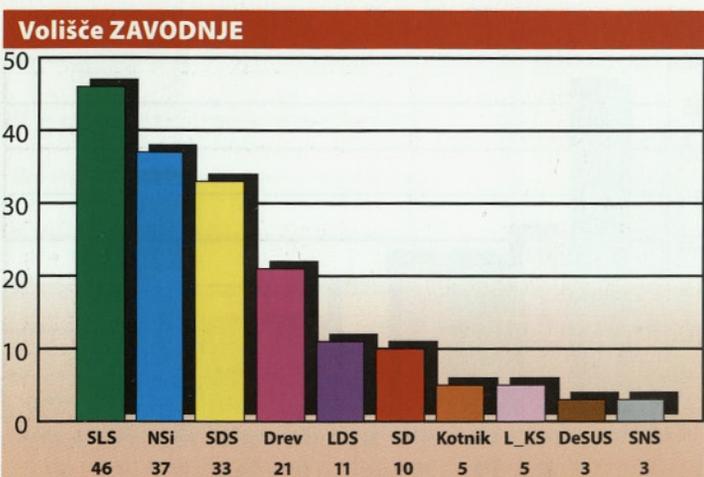
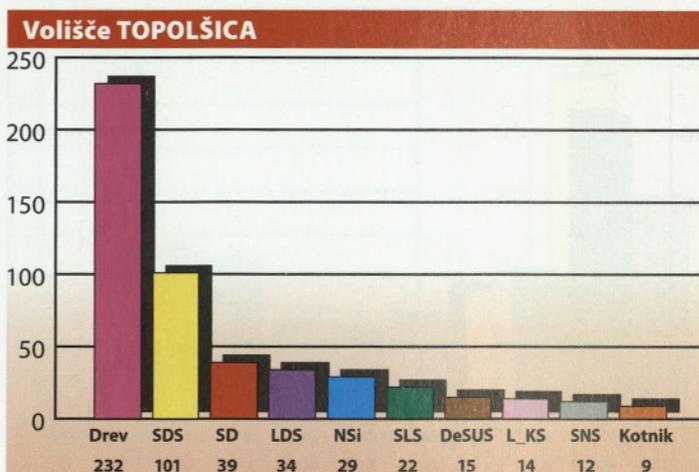
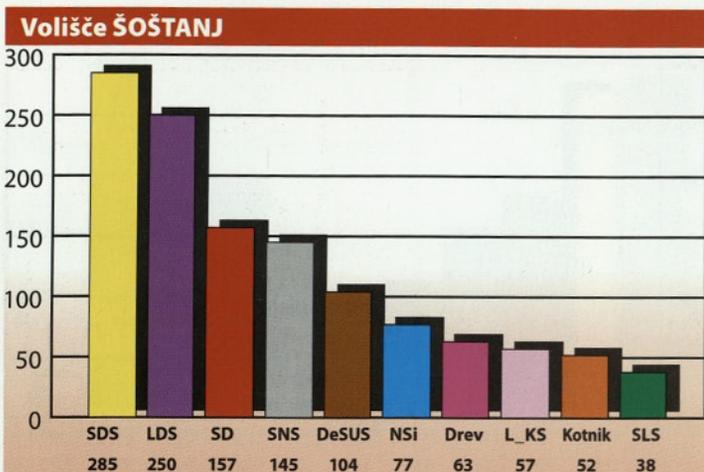
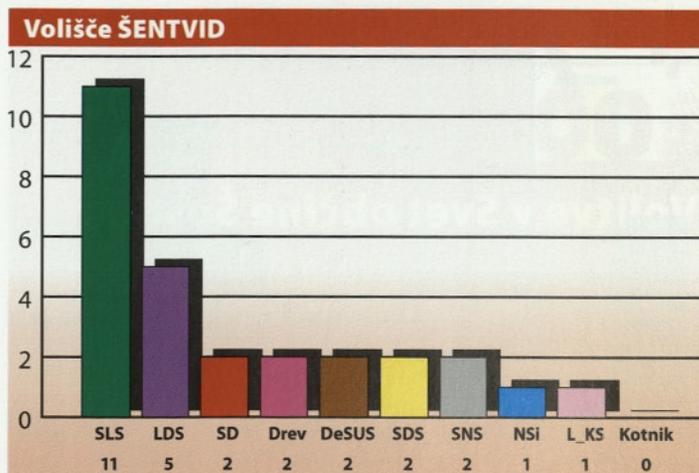
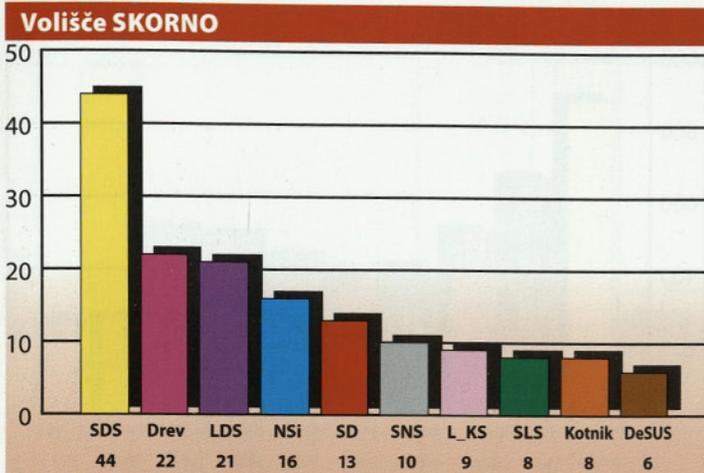
Volišče ZAVODNJE

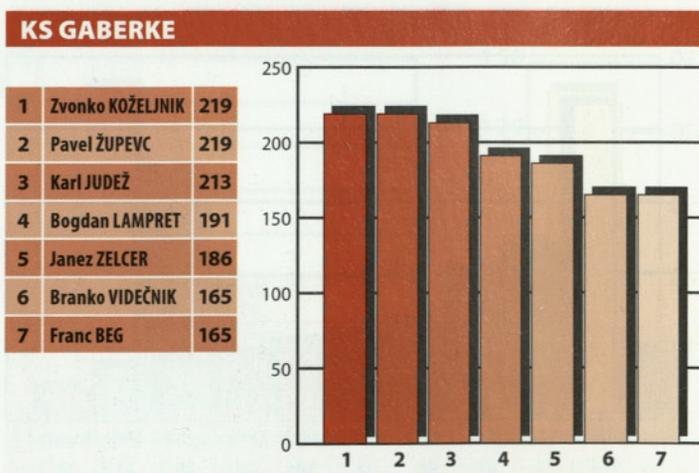
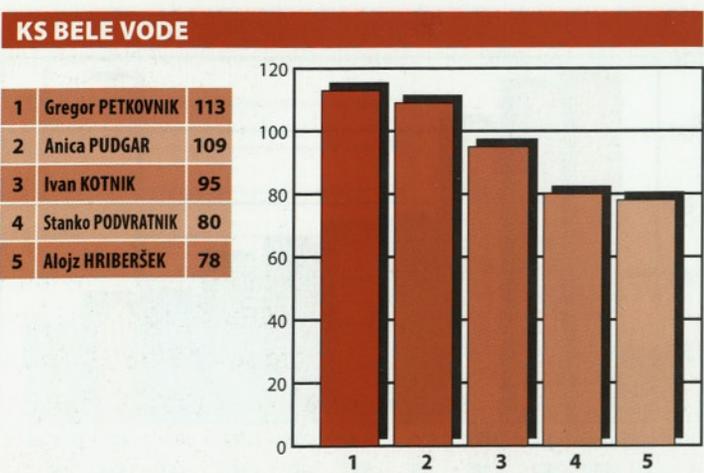

Volitve v Svet občine Šoštanj

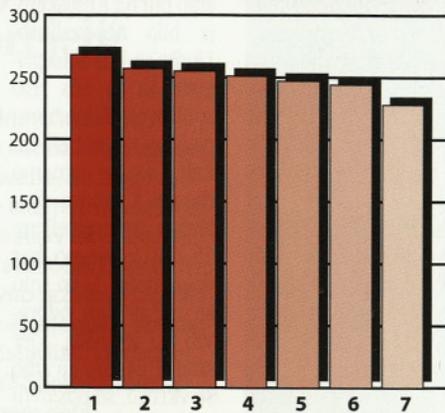

06
Volitve v
Svete krajevnih skupnosti

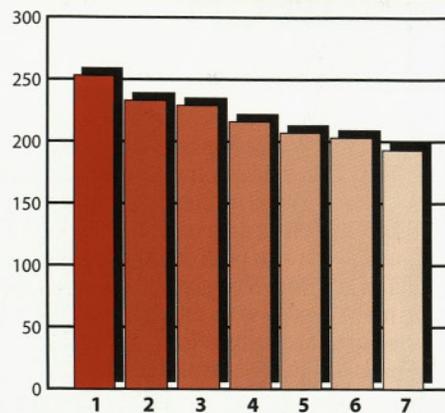
KS LOKOVICA

1	Boris LAMBIZER	268
2	Branko PRIMOŽIČ	257
3	Alojz KONOVSĚK	255
4	Tatjana ROSEC	251
5	Peter RADOJA	247
6	Andrej JURIČ	244
7	Jurij HRASTNIK	228

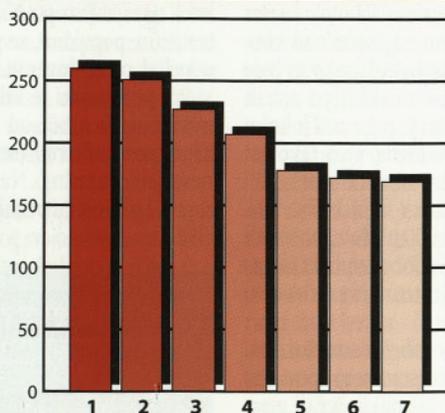
KS RAVNE

1	Jože SOVIČ	253
2	Marjan KOTNIK	233
3	Jože KRT	229
4	Erna OBŠTETER	216
5	Mirko PERGOVNIK	207
6	Drago KOTNIK	203
7	Franc KOREN	193

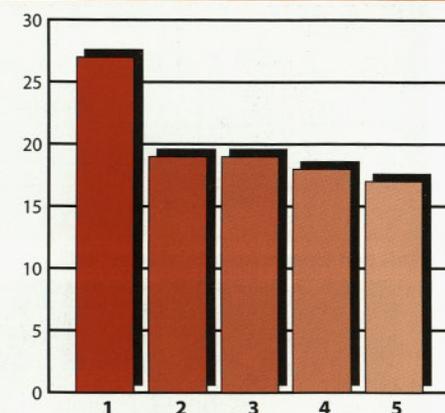
KS SKORNO - FLORJAN

1	Valter PIRTOVSĚK	260
2	Maša STROPNIK	251
3	Silvester MEŽNAR	227
4	Pavel SKORNŠEK	207
5	Anton SKORNŠEK	178
6	Marko KOMPAN	172
7	Ivan DREV	169

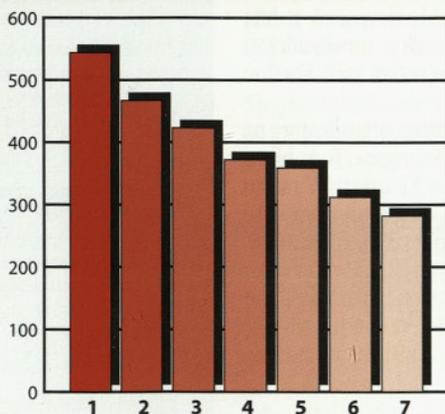
KS ŠENTVID

1	Franc JELEN	27
2	Marija TERBOVSĚK	19
3	Ivan JELEN	19
4	Tatjana LENKO	18
5	Franc URLEP	17

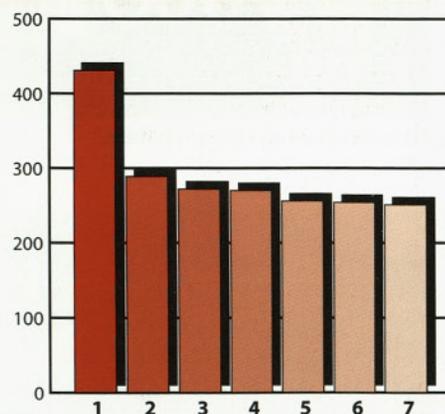
KS ŠOŠTANJ

1	Vilma FECE	544
2	Bojan ROTOVNIK	467
3	Marjan VRTAČNIK	423
4	Roman PIBERNIK	372
5	Milan JEŽOVNIK	359
6	Marjan MEVC	312
7	Helena TAJNIK	282

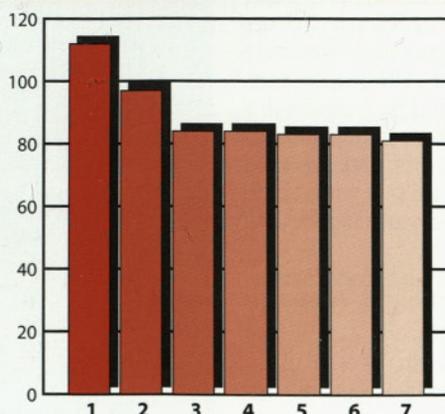
KS TOPOLŠICA

1	Viktor DREV	431
2	Rudolf ROŽIČ	289
3	Matjaž LIHTENEKER	272
4	Uršula MENIH - DOKL	270
5	Peter NAPOTNIK	256
6	Anton PEROVEC	254
7	Herman PERGOVNIK	251

KS ZAVODNJE

1	Franc BRGLEZ	112
2	Martin MEDVED	97
3	Anton POTOČNIK	84
4	Ivan JUVAN	84
5	Blaž ROČNIK	83
6	Peter ANŽELAK	83
7	Romana ANŽELAK	81

Kabelski dostop omogoča
dostop v internet preko
kabelskega omrežja KRS
Šoštanj, zato telefonski
prikliček ni potreben.

zanesljivo
amis

KABELSKI INTERNET v Šoštanju
POSEBNA PONUDBA: paket 1,5 MEGA 2.0
(1536 kbps/256 kbps)
samo 4.500 SIT/mesec
(18,78 €/mesec)

Zastopnik za AMIS:

Bojan Rotovnik s.p. / e-mail:

info@atim.si / GSM: 031 382 450

/ TEL: 03 891 10 16 / www.atim.si

Naše potovanje se je začelo v ponedeljek, 18. 9. 2006, zgodaj zjutraj, ko smo se z avtobusom odpeljali na Dunaj. Ko smo se vkrkali v letalo, se je začela naša velika dogodivščina. Po 11-urnem letu smo okoli sedme ure zjutraj pristali na letališču v Shanghaiu. Kljub utrujenosti, saj nas je le malo spalo na letalu, smo bili zelo veseli sprejema, ki nam ga je pripravila gospa Mihaela Hladin, predstavnica podjetja ESOTECH

Naši prvi slovensko-kitajski gostitelji.

Hotelsko osebje v prvem hotelu.

Večnadstropne avtoceste.

Na vrhu najvišje stolpnice hitro rastočega mesta.

d.d. na Kitajskem. Na kratko nam je predstavila značilnosti in posebnosti življenja na Kitajskem, nato pa smo odšli na zajtrk v najvišjo stolpnico v Shanghaiu, ki je hkrati tudi četrta najvišja na svetu. Po odličnem zajtrku smo se z avtobusom in spremstvom kitajskih organizatorjev odpeljali v provinco Jiangsu, na obrobje mesta Yangyin. Po nastanitvi smo odšli na trening v bližnjo dvorano.

Sreda je bila dan za našo prvo tekmo. Od zajtrka do kosila smo imeli prosto in ta čas nas je večina izrabila za počitek po napornih prvih dveh dnevih. Po kosilu smo imeli sestanek ekipe, nato pa tekmo v isti dvorani, kot smo imeli prejšnji dan trening. Igrali smo proti klubu Jiangsu Nangang Dragons club in to v dvorani z 2.500 gledalci. Tekmo smo odigrali dobro, a smo žal izgubili za pet točk.

Naslednje jutro smo se odpeljali na novo lokacijo District Yuhang of Hangzhou. V hotelu so nas sprejeli veličastno z velikim napisom nad vhodom: Dobrodošle slovenske košarkarske zvezde v našem hotelu. Ko smo se razdelili po sobah smo šli na kosilo, ki nam ga je pripravil lokalni organizator. Hrana je bila odlična, prav tako kot v prvem hotelu. Za tem smo se malo sprehodili po mestu in nekoliko spoznali kitajske navade. Zvečer smo se pred okoli 3.000 gledalci pomerili z ekipo Zhejiang Wanma Cyclones club, ki je naš odpor zlomila šele v zadnji četrtini in tekmo smo izgubili za tri točke.

Petek, 22. 9., smo odpotovali v mesto Suzhou. Na popoldanskem treningu smo se pripravljali na našo naslednjo tekmo, ki smo jo igrali v soboto zvečer proti ekipi iz ZDA imenovani Sports Ambassadors. Tekma, ki jo je spremljalo kar 4.000 gledalcev, med katerimi je bilo tudi kakšnih dvajset na Kitajskem živečih Slovencev, je bila zelo razburljiva. A tokrat nam je uspelo zdržati do konca in smo zmagali za sedem točk. Končno prva zmaga.

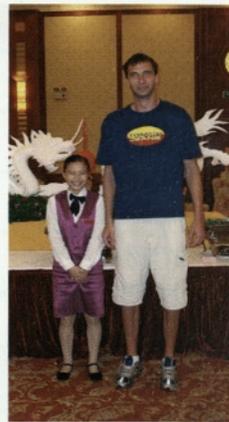
V nedeljo smo imeli prost dan, organizatorji pa so nas odpeljali na izlet v Shanghai. To je bil za nas najbolj zanimiv dan na Kitajskem. V mestu smo bili približno 6 ur in si ogledali vse kar se je tam dalo videti in nakupili veliko spominkov. Kljub vsemu smo bili zelo veseli, ko smo zvečer prispeli nazaj v hotel in smo si lahko spočili po napornem dnevu, saj smo bili ves dan na nogah. Zvečer pa smo si vseeno ogledali utrip mesta Suzhou.

V ponedeljek zjutraj smo se odpeljali na novo lokacijo v mesto Hangzhou, ki je poznano tudi kot mesto z razvitim turizmom. Tam smo preživeli nekaj naslednjih dni in odigrali 4 tekme z domačim klubom Zhejiang Wanma Cyclones Club. Prvo tekmo smo odigrali ob otvoritvi nove univerzitetne dvorane pred 2.000 gledalci, ostale tekma pa so bile odigrane brez navijačev in v prijateljskem vzdušju. Te tekme smo uporabili za trening. Nasprotniki so bili dobri, zato smo se od njih veliko naučili. Vse te dni smo veliko hodili po mestu, kjer smo doživljali vsakdanje življenje na Kitajskem.

V petek, 29. 9., smo se vrnilo v mesto Suzhou, tri ure vožnje iz Shanghaija. Nastanili smo se v ogromnem hotelu v osrčju mesta. Čeprav smo imeli v načrtu še vsaj eno tekmo do te žal ni prišlo. Tako smo lahko uživali zadnjih par dni v Aziji, preden smo se vrnilo domov.

Vseh 16 dni, kolikor smo bili na Kitajskem, je bilo nepozabnih. Ljudje so bili zelo prijazni in so nas zelo spoštovali. Kljub temu pa smo vsi komaj čakali, da se vrnemo domov k svojim družinam in prijateljem. 16 dni je vseeno kar dolga doba. Tako smo se zadnji dan odpeljali do letališča, kjer smo še čakali, da smo se vkrkali, se poslovili od ljudi, ki so nas prijazno vodili po svoji državi in nam pomagali ko smo rabili pomoč, ter se usedli na letalo in odleteli nazaj v Evropo. Na Dunaj smo pristali okoli tretje ure popoldan, se presedli na avtobus in se odpeljali proti Sloveniji.

Pot po Kitajski je bila sicer naporna, ampak mislim da je nihče od nas ne bo zlepa pozabil. Kljub pomanjkanju treningov pa smo pridobili neverjetno izkušnjo. Navsezadnje smo se nekateri prvič v življenju peljali z letalom.

Največji in najmanjša.

Foto: Arhiv

Gregor Bujan

športna zveza šoštanj

Upravni odbor Športne zveze Šoštanj na podlagi 7. člena Pravilnika o priznanjih ŠZŠ in na podlagi sklepa 7. seje, z dne 24. avgusta 2006, objavlja

JAVNI RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ ŠPORTNE ZVEZE ŠOŠTANJ za leto 2006

- Z namenom popularizacije športne dejavnosti ter z namenom nagrajevanja naporov in dosežkov posameznikov, ekip in društev, Športna zveza Šoštanj (v nadaljnjem besedilu: ŠZŠ) razglašča in podeljuje priznanja najboljšim posameznikom, ekipam in društvom, ki so športno aktivni na področju Občine Šoštanj.
- Za dosežene športne uspehe se lahko podelijo priznanja v naslednjih kategorijah:
 - priznanje najboljšemu športniku/športnici oz. dvojici;
 - priznanje najboljši športni ekipi;
 - priznanje perspektivnemu športniku/športnici;
 - priznanje perspektivni športni ekipi;
 - priznanje športnemu trenerju za strokovno delo;
 - priznanje za športno-tekmovalne uspehe v neolimpijskih športih;
 - priznanje nadpovprečno uspešnemu članu športnega društva, ki ima stalno bivališče izven Občine Šoštanj;
 - priznanje športniku-invalidu oz. ekipi športnih invalidov;
 - priznanje športnemu društvu;
 - priznanje zaslužnemu športnemu delavcu za organizacijsko delo.
- ŠZŠ vsako leto podeli največ šest (6) priznanj.
- Kandidate za posamezna priznanja lahko predlagajo športna društva, organi ŠZŠ, javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, organi Občine Šoštanj, druge organizacije in posamezniki. Predlog mora poleg osnovnih podatkov o kandidatu, vsebovati tudi podrobno utemeljitev in ustrezno dokumentacijo.
- Rok za oddajo pisnih predlogov izključno na določenih obrazcih je petek, **12. januar 2007**. Pisne predloge na določenih obrazcih pošljite na naslov: Športna zveza Šoštanj, Kajuhova cesta 15, 3325 Šoštanj ali na: info@sportna-zveza-sostanj.si
- Celotno besedilo razpisa je dostopno na spletni strani: <http://www.sportna-zveza-sostanj.si>

V Šoštanj, 18. oktobra 2006
Predsednik ŠZŠ: Bojan Rotovnik

Jezus prihaja k nam. Ga bomo sprejeli?

Stopi ven ob jasnem dnevu in poglej, kako darežljivo razliva sonce svojo po vsej zemlji. Sonce je tako svetlo, da lahko z razdalje 150 milijonov kilometrov razsvetli naš planet, ki bi sicer ostal v temi. Sonce pa nam ne daje samo svetlobe. Daje tudi rast vsem bitjem, Z ravno pravšnjo toploto omogoča življenje v vseh njegovih oblikah in lepoti. Si lahko predstavljaš, kakšna bi bila zemlja brez sonca? Samo ogromna ledena kroglja na temnem nebu.

To kratko razmišljanje o soncu nam lahko pomaga razumeti, kje bi bili, če ne bi na nas sijala božja ljubezen, če ne bi ogrevala naša srca in dajala rast našemu duhu. Prav tako kakor sonce razsvetljuje vse, kar je na zemlji, tudi božja ljubezen sije na vsako živo bitje. Bog že od samega začetka stvarjenja vse podpira in vzdržuje pri življenju. Brez njega ne more nič ostati in preživeti.

Ob vsej ljubezni in blagoslovih, ki jih razliva na nas, ni težko ugotoviti, da Bog svojo ljubezen rad deli z nami. Zlahka si predstavljamo, kako močno Bog svojo ljubezen rad deli z nami. Naj bolj pa je vesel, kadar mu ljubezen vračamo tako, da ga povečujemo in se mu zahvaljujemo.

To povezavo med božjo ljubeznijo do nas in njegovo željo, da bi ga tudi mi ljubili, najdemo povsod v Svetem pismu. V Abrahamu si Bog želi ustvariti ljudstvo, s katerim bi vzpostavil zavezniški odnos, v zgodbi o Izhodi iz Egipta pokaže kako si želi osvoboditi ljudstvo, po prerokih je razodeval odločnost, da svoje trdoglave otroke pripelje nazaj k sebi in jih nauči ljubiti in spoštovati drug drugega, kakor jih ljubi in spoštuje on sam. Vedno je Bog izkazoval željo, da bi svojemu ljudstvu pomagal in ga tolažil na poti skozi življenje. Na začudenje vseh pa je nato Bog naredil velikanski

korak naprej. Privzel si je človeško telo in postal eden izmed nas – nam podoben v vsem, razen v grehu. »Beseda«, kakor ga imenuje Janez, je meso postala in med nami prebivala. Naj se sliši to še tako neverjetno, so tega Boga, ki je ustvaril svet in se podvrnil umrli vemu telesu, ob rojstvu sprejeli z mešanimi občutki. Nekateri so ga sprejeli, drugi zavrnili.

Žalostno in obenem ironično je, da so bili mnogi med tistimi, ki so Jezusa zavrnili, potomci tistih, katere je Bog rešil iz Egiptovske sužnosti, tistih, ki so zgradili tempelj v željnem pričakovanju Mesija. Ko pa je prišel so ga pa zavrnili. Mi sicer lahko danes govorimo, da bi Jezusa – če bi prišel s svojim sporočilom o božji ljubezni in čudeži – sprejeli. Toda, ali je temu res tako? Bog še vedno prihaja k vsakemu človeku tega sveta, a doživlja enako usodo kakor pri prvem prihodu. Nekateri ga sprejmejo drugi zavrnejo. A, On? On pa zna samo sprejemati, nikoli zavračati. On zna samo ljubiti, nikoli sovražiti. On zna samo pohvaliti, nikoli grajati. On zna v vsakem človeku najti nekaj lepega in dobrega.

Poskusimo, kakor Janez Krstnik sprejeti Jezusa. Njegova starša Elizabeta in Zaharija sta malemu Janezu vse povedalo o okoliščinah njegovega rojstva in o njegovem sorodniku Jezusu.

Janezovo odraščanje nam kaže kako pomembno vlogo imajo starši. Otroci opazujejo vsako besedo in dejanje svojih staršev, zato ni iz trete zvito, da bo vzor, ki jim ga daješ s svojim življenjem, na njih pustil močan pečat. Če torej poizkušaš otrokom posredovati svojo vero in odnos do Boga, bodo Jezusa prej našli tudi sami. Zato poskušaj v tem adventnem času vsak dan preživeti nekaj trenutkov z Jezusom. Vedi, da če ga boš ti iskal, te bo on našel. Vedi tudi, da se bo to, kar boš našel, odražalo v tvojem življenju. Poskušaj saj enkrat na teden moliti skupaj z vsemi družinskimi člani.

Ko se je Beseda (Jezus) učlovečila in se naselila med nami, so ga nekateri zavrnili, drugi so bili do njega brezbrizni, tretji so ga sprejeli. Zato si v adventu vzemi nekaj časa za razmislek o tem, kakšen je tvoj odnos do njega. Bog vsakega človeka obispava z milostjo in blagoslovom. Nihče ni izvzet. Mi pa se moramo zdaj odločiti, ali ga bomo sprejeli ali zavrnili. Stori v času adventnega pričakovanja vse potrebno, da boš božjo milost lahko zares sprejel. Naredi sklep, da boš njegovo ljubezen do tebe tudi sami iskal. Ne pozabi: Njegova milost te lahko napolni s Kristusovo ljubeznijo. Ta ljubezen pa lahko omehča in spremeni tudi še tako trdo srce.

Tadej Linasi, kaplan

S 1. adventno nedeljo vstopamo v adventni čas, ki nas vabi, da ob bogoslužju in adventnih običajih poglobimo svojo vero. Letošnji adventni čas bo trajal samo tri tedne, ker bomo na 4. adventno nedeljo že obhajali sveti večer in začeli božično praznovanje.

Naša adventna in božična bogoslužja bodo:

3. december 2006 – 1. adventna nedelja – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri.
Šoštanjska župnijska cerkev ob 14. uri srečanje otroških pevskih zborov naše šaleške dekanije.

8. december 2006 (petek) – Brezmadežno spočetje Device Marije – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

10. december 2006 – 2. adventna nedelja – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri
Topolšica ob 9.45 uri

17. december 2006 – 3. adventna nedelja – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri, ob 15. uri Vera in Luč
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri.

24. december 2006 – 4. adventna nedelja – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in ob 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Topolšica ob 9.45 uri.

24. december 2006 – Sveti večer – polnočnice:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 24. uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 22. uri.
Bele Vode ob 20. uri.
Zavodnje ob 22.30 uri.
Topolšica ob 21. uri.
Gaberke ob 21. uri.

25. december 2006 (ponedeljek) – Božič – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

Gaberke ob 9.45 uri.
Topolšica ob 9.45 uri.
Sv. Križ ob 19. uri.

26. december 2006 (torek) – Sv. Štefan – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

27. december 2006 (sreda) – Sv. Janez – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. uri z blagoslovom vina.
Šoštanjska mestna cerkev ob 18. uri z blagoslovom vina.
Bele Vode ob 8. uri z blagoslovom vina.
Zavodnje ob 8 uri z blagoslovom vina.

31. december 2006 – Sveta družina – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri (skupni krst).
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri.

1. januar 2007 (ponedeljek) – Novo leto – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob 9.45 uri.
Topolšica ob 9.45 uri.

6. januar 2007 (sobota) – Gospodovo razglasenje (Sv. Trije kralji) – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri z blagoslovom vode.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. uri z blagoslovom vode in ob 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri z blagoslovom vode.
Zavodnje ob 10. uri z blagoslovom vode.

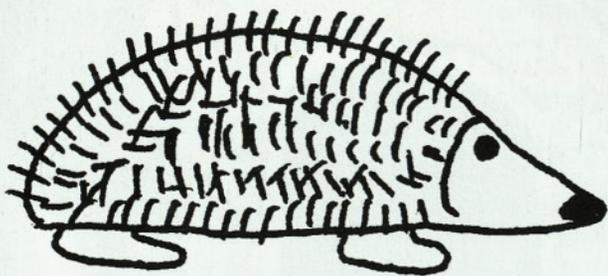
7. januar 2007 – Jezusov krst – svete maše:

Pri vseh mašah bo božični blagoslov otrok, ki zaključujejo svojo adventno akcijo OTROCI ZA OTROKE in prinesejo zbrane darove k cerkvenim jaslicam.

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob 9.45 uri.
Topolšica ob 9.45 uri.

Potrudimo se za krščansko doživeti adventni in božični čas!

Ž = S

1 A

JESEN

Jesen, čas, ki se vsako leto znova in znova vrača. Lahko je lepa in bogata, lahko prazna in žalostna.

Kot kmečki otrok vsako leto znova in znova doživljam jesen na travnikih, poljih in v gozdovih. Jesen, čas, ko pospravljamo pridelke naših pridnih rok in čas, ko se skupaj veselimo dobre letine. Je tudi čas, ko dobimo povrnjen trud celega leta. Prelep je pogled na pokošene travnike, zorane njive, pripravljena drva, obrana jabolka in stisnjen mošt. A vedno ni tako. Vse pogosteje nas obiščejo suše, tudi poplave in toča nista redkost. Takrat na zaskrbljenih obrazih staršev vidim, da se sprašujeta, kje dokupiti krmo, kako ohraniti živino?

In jesen mojega življenja, čas, ki pride le enkrat. Kot najstnik vse pogosteje razmišljam o jeseni svojega življenja. Bom naredil dovolj, da bo lepo in bogato obrodila?

Besede mojih staršev: »Priden bodi in uč se,« se mi velikokrat zdijo kot ponavljajoč refren že zguljene pesmi. A če se umirim in dobro pomislim, so še kako resnične. Veliko sta naredila v mojih rosnih otroških letih, ko sta me ob vsakodnevnom delu jemala s seboj, pa čeprav sem jima bil večkrat v napoto kot v pomoč. Veliko delam tudi sam, saj me kmečko delo sprosti, vsakodnevno guljenje šolskih klopi ni ravno enostavno. Zagotovo pa me še več čaka. Pa se včasih vprašam, je res vsa sreča in zadovoljstvo v jeseni življenja odvisna le od mene? Ali me lahko doletijo viharji, suše, poplave ...? Jih bom znal premagati?

To vam povem, če me obiščete v jeseni mojega življenja, čez mnogo mnogo let. Takrat ko bom sedel pred hišo na klopci in gledal prve korake mojih vnukov.

Nejc Borovnik, 9. d

JESEN (SE SKRIVA V OGLEDALU)

A - prvošolčki se vsako jesen prvič srečajo z **abecedo**

B - na njivah se zlatijo debele **buče**

C - **Cvetje** v jeseni

Č - jeseni se zeleni listi preoblečejo v **čokoladno** barvo

D - iz **dimnikov** se že kadi

E - dnevi se krajšajo, kot če spustiš napeto **elastiko**

F - jeseni je izšla prva številka revije **Frkolin**

G - **grozdje** se preša v mošt

H - **horoskop**: jeseni praznujejo device, tehtnice in škorpioni

I - **itak** je jesen čarobna

J - **jabolka** so jeseni sladka kot med

K - **kostanjevi** pikniki so zelo zabavni

L - **lastovice** so že odletele na jug

M - najboljša je **marmelada** moje mame

N - **njive** se pripravljajo na zaslužen počitek

O - kašče se polnijo z **ozimnico**

P - narava je bila letos radodarna s **plodovi**

R - v mrzlih jutrih bodo premrle prste ogrele **rokavice**

S - **sonce** izgublja svojo moč

Š - tudi **Šoštanj** se odeva v jesenske barve

T - Ste že bili kdaj na **trgatvi**?

U - **Uršlja** gora si že šiva belo odejo

V - **veselimo** se jesenskih počitnic

Z - **zima** že nestrpnost čaka pred vrati

Ž - če narobe rečeš **riž**, ime plodu dobiš

Barbara, Helena, Maja, Tjaša, Vid, 5. r

JEŽEK NA OBISKU

Nekega dne je mama nesla perilo v pralnico. Prižgala je luč in pričela zlagati perilo v pralni stroj. Nenadoma je v kotu nekaj zašumelo. Mama je skočila pokonci, ker je mislila, da je

miš. Previdno se je približala in pod mizo zagledala rjavo kepico z bodicami.

Sestra, ati in jaz smo gledali televizijo. Mama nas je začela klicati, da naj pridemo v klet, ker ima za nas presenečenje. Ko smo prispeli, nam je rekla, naj bomo čisto tiho. Približali smo se ji in zagledali ježa. Tako blizu ga še nikoli nisem videl.

Nekaj časa smo ga opazovali, nato pa smo se začeli pogovarjati, kako naj ga rešimo iz pralnice. Tam bi lahko poginil od lakote.

Ampak jež ima bodice! Kaj bomo storili? Nihče si ga ni upal prijeti. Takrat pa se je ati domislil, da bo poiskal rokavice. Z njimi je previdno dvignil ježka iz njegovega skrivališča in skupaj smo ga odnesli na trato pred hišo. Komaj smo ga položili na tla, že je urno odstopicljaj v bližnje grmovje. Vsi smo se zasmejali in zaklicali: Ježek, hvala za obisk!

Marko Novak, 4. a

VEVERIČKE IN PRAŠIČKI

Morda tudi veвериčke imajo svoje stricke, s katerimi lešnike nabirajo in jih v shrambo zapirajo, saj zima je dolga za vse, tudi za male veveričke.

Morda tudi mladi prašički s svojimi rožnatimi rilčki po blatu stopajo in se veselo smejejo, kadar staršev ni doma, res prava je zabava ta.

Leja Jelenko, 4. a

UGANKA

JE DEBELA, JE OKROGLA
IN NA NJIVI TAM LEŽI.
KO NA JESEN DOZORI,
KMET VESEL IN DOBRE VOLJE
SI IZ NJIH PRIDELA OLJE.

JESEN V PRVIH RAZREDIH OŠ ŠOŠTANJ

V ŠOLO SMO PRINESLI STVARI
IN JIH DALI NA DVE MIZICI.
SMO BUČKE IZREZLJALI
IN OSTANKE V KOŠ DALI.
NAREDILI SMO STRAŠILO,
ŠE PREDEN SE JE ZNOČILO.
V NAŠE LEPE BUČKE,
SMO PRIŽGALI LUČKE.

V razpredelnici črk se skriva 20 ali še več besed. Jih najdeš? Skrivajo se v vseh smereh.

D	E	M	E	J	V	E	R	D
O	Z	I	M	N	I	C	A	E
M	U	Z	E	A	C	L	D	N
O	L	I	S	T	J	E	I	A
R	A	C	A	S	A	Š	O	R
K	Ž	A	D	O	M	N	R	I
L	A	Ž	J	K	A	I	K	V
O	I	J	E	Ž	E	K	I	J
P	O	Č	I	T	N	I	C	E

Bor Jarh in Jurij Konovšek, 5. d

31. OKTOBER - SVETOVNI DAN VARČEVANJA

Spet je leto naokoli in 31. oktober je dan, ko nekoliko več govorimo o varčevanju. O tem beremo v časopisih, poslušamo po radiu in televiziji. Tudi v šoli se pogovarjamo o dnevu varčevanja. Dan varčevanja je tisti, ki nas opozarja, da je varčna poraba različnih virov energije ključ do dobrega gospodarjenja v družini in širši družbi.

Obeležujemo ga vse od leta 1924, ko so se na srečanju v Milanu zbrali predstavniki 700 hranilnic iz 27 držav in z razglasitvijo svetovnega dneva varčevanja želeli posameznike in gospodarske družbe opozoriti na pomembnost varčevanja.

Res smo še otroci, toda naši starši se trudijo, da nas že kmalu začnejo privajati na skr-

ben odnos do denarja in drugih dobrin. Kupovanje nepotrebnih oblačil, odvečne hrane in drugih stvari je velikokrat nepotrebno.

Viri pitne vode so omejeni in pri tem lahko vsak posameznik, naj bo to otrok ali odrasla oseba, veliko privarčuje. Strokovnjaki nas opozarjajo, da zaloge nafte, premoga in drugih virov energije ne bomo mogli vedno koristiti, saj jih je iz dneva v dan manj. Premalo se zavedamo, da se bodo tudi naši zanamci zatekali k naravnim virom energije, česar pa ne bodo mogli narediti, saj se skoraj nihče od nas ne prizadeva za ohranitev narave.

Menim, da je zelo pomembno, da odnos do

varčevanja starši privzgojijo svojim otrokom že v njihovi mladosti. To jim ostane za vse življenje in se potem lažje uprejo pisanim reklamam na vsakem koraku in lagodnemu življenju. O varčevanju pa bi morali govoriti pogosteje. Ne le govoriti, ampak biti tudi dejavni z različnimi akcijami, ki bi nas opozarjale na varčnost na vsakem koraku.

Anja Medved, 8. a

SLADKORNA BOLEZEN

14. november je svetovni dan diabetikov

Diabetes. Le kaj je to, bi vprašal marsikdo, ki se še s sladkorno boleznijo ni srečal. To je stanje nenehno zvišanega sladkorja v krvi, ki pa se uravnava z insulinom oziroma s tabletami.

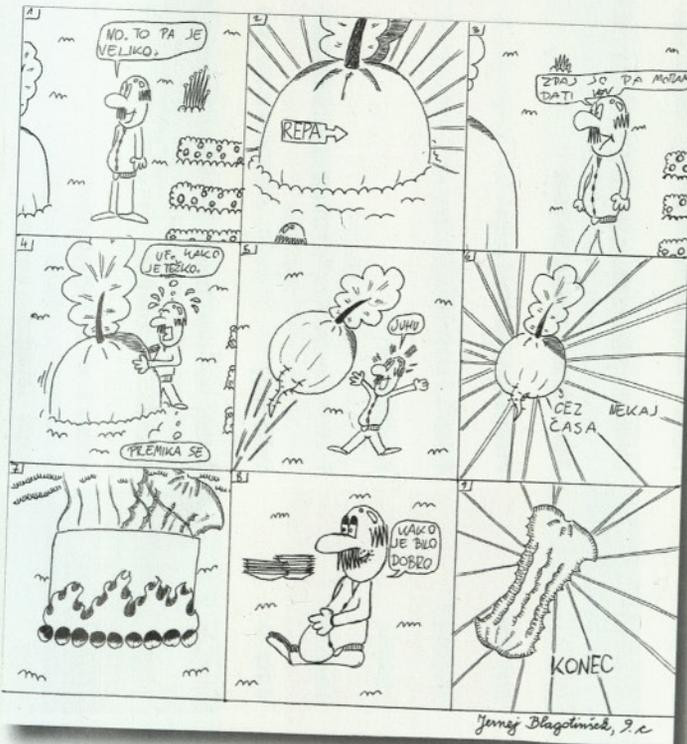
Soočanje s to boleznijo je zelo pomembno, saj se obolelost populacije iz leto v leto večja zaradi nezdravega načina življenja. Tudi sami smo, čeprav težko verjamemo, zelo ogroženi. Zato je prav, da o njej govorimo in dosti izvemo. Sladkorna bolezen ali s tujko diabetes mellitus je poleg debelosti postala svetovna epidemija 21. stoletja.

Tudi na naši šoli je potekalo tekmovanje iz znanja o sladkorni bolezni. Sama sem se tega tekmovanja udeležila že drugo leto zapored in se letos uvrstila na državno tekmovanje. Na tekmovanje se vedno znova rada pripravljam, saj tako izvem stvari, ki so res življenjske in mi bodo v življenju prišle prav.

S sladkorno boleznijo sem se že srečala, saj je moja teta sladkorna bolnica tipa 2. Sladkorna bolezen se namreč deli na tip 1, tip 2, nosečniško obliko sladkorne bolezni in nekatere druge, ki pa so manj pogoste in nastanejo kot posledica drugih bolezni ali operativnih posegov.

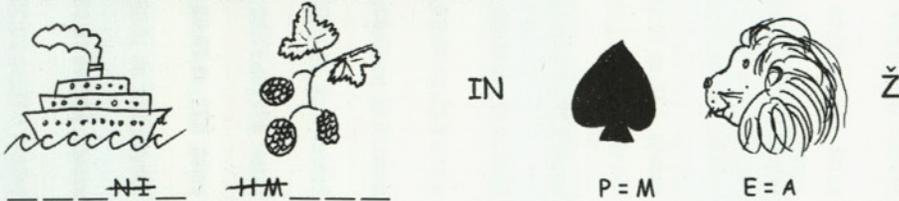
S sladkorno boleznijo lahko normalno živiš, če je dobro urejena. To dosežemo z zdravo prehrano z veliko vlakninami in redno športno aktivnostjo. A če bi živeli, kot živijo sladkorni bolniki vse življenje, se pravi zdravo, bi sladkorna bolezen v veliki meri omejili.

Tjaša Ostervuh, 9. d

Jurej Blagotnik, 9. c

5. DECEMBRA ZVEČER TE BOSTA OBISKALA

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden				
petek, 1.12.	taborništvo	Taborniško zimovanje (poteka do 3.12.)	Bele Vode	Taborniško društvo Rod Pusti grad
petek, 1.12. ob 18:30	predstava	KUD Ravne se predstavi	Kulturni dom Šoštanj	KUD Ravne in Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 1.12. ob 20:00	party	Laško Party	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanja	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
sobota, 2.12. ob 18:00	odbojka	Kajuh Šoštanj : Magro MZG - Grosuplje (2. državna odbojgarska liga za ženske)	Telovadnica OŠ Šoštanj	Ženski odbojgarski klub Kajuh Šoštanj
nedelja, 3.12. ob 10:00	odbojka	Kvalifikacijski turnir starejših dečkov	Športna dvorana Šoštanj	Odbojgarski klub Šoštanj Topolšica
nedelja, 3.12. ob 16:30	religija	Dvig adventnih vencev	Trg bratov Mravljakov v Šoštanju	Turistično-olepševalno društvo Šoštanj
2. teden				
torek, 5.12.	taborništvo	Obisk taborniškega Miklavža	Osnovna šola Šoštanj	Taborniško društvo Rod Pusti grad
torek, 5.12. ob 18:00	religija	Obisk Miklavža in obdaritev otrok	Trg bratov Mravljakov v Šoštanju	Turistično-olepševalno društvo Šoštanj
sreda, 6.12. ob 18:00	projekcija	Predstavitve filma Vonj usnja	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sreda, 6.12. ob 19:00	predavanje	Potopisno predavanje: Moskva	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 7.12. ob 17:00	pravljice	Pravljica ura	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 8.12. ob 17:00	predstava	Predstavitve zbornika literarnega društva HOTENJE	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 8.12. ob 20:00	party	Union Party	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanja	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
sobota, 9.12. ob 17:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : Turbina (3. državna odbojgarska liga)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojgarski klub Šoštanj Topolšica
sobota, 9.12. ob 18:00	odbojka	Kajuh Šoštanj : ŽOK Ptuj (2. državna odbojgarska liga za ženske)	Telovadnica OŠ Šoštanj	Ženski odbojgarski klub Kajuh Šoštanj
sobota, 9.12. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : TCG Loka Kava (1. A slovenska košarkarska liga)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
3. teden				
torek, 12.12. ob 17:00	delavnica	Torkova peta – ustvarjalnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sreda, 13.12. ob 8:00	pohodništvo	Izlet v neznano	Neznano	Društvo upokojencev Šoštanj
četrtek, 14.12. ob 18:00	bridge	Bridge - razmijajmo možgane	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanja	Šaleški bridge klub Velenje
četrtek, 14.12. ob 18:00	razstava	Odprtje razstave: Karolina Destovnik	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 15.12.	taborništvo	Taborniške novoletne delavnice	Osnovna šola Šoštanj	Taborniško društvo Rod Pusti grad
petek, 15.12. ob 15:30	predstava	Pravljica o belih zobkih in obdaritev predšolskih otrok	Dom krajanov Lokovica	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
petek, 15.12. ob 15:30	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok	Gasilski dom Gaberke	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
petek, 15.12. ob 17:30	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok	Osnovna šola Ravne	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
petek, 15.12. ob 20:00	party	Party s hostesami	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanja	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
sobota, 16.12. ob 15:30	predstava	Pravljica o belih zobkih in obdaritev predšolskih otrok	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sobota, 16.12. ob 17:00	predstava	Pravljica o belih zobkih in obdaritev predšolskih otrok	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sobota, 16.12. ob 19:00	košarka	Elektra Esotech : Alpos Šentjur (1. A slovenska košarkarska liga)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
nedelja, 17.12. ob 9:30	predstava	Pravljica o belih zobkih in obdaritev predšolskih otrok	Osnovna šola Bele Vode	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
nedelja, 17.12. ob 11:00	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok	Kulturni dom Zavodnje	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
nedelja, 17.12. ob 14:00	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok – za Skorno Florjan	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
nedelja, 17.12. ob 15:00	predstava	7. tradicionalni Božično novoletni koncert Pihalnega orkestra Zarja	Osnovna šola Šoštanj	Pihalni orkester Zarja Šoštanj
nedelja, 17.12. ob 16:00	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok – za Skorno Florjan	Kino Topolšica	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
4. in 5. teden				
četrtek, 21.12. ob 17:00	pravljice	Pravljica ura	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 22.12. ob 20:00	party	Sourz party	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanja	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
petek, 22.12. ob 20:20	predstavitve	Galerijski večeri – Stojan Špegel	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
ponedeljek, 25.12. ob 16:30	planinstvo	Nočni božični pohod na sv. Križ 1051m (start in cilj pohoda: gostišče Grebenšek)	Bele Vode	Planinsko društvo Šoštanj
torek, 26.12. ob 18:00	predstava	Žive jaslice v Skornem	Cerkev sv. Antona v Skornem	Turistično društvo Skorno
petek, 29.12. ob 20:00	party	Party presenečenja	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanja	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj

Podoba kulture

pripravila Milojka Komprej

Klasično in umetniško lončarstvo

Rok Komel

V mesecu oktobru je bila v Mestni galeriji Šoštanj nekoliko drugačna razstava. Lončarstvo sodi na Slovenskem med najstarejše obrti in tokratna razstava temelji na zgodovinskih zasnovah te obrti z narativnimi in figuralnimi razsežnostmi. Rok Komel je v svojem ustvarjanju združil sled davnine in sodobnega oblikovanja in se predstavil s figurami, izdelanimi v kombinaciji vretena in ročnega oblikovanja. Zanimive skulpture so dopolnjene z risbami. Odprtje razstave je bilo v četrtek, 12. oktobra. Komel pa se je obiskovalcem predstavil tudi preko svoje poezije, ki jo je bral Boštjan Oder. Vsestranskega umetnika, ki je po poklicu profesor zgodovine in etnologije, posveča pa se slikarstvu, pisanju in predvsem lončarstvu, je predstavila likovna kritičarka Marlen Premšak, ki je med drugim dejala:

Umetniška ali funkcionalna keramična forma, tehnološka dovršenost, inovativnost, estetika, sporočilnost, ideja, so elementi, ki zanimajo celjskega profesorja zgodovine in etnologije Roka Komela, ki je že med študijem spoznaval zakonitosti klasičnega lončarstva, danes pa je v Celju edini klasični lončar, ki ga tačas ob funkcionalni keramiki vse bolj zanimajo dekorativni, estetsko zasnovani glineni primerki.

Na razstavo v Šoštanju se je dolgo in skrbno pripravil, napravil je povsem nov keramični cikel z aluzijami na prazgodovino, arhetipske korenine, zrasle s slehernikovo podzavestjo. Privlačijo ga obrazi in maske, ozira se k antičnim formam, priče smo narativnim in figuralnim razsežnostim, pri čemer daje avtor domišljiji prosto pot in se smelo preverja na skrajnih mejah, ki jih zakonitosti lončarstva, lončarskega vretena še dopuščajo. Z barvnimi poudarki, loščem, svetlečimi se površinami

Foto: Arhiv

dodaja keramičnim plastikam poseben šarm sicer uravnovešene celote.

Rok Komel se je že v otroških letih v spletu srečnih okoliščin zapisal umetnosti. Med njegovimi učitelji slikarstva je bil sam Emerik Bernard, kasneje si je za seminarsko nalogo na fakulteti izbral slovitoga vojniškega lončarja Franja Felicijana, glina in oblikovanje na lončarskem vretenu sta ga pritegnili v zgodnjih devetdesetih letih, z ljudsko umetnostjo se je srečeval že med študijem etnologije, kasneje je na terenu obiskoval klasične mojstre in začel svoje znanje prenašati na mlade, ob vsem tem pa se je v slovenskem prostoru dokazal tudi kot dober pesnik.

Res je Rok Komel več slikanja, odloča se predvsem za olja, a vendar je na prvem mestu Komel lončar, ustvarjalec, ki mu je glina pisana na dušo in roke, univerzalna in hkrati intimna; prežeta s tradicijo in sodobno občutljivostjo najbolj neposredno izraža avtorjevo senzibilnost.

Vodne krajine in tihožitja

Marjeta Klemen Maurovič

V novembru so v Mestni galeriji Šoštanj uživali ljubitelji krajin, tihožitij in abstrakcije. Slikarka Marjeta Klemen Maurovič prihaja v Šoštanj iz Hrastnika, s svojimi deli pa je gostovala že na številnih razstavah, skupinskih in samostojnih. Po poklicu je prevajalka, v dolgih letih slikarskega ustvarjanja pa se je izobraževala pri številnih slikarjih in kiparjih. Njena dela za tokratno razstavo je ocenila umetnostna zgodovinarica Tanja Pavlič. Na odprtju, ki je bilo 16. novembra, je v kulturnem programu sodeloval Jure Puc, kulturni dogodek je povezovala Milojka Komprej. Razstava bo na ogled od 4. decembra.

Foto: Arhiv

Pavičeva je o njenih delih in o slikarki med drugim zapisala:

Vodne krajine, tihožitja in abstrakcije so največkrat pristni motivi Marjete Klemen Maurovič. Z vehementnimi potezami čopiča za nas zaustavlja trenutke. Piš vetra, vodni val, drget listja, odsev sonca. Začutimo lahko energijo barve, obliko, strukturo podob, ki jih je iz realnosti prenesla na platno. Ekspresija realnosti nas popelje v spomin. Vse podobe se zdijo znane, domače, nekoč že videne. Skrite so v naši podzavesti in se nostalgичno povezujejo z naslikanimi. Marjeta Klemen Maurovič največkrat pri slikanju uporablja olje, tempero, akvarel, akril, pastel in grafiko. Razvojno lahko dela razdelimo na zgodnejša, barvno bolj dramatična, značilne so rumeno-zelene krajine. Mnogokrat so opazni kontrastni in goste poteze v vseh smereh. Slike so kot lovilke magičnih trenutkov narave. Mlajša dela so barvno toplejša. Razpoloženje narave in voda sta upodobljena manj ekspresivno. Poteze so skladnejše, barvna lestvica

pa variira od rumeno rjavih do sinje modrih tonov. Najnovejše krajine nosijo s seboj motiv barke. Ladja je simbol varnosti in moči na težavni plovbi. Je podoba življenja, ki mu človek določa središče in smer. Dela imajo umirjene poteze, kot nalašč za mirno plovbo.

»Umetnost je namenjena vsakomur,« pravi za konec Pavličeva. »Napolni ga z lepimi in plemenitimi pozitivnimi občutki. Počutimo se boljše.«

Šumnik gostuje v Slovenj Gradcu

V Mestni kavarni Slovenj Gradec ta čas uspešno razstavlja Drago Šumnik - Luka, samostojni likovni ustvarjalec iz Šoštanja. V vrtincu barv je delovni naslov njegove razstave, za katero je likovno kritiko zapisala mag. Ivanka Zajc - Cizej. Razstava je doživela zelo ugoden odmev, med drugim je umetniku ob dogodku čestital tudi Karel Pečko, kustos in slikar.

Foto: Tina Brinar

Drago Šumnik - Luka, doma v Šoštanju, je individualna likovna osebnost, ki išče lastno pot v svetu likovnega ustvarjanja, pri čemer mu je nesprejemljivo vsiljevanje tujih rešitev.

V osemindvajsetih samostojnih razstavah se je predstavil na različne načine, zelo odmevna je bila razstava »križvega pota«, tehnike slikanja na steklo, zelo blizu pa mu je abstraktni likovni izraz. Tudi v tokratni razstavi je moč zaznati napredek, ki je nazadnje mogoče sad Lukovega izobraževanja pri akademskem slikarju Štefanu Marflaku.

Cizejeva je o njem zapisala: Njegove slikarske stvaritve so do neke mere še najbližje ustvarjalcem abstraktnega ekspresionizma, ki so s svojimi deli poudarjali spontanost umetnikovega ustvarjanja v smislu sproščanja podzavestne kreativnosti. Slog je individualen in oseben. Izogiba se skrbnemu nanašanju barv in vnaprejšnjim predstavam, kakšna naj bi bila slika. Roka je ustvarjalno sproščena in prepuščena občutkom, ki se izražajo v želji, izliti na platno trenutno razpoloženje in osebna čustva brez kakršnega koli načrta in pravil. Abstraktne površine z raznovrstnimi teksturami izlitih barv prikazujejo fantazijski svet, ki izžareva lahko sproščeno v ozračju brez dvomov, trpljenja in bolečin ter kot take predstavljajo manifestacijo življenjske radosti po izpolnitvi in lepoti ...

V okviru koncertnega cikla GM oder 2006/07 je bil v sredo, 15. 11. 2006, ob 19. uri večer Pihalnega kvinteta Pentada. Večer je organiziral Zavod za kulturo Šoštanj s sodelavci glasbene šole iz Velenja, privabil pa je številne ljubitelje te vrst glasbe. Predvsem mlade, kar je še posebej razveselivo in vzpodbudno. Že z laičnega vidika je bil koncert nekaj izjemnega, s strokovnega pa ravno tako.

Pentada

Pihalni kvintet Pentada je nastal v letu 2005, sestavljajo ga študentje Akademije za glasbo v Ljubljani, in sicer Irena Kavčič – flavta, Julija Šenveter – oboa, Aljaž Beguš – klarinet, Andrej Žust – rog in Miha Petkovšek – fagot.

V glasbenem programu so izvajali dela Wolfganga Amadeusa Mozarta, Slavka Osterca in Paula Hindemitha. Kvintet Pentada se je odlično predstavil v Mestni galeriji Šoštanj, nastopali pa bodo še v Postojni, Ljubljani in Celju.

Še nekaj besed o glasbenikih.

Irena Kavčič je pričela svojo glasbeno pot v Tolminu pri prof. Maji Klanjšček, sedaj pa je študentka četrtega letnika na Akademiji za glasbo pri prof. Karolini Šantl-Zupan. Prejela je že številne nagrade (absolutno prvo nagrado na državnem tekmovanju v letu 2003, prvo nagrado v Italiji v letu 2004 in druge) in je članica več komornih zasedb. Nastopa pa tudi kot solistka.

Foto: M. K.

Julija Šenveter se je začela učiti oboa pri prof. Tomasu Žgancu na Ptujju, sedaj pa je absolventka na Akademiji za glasbo pri prof. Boži Rogelj. Leta 2001 je na Temsing prejela zlato plaketo, sodelovala je tudi na poletnih glasbenih šolah v Piranu.

Aljaž Beguš se je začel učiti klarineta pri prof. Jožetu Kregarju, sedaj pa je študent tretjega letnika na akademiji pri prof. Jožetu Kotarju. Prejel je že mnoge nagrade (Temsing 1995, 1998, 2001, 2004, leta 2001 pa je zmagal na dveh mednarodnih tekmovanjih v Italiji). Je prejemnik študentske Prešernove nagrade za leto 2004/05. Izpopolnjuje se v tujini in doma, občasno sodeluje z orkestri SNG Maribor, RTV Slovenija in orkestrom Slovenske filharmonije. Letos je nastopil z Big bandom RTV v Križankah.

Andrej Žust je končal nižjo glasbeno šolo v Logatcu, sedaj pa je v tretjem letniku akademije. Je prejemnik več prvih nagrad, nastopa pa kot solist in član komornih zasedb. Izpopolnjuje se doma in v tujini in je prvi rogist orkestra Slovenske filharmonije. SGŠB mu je za izredne dosežke v glasbi podelila Škerjančovo nagrado.

Miha Petkovšek se je začel učiti fagot pri desetih letih, sedaj pa je študent tretjega letnika na Akademiji za glasbo pri prof. Božidarju Tumpeju. Udeležuje se raznih izpopolnjevanj in je član komornih skupin in simfoničnih orkestrov. Sodeluje z orkestrom Slovenske vojske, orkestrom SNG Opera balet, Simfoniki RTV itd. V letu 2003 je prejel Škorjančovo nagrado.

Živini plesni dnevi

Četrtek, 16., in petek, 17. novembra, so v šoštanjškem kulturnem domu potekali Živini plesni dnevi 2006 – tretji po vrsti. Prireditev je bila

sicer predvidena za velenjski oder, a je tudi šoštanjski »vzdržal« oba dneva. Videli smo nekaj zares imenitnih plesnih predstav. Več kot 190 plesalk in plesalcev ljubiteljskega plesa iz Slovenije in Hrvaške se je v dveh dneh preizkusilo v zares odličnih koreografijah. Po končanem plesu je sledila okrogla miza, na kateri so sodelovale Daliborka Podoboj, državna selektorica, ki je prvotno izbirala najboljše skupine iz letnega programa, Jedrt Jež Furlan, selektorica slovenskega plesnega festivala Gibanica, in drugi. Prireditev v organizaciji JSKD za kulturne dejavnosti (predstave si je ogledal tudi direktor JSKD Slovenije Igor Teršar) in Območne izpostave Velenje se lahko pohvali z dobro organizacijo in odličnimi predstavami, v katerih je bilo po besedah Nine Krenker Mavec, vodje OI Velenje, res videti najboljše od najboljšega. Razveseljiv je bil tudi dober obisk in odziv nastopajočih.

Foto: Janez Eržen

Gledalci v polni dvorani so si lahko ogledali nekaj sodobnih oblik plesne umetnosti in spoznali, da se lahko tudi v plesnem gibanju spregovori o različni tematiki, življenju mladih in našem sodobnem času.

Popoldanski program oziroma večer obeh dni, kjer so sodelovali Plesni teater Ljubljana (Intimnost?) in Plesni forum Celje z glasbeno skupino Aperion (Ionosfera) je snemala Televizija Slovenija, tako da si bo moč reportažo ogledati v oddaji Izvirni na Slovenija 1.

V Šoštanju se je torej dogajalo nekaj zares lepega in velikega. Ste opazili?

Jesen življenja

Jesen je čas, da se ozremo nazaj. Jesen je čas, ko leto mine. In spet je minilo. Tako hitro, tako nezavedno, da skoraj ne opazimo. Narava je pustila za sabo vso svojo radoživost, njive so prazne in drevje brez listov.

Foto: M. K.

S temi besedami je animatorka popoldneva Maja Ramšak pozdravila srečanje starejših krajanov Lokovice, ki je bilo na nedeljo, 15. oktobra, v tamkajšnjem domu krajanov. Zbralo se jih je manjše število kot sicer, a dobra volja je zapolnila prazne prostore. S kulturnim programom, ki so ga pripravili harmonikar Andrej, Moški pevski zbor Lokovica, Špela, Urška, Nina in Atelškovi in seveda Lokoviški fantje, ki so

igrali za dobro voljo, so se prisotni razvedrili, prisluhnili pa so tudi besedam župana Občine Šoštanj Milana Kopušarja, predsednika KS Borisa Lambizerja ter Jožeta Medveda, predsednika medobmočnega združenja RK.

Med seboj so pozdravili tudi najstarejšega udeleženca srečanja Stanislava Srebotnika, Tereziji Drev pa bodo pozornost izkazali na domu. Še posebej pristrčno pozdravljena pa sta bila v njihovi sredi Francka in Albin Pančur, ki sta slavila biserno poroko.

Krajevna organizacija RK Lokovica, ki jo vodi Jelka Kušar, se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem, ki so pomagali pripraviti srečanje in tako podprli idejo, ki ne bi smela zamreti – nameniti kanček pozornosti sočloveku.

Sonce mojega življenja

Člani Zgornjesavinjskega društva ljudskih pesnikov in pisateljev Slap so v torek, 14. novembra, pripravili srečanja pod naslovom »Martinova pesem«. Srečanje je bilo v novem hotelu Natura v Lačji vasi, osrednji del pa je bila predstavitev nove knjige Vinka Šmajsa z naslovom Sonce mojega življenja.

Vinko Šmajš ni bil gost Slapovcev po naključju. V skoraj desetletnem delovanju društva so ti izdali v delni samozaložbi osem zbornikov svojih del in vsem je bil lektor in urednik prav profesor Vinko Šmajš iz Velenja. Izkazalo pa se je, da bo tokrat predstavil kar dve svoji novi knjigi, saj je drugo z naslovom Tudi jesen je lepa, dobil iz tiskarne šele tik pred predstavitvijo in je še dišala po tiskarskem črnilu.

Foto: Marija Lebar

Knjiga Sonce mojega življenja, ki jo je izdala Mohorjeva družba iz Celja, predstavlja šestindvajset črtic, v katerih se avtor spominja svojega rodnega kraja v Spodnji Savinjski dolini, ljudi in dogodkov iz svojega otroštva, ki so neizbrisno vtisnjeni v njegov spomin. »V časopisu Delo je v kritiki Peter Poljšak zapisal, da je dokaj socialno naravnana, slog je nekoliko staromoden, jezik pa je izredno lep. Zlasti to o jeziku mi je bilo zelo všeč. Vedno sem se zavzemal za lep slovenski jezik, ki identificira naš narod. Jezik je v bistvu edino, kar nas loči od drugih ljudi,« je med ostalim dejal Vinko Šmajš.

Tudi najnovejše delo Tudi jesen je lepa, je sestavljeno iz več črtic iz avtorjeve sedanosti, predstavlja predvsem dogajanje v njegovi intimi. Občinstvo je lahko poslušalo pesem Zvon, ki so jo uglasbili in zapeli Čuki na besedilo Vinka Šmajsa. Večer pa je na slavljenčev željo popestril starosta zgornjesavinjskih citrarjev Tone Mlačnik iz Luč s pesmimi, ki jih je sam ubesedil in uglasbil.

Marija Lebar

Gorska narava v kulturi slovenstva

Martina Pečnik

Narava okoli nas ne predstavlja samo fizičnega dela okolja, v katerem živimo. Hribovja in gorovja namreč niso samo vzpetine z vmesnimi dolinami, temveč so skozi življenje in zgodovino našega naroda pridobile mnogo širši, družbeni pomen. Njihov pomen se odraža v raznovrstnosti uporabe motivov iz gorske narave. Te najdemo v slovenskih povestih, mitologiji, v državnem grbu, na naslovnica knjig in revij, logotipih podjetij ali na embalažah prehrabnih izdelkov.

Gore v slovenski mitologiji

Skozi pretekla stoletja je gorski svet predstavljal odmaknjen in nekoliko poseben prostor. Ljudje so tam živeli svoje življenje, v odvisnosti preživetja od naravnih danosti so imeli svoja pravila delovanja in obnašanja. Pogostokrat so živeli tudi odmaknjeno od oblasti, ki je bila večinoma tuja, neslovenska, zato se je ravno v takšnih krajih lahko ohranjalo ljudsko izročilo. V mitološkem izročilu se izkazuje spoštljiv odnos do gora, v pripovedkah se zrcalijo prisposobe iz človekovega življenja. Med zelo znanimi je pripovedka o Zlatorogu, iz katerega krvi zraste rdeča triglavska roža, ki ustreljenemu Zlatorogu povrne življenje in moč, da pregrešnega lovca pahne v prepad. Sporočilo je namenjeno vsakdanjemu človeku, ki v iskanju lastnega koristiljubja prekorači mejo razumnega in podira naravno ravnotežje. Ob tem se zruši sam, pade v prepad, narava pa si opomore in živi dalje. Na sosednjo Peco se veže znana pripovedka o Kralju Matjažu, ki spi pod Peco skupaj s svojo vojsko. Pred votlino, v kateri spi, raste lipa, suho drevo, ki ozeleni za božič, ob polnoči pa vzcveti in se nato ponovno osuši. Ko se bo nekoč na jurjevo Kralj Matjaž prebudil ter obesil svoj ščit na suho lipo, bo lipa ozelenela in Matjaževa vojska oživela ter pokončala pokvarjeni svet. V tej pripovedi se simbol gore združuje še s religioznimi predstavami o drevesu življenja, koncu sveta in prihodu rešitelja.

Na vrhu gore so ljudje postavljali gradišča, gradili stražne stolpe, kurili kresove in zidali cerkve. V času štihtarstva v 16. stoletju so bile v Sloveniji na vrhu vzpetin in gora zgrajene številne cerkve, ki predstavljajo prepletanje alpske kulture slovenstva in povečevanje pomena gorskega sveta. V njem so se namreč, stran od uradne cerkvene institucije, lahko razvila reformacijska religiozna gibanja, ki so povzemala religiozne vzorce slovenstva. V tem času so nastale danes znane romarske cerkve, kot je npr. cerkev na Sveti gori pri Gorici, v Novi Štifti pri Gornjem Gradu ali na Kumu v Zasavskem hribovju.

Gore v slovenski umetnosti

Skozi zgodovino umetnosti se v likovnem upodabljanju gora zrcali človekov odnos do gorske narave. Ko so te veljale še za nedostopne, skrivnosten in strašljiv svet, so jih slikarji upodabljali le kot ozadje nabožnih slik, na freskah srednjeveških cerkva najdemo skromne začetke domačega gorskega pejzaža. Gore se na teh upodobitvah pojavljajo večinoma v pravljici, nerealni obliki. V začetku 19. stoletja se gorska narava slika v zvezi z lovskimi prizori in v ozadju nabožnih podob. Pred prvo svetovno vojno uporabljajo slikarji akademskega društva Vesna gore kot narodni simbol in razpoznavno znamenje v slovenski pokrajini. Gore kmalu zavzamejo pomembno mesto tudi v pisani besedi in igrani sliki. Prva slovenska povest avtorja J. Mencingerja, objavljena leta 1897, nosi naslov *Moja pot na Triglav*. Prva slovenska celovečerna dokumentarno-igrana filma V kraljestvu Zlatoroga (1931) in Triglavske strmine (1932) pripovedujeta o gorski naravi, osvajalcih slovenskih sten in življenju preprostega človeka pod gorami. Po drugi svetovni vojni je gorska narava kulisa mnogih filmskih prvenec – Kekec, Vesna, Dolina miru, Cvetje v jeseni idr. V osemdesetih in devetdesetih spremljamo na malih za-

Aljažev stolp na vrhu Triglava izraža duh narodnega boja Slovencev ob koncu 19. stoletja. Stolp na vrhu gore je tudi simbol budnosti in povezave med zemljo in nebom, ki je pogost v mitologiji gorskih narodov.

slonih serije V hribih se dela dan, Gore in ljudje ter Razgledi slovenskih vrhov.

Gore v sodobnem svetu

Danes srečujemo motive gorske naravenamnogih področjih človekovega ustvarjanja. V svetu tržnega gospodarstva nas nagovarjajo kot blagovna znamka preko logotipov, nalepk ali dramatičnih posnetkov. Gore so še vedno prostor, kjer se razvijajo mnoge športne dejavnosti, tako za posameznike kot za množice. Zgodbe osvajalcev nekoristnega sveta od Alp do Himalaje beremo kot zgodbe o velikih zmagah in tragedijah. Nekateri med njimi oblikujejo popularen lik športnika, ki odseva družbene želje in vrednote. Nekdanje čaščenje svetih gora se v sodobnem svetu odraža v oblikovanju novih družbenih pojavov. Ti so že del tradicije naše najbolj opevane gore Triglav. Reko »Nisi Slovenec, če nisi bil na Triglavu« in tradicionalni pohodi kot npr. pohod sto žensk na Triglav ali vzpon veteranov vojne za Slovenijo in slovenskih častnikov na Triglav izpričujejo vpetost gora in ohranitev njihovega družbenega in kulturnega pomena tudi v današnjem času.

Motivi gorske narave in podoba Jalovca na poštni znamki iz leta 2001.

Nekateri povzetki iz gradiva: Boštjan Šaver: Nazaj v planinski raj, Fakulteta za družbene vede, 2005.

Alenka Omejc: Gora v slovenskem izročilu in kulturi, Filozofska fakulteta, 2005.

Vloga čebel v naravnem okolju

Besedilo in fotografije: Marija Lebar

Tudi letos je sadjarsko društvo Franc Praprotnik iz Mozirja priredilo sadjarsko razstavo, na kateri so sodelovali tudi čebelarji Čebelarke zveze Savinjsko Šaleškega območja. Razstava in dogodki ob njej so potekali v času od 13. do 17. oktobra. Prostor za razstavo je bila galerija knjižnice Mozirje, slavnostno odprtje pa je potekalo pred knjižnico. Prisostvovali so mu številni prebivalci Mozirja pa tudi gostje iz šaleškega konca.

V kulturnem programu je sodeloval Moški pevski zbor Mozirje in učenci Osnovne šole Mozirje. Sledil je nagovor predsednika Sadjarskega društva Mozirje Alojza Plaznika, nato pa še predsednika Čebelarke zveze SA-ŠA območja Marka Purnata.

Za pogostitev so na odprtju poskrbele članice Društva kmetič Zgornje Savinjske doline, ki so s svojimi izvirnimi dobrotami kot so žganja, marmelade, sokovi in peciva tudi sodelovale na razstavi. Videti je bilo mogoče krasne izdelke članic ročnodelske skupine Društva invalidov Zgornje Savinjske doline, svoj kotiček pa so uredili še ljubitelji ptic, združeni v društvu Kalin Mozirje.

Namen razstave je bil po besedah predsednika Plaznika ljudi osveščati in čim bolj poudariti naravi prijazne načine pridelovanja sadja, v zvezi s tem pa še posebej omeniti tudi vlogo čebel kot oprasaevalk in sodelovanja med sadjarji in čebelarji. »Zavedati se moramo svoje odgovornosti do narave in ohranjanja biotske raznovrstnosti, po kateri Slovenije zaenkrat še slovi,« je dejal Plaznik.

Na tokratni razstavi so predstavili čez petdeset sort jabolk, predvsem sta-

rih, ki jih najdemo v tako imenovanih travniških sadovnjakih. Poleg jabolk so bile razstavljene še hruške pa tudi koščičasto sadje. Prikazali pa so še nekatere bolezni in škodljivce.

Čebelarji so se predstavili s čebeljimi pridelki od medu do cvetnega prahu in medenih pijač. Na ogled je bilo zelo zanimivo staro čebelarstvo orodje, njihov prostor na razstavi pa je označeval velik plakat z napisom Čebelarke zveza Zgornjesavinjsko šaleškega območja, na katerem so bila izpisana imena vseh društev, ki zvezo sestavljajo, pa tudi grbi njihovih občin, med drugimi šoštanjski. Na stojnicah pa so obiskovalci medene pridelke lahko tudi kupili.

V sklopu dogajanj ob razstavi je bilo v nedeljo, 15. 10. predavanje Romana Mavca iz Sadjarskega inštituta Slovenije iz Brda pri Lukovici z naslovom Sožitje sadjarstva in čebelarstva, na katerem je strokovnjak osvetlil marsikateri problem, ki se poraja tako sadjarjem kot čebelarjem in strnil predavanje z ugotovitvijo, da je rešitev le v sodelovanju in dogovarjanju med obojimi, saj eni brez drugih ne moremo.

Pobegle ribe so vrnili v jezero

Prizadevni člani Ribiške družine Paka Šoštanj tudi v teh jesenskih dneh ne mirujejo. Če ste se v soboto, 18. novembra, mudili kje v bližini šoštanjске pošte, ste lahko opazili gručo radovednežev, ki so opazovali dogajanje v strugi Pake. Od tam je prihajal tudi nenavaden hrup. Seveda smo se jim pridružili tudi mi in imeli kaj videti. Ribiči so iz vode pod jezom odvljavali ribe, jih v vedrih nosili na breg in jih spuščali v posebej za to pripravljeno cisterno. Ko je bila ta polna, so jih odpeljali nazaj v šoštanjsko jezero, od koder so pobegnile v Pako. Med njimi so bili kar čedni »komadi«. Največ je bilo klenov, zelenk, ploščičev, ostržev, smučev, poher in celo nekaj potočnic, ki pa so jih spustili.

»V Paki rib sicer ne lovimo, a smo se tokrat morali odločiti za sanitarni odlov. Zaradi del pri šoštanjski čistilni napravi so se

ribe pomaknile višje po toku, tukaj malo nad novim mostom, ki vodi do zdravstvenega doma, pa jih je ustavil jez, preko katerega ne morejo. Zaradi dolgotrajnega suhega vremena je vodostaj Pake izredno nizek. Tako se je na majhnem prostoru nagnetlo preveč rib in treba jih je bilo vrniti v jezero. RIBE OMAMLJAMO Z ELEKTRIČNIM AGREGATOM, JIH POLOVIMO V MREŽE IN ZAČASNO DAMO V CISTERNO, V KATERO KONTROLIRANO DODAJAMO KISIK. VSE RIBE SPROTI ŠTEJEMO, NATO JIH ODPELJAMO NA JEZERO, KJER JIH ŠE PREGLEDAMO GLEDE ZDRAVSTVENEGA STANJA IN OCENIMO TEŽO, NATO PA JIH VRNEMO V JEZERO.

Današnji odlov v glavnem izvajajo ribiški pripravniki pod vodstvom izkušanih mentorjev. Tako smo tokrat prvič pripravnikom omogočili praktično delo pred izpiti,« nam je pojasnil predsednik Ribiške družine Paka Šoštanj Franc Ravnjak. Sicer pa so ravnvo v teh dneh vložili v šoštanjsko jezero novo pošiljko ciprinidov: 4 tone krapov in 217 kg linjev. Ribolovne sezone je praktično konec in ribe bodo tako imele dovolj časa in miru, da se privadijo novemu domovanju. Toda žal ribam ne dajo miru kormorani, ki so sicer selivci, in predvsem čaplje, te ostajajo celo leto, ki marsikatero ribo samo oključajo in jo nato pustijo ležati na bregu.

Marija Lebar

Mesto so ljudje

Janez

Kugonič

Janez Kugonič je človek, ki ima kljub svoji mladosti za sabo že veliko izkušenj. Svoje življenje je posvetil goram, planinski organizaciji, tabornikom, popotništvu in še čemu. Je študent na dolge proge in trenutno obiskuje višjo kmetijsko šolo v Novem Mestu. Zvest je naravi, svojemu nahrbtniku, predvsem pa samemu sebi. Kot pravi, gre raje v naravo kot v trgovski center, raje v neznanost in pustolovsko, kot v varno in dolgočasno in uokvirjeno življenje.

Rodil si se kot eden izmed dvojčkov. Zanima me ali si pokukal na svet kot drugi ali kot predzadnji?

Zelo sem se potrudil, da sem se dobro uvrstil, zasedel sem drugo mesto. To je bilo 26.01. leta 1983.

Kam segajo tvoje korenine?

Mama je bila Šoštanjčanka, ata pa Družmirčan. Od rojstva dalje smo kot družina živeli v Šoštanju, v bloku na Koroški ulici.

Ali lahko opišeš svoje predšolsko obdobje?

Z bratom Gregom sva hodila v šoštanjski vrtec, ki ga nisva preveč ljubila. Včasih se je zgodilo, da sva sredi sprehoda pobegnili k stari mami, ki je stanovala v bližnji hiši v Družmirju. Pri njej je živel sestra, ki ji ni bilo potrebno hoditi v vrtec, zato sva še raje zavila tja. Pri stari mami smo se predajali igri in uživali v svobodi. Tam sva preži-

vela veliko svojega predšolskega časa.

Osnovna šola?

Prvi koraki v šolskem prostoru so bili zame zanimivi, pozneje pa sem ugotovil, da šola ni najbolj privlačna, ker te na vsak način poskušajo uokviriti. Prav zaradi tega sem bil včasih problematičen ali navihan. V prvem razredu sem se vpisal k tabornikom, kjer sem v povezavi z naravo držal ravnotežje z zahtevno šolo. Taborništvo me je celega prevzelo in s tem sem nadaljeval tudi v poznejših letih. Prav tako kot taborništvo me je izredno navdušila hoja v planine s svojimi starši, pozneje pa sem postal tudi član planinskega društva. Začutil sem, da se lahko tudi osebno angažiram pri orientacijskih pohodih in planinskih izletih. Šola mi pri učenju ni delala posebnih težav, zato sem se lahko več posvečal planinarjenju.

Kam si šel po osnovni šoli?

Po osnovni šoli me je pot zanesla na srednjo ekonomsko šolo v Celje. Vozili smo se z vlakom in spoznal sem veliko ljudi. To je bilo obdobje, ko prične človek intenzivno iskati samega sebe. Dobil sem dva dobra prijatelja, s katerima smo veliko hodili v planine in skupaj raziskovali naravo. Proti koncu srednje šole sem se moral od prejšnje intenzivne aktivnosti pri tabornikih odmakniti, kajti ni mi več časovno prostorsko ustrezalo. Pot me je namreč peljala na študij v Ljubljano, zvest pa sem lahko ostal planinam, kajti večina aktivnosti se je dogajala ob vikendih. Postal sem planinski vodnik in začutil sem, da prihajajo trenutki, ko lahko človek izoblikuje svojo individualno naravo.

Omenil si študij v Ljubljani. Kaj si se učil?

Najprej sem šel na ekonomsko fakulteto, potem sem poskusil na pedagoški smeri in pozneje pristal na kmetijski višji šoli v Novem mestu.

Ali to pomeni, da si se od okvirjev potrošništva in ekonomije čedalje bolj pomikal k naravi?

To pomeni to. Ni me zanimalo to, kar sem opustil. Zdaj sem bližje naravi in stanujem v Metliki. Na šolo se vozim z vlakom in čez vikende prihajam v domači kraj, kjer me čaka veliko aktivnosti. Še vedno sem član PD Šoštanj in z veseljem opravljam vlogo planinskega vodnika.

Kako prideš do vloge planinskega vodnika in kakšna je njegova naloga?

Najprej moraš biti planinec s celim srcem, imeti moraš določene izkušnje s pogostim obiskovanjem planin in potem opraviš vodniški tečaj. Tečaj traja en teden ali sedem vikendov, po opravljenem tečaju pa te čaka izpit na PZ Slovenije. Zdej sem vodnik A kategorije, obstaja pa osem kategorij. A kategorija pomeni vodenje lahkih kopnih tur. Poleg tega sem še načelnik mladinskega planinskega odseka. Dejavnost vključuje otroke iz vrtca, osnovne šole in mladinsko skupino v starosti vse tja do srednje šole in tudi študente. Z vrtcem in osnovno šolo skupaj z mentorji organiziramo planinske izlete in vse pripadajoče aktivnosti. Te vključujejo taborje, zimovanja, tekmovanja Mladina in gore ter orientacijska tekmovanja. Planinci me ob vikendih polno zaposlujejo, tako da težko najdem čas za študij. Vedno bolj me vleče v naravo, kjer se počutim doma. Moj drugi dom je vsako leto tri mesece Zasavska koča na Prehodavcih v dolini sedmerih jezer. Tam sem oskrbnik in imam še natakarija ter kuharico, s katerimi skrbimo za petinpetdeset postelj in ostalo ponudbo. Tako si zaslužim za študij in opravljam delo, ki me zelo

veseli. Mislim, da sem tu našel samega sebe in svoj notranji mir.

Imaš poleg teh zanimivih »obveznosti« še kakšne druge hobije?

V otroštvu sem veliko zbiral znamke, značke, razglednice in hodil v glasbeno šolo na učenje kitare. Zdaj se rad tudi smučam in pred kratkim sem pričel s turno smuko. Vse to se navezuje na mojo prvo ljubezen, na gornišstvo. Rad tudi potujem. Vsako leto pomladi odidem na krajše raziskovanje dežel. Zaenkrat sem bolj orientiran na vzhodno Evropo, ker se mi zahod zdi povsod bolj kot ne enak. Razlika je samo v zahodnih gorah, kjer najdeš veliko različne lepote, med tem ko so mesta in ljudje podobni. Še z dvema kolegoma sem bil v Makedoniji, Bolgariji, lani v Romuniji in letos v Ukrajini. To so potovanja na lastno pest, z nahrbtnikom v neznanost. Na poti spoznaviš nove ljudi in vse je prepuščeno presenečenjem in pustolovščini. Podobno kot v planinah. Največkrat se me da videti z nahrbtnikom, tako takrat ko grem v planine, ali takrat ko grem na popotovanje. Slika je še vedno takšna kot takrat, ko so mi starši pri mojih petih letih obesili prvi nahrbtnik. Ostal sem zvest temu nahrbtniku, kljub temu, da je nahrbtnik z mojo rastjo postal večji.

Pred leti se spomnim, da si bil član skupine butlnifradamani, ali nekako tako. Kaj je pomenilo to?

Leta 2001 se je zbrala skupina sedmih mladih fantov, tabornikov. Grega, Maks, Peter, Janez, Janko, Draško in jaz. Odločili smo se, da gremo peš od Šoštanja do tabora v Ribnem. Ime skupine se je pojavilo samo od sebe, od govorice ljudi. Ker je bilo »fajn«, smo v naslednjih dveh letih spet odšli. Druga tura je bila diagonala Slovenije od Dolge vasi do Kopra, naslednje leto pa druga diagonala od tromeje do Kolpe. Tako smo naredili križ čez Slovenijo. Ko smo šli prvič čez Slovenijo, smo drugi dan hodili po soncu pri 35 stopinjah celzija. Začeli so se tudi žulji na nogah in skoraj smo odnehali. Rešilo nas je »slabše« vreme in lahko smo nadaljevali. Ker smo bili v skupini zelo dobri prijatelji, ki smo drug drugega spodbujali, smo pohode uspešno opravili. Skupina trenutno ni aktivna in upam na to, da se še kdaj sprehodimo kot ekstremni sprehajalci, da obudimo vztrajnost in solidarnost.

Zelo mlad si ogromno izkusil, predvsem pustolovščin in občutek imam, da si drugačen od množice uokvirjenih ljudi, ki so izbrali trgovske centre namesto narave?

Marsikdo mi govori, da živim v oblakih, vendar je moje mišljenje, da sem v planinah pogosto nad njimi. V nedeljah raje izberem planine kot trgovske centre.

Kakšno sporočilo bi rad podaril bralcem Lista?

Življenje je zelo nepredvidljivo, a vendarle si poti izbiramo sami. Zato vse mlade vabim na pot v naravo.

V imenu bralcev Lista in v svojem imenu ti želim še veliko pohodov v planine, veliko izvedenih aktivnosti povezanih z gorništvom in mnogimi novimi popotovanji v daljne dežele ter mogoče še nekaj daljših sprehodov po planetu.

Jani Napotnik

Svetloba

Meditacija

Nehaj brati o Bogu, Svetlobi- nikoli ne bomo razumeli, dokler se bomo ukvarjali z umom. Um je omejen in vedno obljublja prihodnost. Prihodnost pa nikoli ne pride, ker takrat ko pride, je to sedanjost.

Zdaj je v našem zunanjem prostoru nekaj časa vladala trda tema. Na sporedu so bile volitve. Kdo bo na stolu, kdo bo vladal, kdo bo pri kruhu in kdo bo močnejši. Kdo bo zmagovalec in kdo poraženec, kdo bo koga porazil in kdo koga izpljunil. V mestu smo lahko videli panoje in stebre, ki so bili poplajeni s plakati nasmejanih županskih kandidatov. Vabili so, naj jih izvolimo, naj jih končno potrdimo in ob enem rotili: »Mene, mene, mene, prosim izvolite, potrdite in ustoličite mene. V tem predvolilnem in volilnem obdobju so se dogajale čudne stvari, vendar za pristaša duhovnega sveta dokaj normalne, utečene. Lahko smo videli že znane zgodbe, ki se odvijajo že stoletja. Boji, male vojne, tekme, ki so v tem času samo malo bolj transparentne za množico volivcev. Dobili smo zmagovalce in poražence. Zmagovalce čaka šampanjec, dobra plača in čestitke, poražence pa zagrenjenost, kupa pelina in mrzlično iskanje nove službe, seveda dobro plačane, ki jo bodo izgubljeni iskali pri svojih strankarskih kolegih. Bodo pa plakati z obrazi še dolgo ležali po ulicah, kjer jih sem ter tja premetava rahel vetrič in ljudje potem hodijo po njih. Pred leti, ko so bile volitve, so ljudje stopali kar na obraz s plakata, ki je ležal tam v luži, v pozabi, ves poražen in zapostavljen. Upajmo, da bodo strankarski veljaki imeli voljo popraviti to nesnago z ulic in vsaj malo popraviti vtis iz medsebojnih obtoževanj in živčnih izbruhov, ki smo jih lahko videli v tem času. Politiki so pokazali svoj pravi obraz, to kar so, kakšen slog retorične zakladnice obvladajo in kaj se jim pleče v njihovih napetih glavah. A stvar sploh ni tako resna in moteča. Gre samo za igro močne negativne sile, ki na svojih vrvcih igra igro in troši svojo ljubezen na posameznike in celoto. Če bi si kdo hotel to igro razložiti, mu lahko povem, da je to brezplodno dejanje. Jalovost se pokaže že takoj na začetku, kajti odkrivati skrivnostno silo z umom, je povsem neinteligentno dejanje. Šele z odložitvijo uma, se prične odkrivanje. Tu ne pri-

de v poštev znanstven pristop. V šolah se nikoli nismo o tem učili, mogoče smo samo kaj omenili. Naša zgodovina je polna učenja o nasilnežih, vojskovodjih, o Stalinih, Hitlerjih in podobnem. Buda, Jezus, Kabir, prebujeni ljudje globinskega znanja so zapostavljeni in odrinjeni. Zgodovina je polna nasilja in opisa nasilnežev, o miroljubnih in zavestnih ljudeh skoraj nič. Današnji časopisi so na prvih straneh popisani in poslikani le o tem, kakšno nasilje vlada, vsak trenutek, pa mediji še dodatno napihnejo. S tem se gradi um, ki je poln agresije, nemira in nezadovoljnosti. V večini smo seznanjeni, kar so povedali politiki in kaj se nam obeta, kako je vse pomembno in kaj je še potrebno postoriti, da bi se urejeno živelo. Toda ta urejenost je kletka, je pristajanje na nesvobodo in beračenje iz trenutka v trenutek. Je sistem, kakršen je, kakršnega so ustvarili volivci, je sistem s politiki, ki so jih izvolili. Zgodba je potem takšna: saj se nič ne da, saj ne more biti bolje, saj je eden premalo, saj smo samo ubogi, ki ostajamo v nenehnem nezadovoljstvu. Žal ali na veselje vam moram povedati, da je edina vrednota ljubezen in samo ljubezen. Eden je zadosti za največjo revolucijo v zgodovini, samo eden, ki je pravi, ki je iz pravega testa, je dovolj, da zamaje celotno zgodovino, celoten planet in celo vesolje. Pa ne samo vesolje, vsa vesolja in brezmejno pojavnost in še daleč naprej. Da bi človeku to uspelo, mora od ustaljene evolucije, skozi katero potuje, narediti zasuk v revolucijo. Največja revolucija je odmik od zunanjega k notranjemu, od sprenevedavega in političnega, k izvirnemu, resničnemu in duhovnemu. To je premik od lažnega in minljivega do večnega in blaženega, od napetega do popolnoma sproščene. Človek se v tem neznanju preprosto mora omamiti, zapiti, drogirati z različnimi substancami in pojmi, če hoče preživeti. Da preživi, se mora zakopati v delo, ali pa iskati druge vrste iger, da bi pozabil na samega sebe, svojo bolečino in svoj padec v materialni svet. Če ste prepoznali igro, ki jo večina igra, je ne igrate še vi. Če ste samo malo bolj pozorni in imate malo opazovalnega duha, boste takoj prepoznali, zakaj gre v svetu. Svet je obsojen na propad, na beraško skledo in bedo. Ne bo vam pomagal noben izum, nobena nova naprava, nobena še tako superiorna iznajdba največjega znanstvenega uma, nobeno pametno delo v času in prostoru, kajti vse propada z nami vred. Naj-

manjši poznani delec je nukleon, strune in še kaj, zdaj se govori celo o ideji, ki se je materializirala. Takšno je vedenje znanstvenega uma, ki se je v stoletjih premaknil od atoma do ideje. Smo zelo blizu, približali smo se še večjemu odkritju, toda ostalo bo samo pri bližini. Ta bo lahko čedalje večja in čedalje večja, vendar bo samo bližina. To kar stoji izza pojavnega, najmanjšega materialnega delca, je nemogoče odkriti z umom. Um je na tako nizki ravni, da mu je to povsem tuje, celo največja inteligenca ne more dojeti, kaj se skriva izza pojavnosti. In ker je vse tako neprepoznavno, skrivnostno in mistično, kaj preostane človeku. Lahko v nedogled raziskuje, kar se raziskati ne da, se vrže v delo, lahko se omami z vlogo politika, igra igro pretvarjanja in lažnega zmagovalca, lahko si nadene masko, da bi bil videti, da obvlada svet in samega sebe, da je boljši in večji, da zmore. Lahko igra vlogo sluge, ki zajema z veliko žlico iz beraške sklade in meče pesek v oči neozaveščenih ljudi, lahko si naliči obraz z make upom, da je videti obraz lepši in ženska privlačnejša. Boj, nemir, lažnost, kontinuirana zabava, ki lahko traja v nedogled, iz življenja v življenje, če ga bomo zopet dobili v dar seveda, kajti zamujena priložnost se ne ponovi kar tako. Če bomo veliko škodovali, se bomo lahko znašli vlogi kače, ki je iz trenutka v trenutek, iz sekunde v sekundo peče pod zvitim telesom. Bolečine so še komaj znosne, podobne hudemu peklu. Lahko se s tem zadovoljimo in ostanemo v svetu, v tem navideznem neskladju malih užitkov, trpljenja, bežne sreče in navidezne pomembnosti. Lahko naredimo revolucijo? Da revolucija je tu, čaka na nas, čaka v milosti, ki nam je venomer na razpolago. Mi se moramo samo odpreti za božanske darove, ki se vsipajo z neba, nas preplavljajo in se nas nežno dotikajo. Ko odpade um, ko zablesti Svetloba in zaslišimo Zvok nad umom, pridejo blagoslovi. Ko odpade telo in se um izgubi v bleščavosti luči, smo na poti domov, v resnico. Imamo na izbiro, ostati v svetu naprežanja in večnega trpljenja, ostati v prostoru lažnosti, ali pa poskušamo najti rešitev v Svetlobi. Še je čas in obstaja prostor. Prišli smo zaradi znanja, pravega znanja, znanja o Bogu, Resnici, Svetlobi. Žal pa ves razpoložljivi čas mečemo vstran, se omamljamo, igramo igre, da pozabimo, kdo smo, od kod prihajamo in kam gremo.

Zen Aj

Špehec od svinje – ponos gospodinje

Zapisała Špela Janežič

Foto: Š. Janežič

Razen ob velikih praznikih ali težkih kmečkih delih nekdanj na mizi ni bilo mesa. Izjemoma ga je bilo v izobilju – v času kolin. Koline, furž, so bile zato najtavejši domači praznik – druga velika noč. Še posebej so se jih veselila lačna otroška usta. Na dan kolin otrokom ni bilo treba v šolo. Celó najbolj skopi sosedje so takrat dali meso.

Včasih so bili mesarji samouki. Znanje, večšine in spretnosti so prenašali iz roda v rod, na sinove. Ti so morali že od zgodnjih let na kolinah vsaj držati prašiča za rep, da so se privadili.

Kmetje so prišli prosit mesarja na dom, če bi klal zanje. Le redki so to znali sami. Mesarju so pomagali domači, prišli pa so tudi sosedji; če ne prej, na večerjo in veselico. Vsak mesar je imel svoje nože. Bili so kakovostni in dobro nabrušeni, zato so pazili, da jim jih niso ukradli – nekateri so si dali nože unikatno izdelati: rezilo nataknilo na kost ali rog, da so bili noži na daleč prepoznavni. Prešli so na »mesarske naslednike«.

Koline so se začele navsezgodaj in trajale do naslednjega dne. Gospodinja, ki je redila prašiče, se je zarana skrivaj izmuznila in svinjak in se poslovila od živali tako, da jih je poškrpila z blagoslovljeno vodo. Najkasneje ob 5. uri zjutraj so prašiče spustili iz svinjaka, da so prestrašeni tekali naokrog. Hlapci, domači in sosedovi, so se podili za njimi, drugim v zabavo, dokler niso vsakega prašiča posebej ujeli. Če je bilo veliko snega, je bilo to naporno. Ker je bilo zjutraj še temno, so si svetili z laternami ali karbidovkami. Prašiče so lovili za zadnje noge, da so jih spodnesli.

Žival je mesar na prostem zaklal s posebnim nožem, nabrušenim na obeh straneh, z ostro konico. Tega noža se ni smel dotakniti nihče drug razen mesarja, sicer »prašič ne bo hotel crknit«. Včasih so klali »na živo«, nož so zabodli v srce. Danes uporabljajo posebne pištole, da se žival ne muči. Preden je mesar zabodel prašiča, je z nožem v zraku pred prašičem ali nad tlemi proti zemlji naredil križ in rekel: »Križ Božji!« Nato so stregli kri. Nekateri so pili telečjo kri, da »se jim ž'vad ne bi smilila«.

Mrtvo žival so zavalili na *trage* (lesena nosila) in nesli v hišo. Umili in osušili so si roke in zvrnili *šilce šnopsa*. V hiši so dali prašiča na *šrogl* (stojalo na štirih nogah) in ga odrli. Odrte kože, v enem kosu in nepreluknjane, so za strojenje odkupovali v šoštanjski usnjarni. Za 1 kg kože so plačali toliko, kolikor je stal 1l čistega bučnega olja, kar je bilo za prodajalce zelo ugodno.

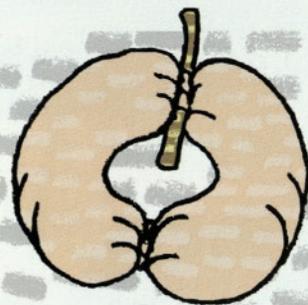

Koline morajo biti v starem, ob padajoči luni. Takrat je v mesu najmanj vlage. Klali so na zimo, ker so v mrazu lahko meso hranili dlje časa. V Jugoslaviji so imeli koline na dan republike 29. novembra.

Včasih so prašiče večinoma odirali, danes to počnejo redkokje. Ščetine jim odstranijo (jih *barajo*) tako, da jih v lesenem koritu polivajo z vročo, skoraj vrelo vodo, drgnejo z vlečenjem verig in strgajo s posebnimi strgali. Vodo zavrejo v alfi, vanjo dajo smrekovo smolo, nabrano v gozdu, ali kolofonijo. Krop *zakalijo* (dodajo vedro mrzle vode), da je končna temperatura največ 90 stopinj.

Včasih so prašiča v hiši drli več ur. Najprej so izmerili, koliko maščevja ima. Več *špeha* je bilo, več je bila gospodinja *vredna*. Nekdanj je moral imeti prašič vsaj za 4 prste *špeha*, danes ga lahko ima največ za en prst. Nato so prašiča postopno razkosali. Meso je moralo viseti in se dobro ohladiti. Po kolinah so morali hišo očistiti. Lesen pod, masten od krvi, so najlažje zdrgnili z doma kuhano *žajfo*.

Ob 10. uri je bila malica. Gospodinja je narezala prato na *šnite* in jo spekla. Jedli so tudi sveža pražena jetra. Malica je bila sladna, da so »polizali krožnike, tako da skleda ni bilo mogoče pomiti bolje.« Ko je zazvonilo poldan, je morala biti na mizi že *južna* (kosilo). V juho so zakuhali posebej pripravljene *farfeljce*: v moko so vliвали kri. Juha je bila zato črna. V njej so

Ilustracija: R. Poles

Ko so pripravljali krvavice, so za šalo dali v kakšno prašičji rep in jo poslali sosedu, ki krvavice zato ni mogel prerezati. Ali pa so dimnikarjem, ki so prišli decembra in prinesli koledarje, v zameno dali dve klobasi; v eni je bila rdeča pesa.

predhodno skuhalo hrbitišče, ki velja za najokusnejše. Za prilogo je bil krompirjev *zos* ali zelje. Za večerjo je bila pečena prata, krvavice pa so jedli šele po polnoči. Otroci, ki so željni čakali nanje, so na peči prej lačni pospali.

Dan je minil in pripravah mesnin za vse leto: razkosali so meso in očistili kose, nekatere pripravili za dimljenje, druge za klobase, oprali čreva in očistili želodce, naredili krvavice in pečenice, svinjske želodce, spuščali mast. Dekleta so še posebej skrbno čistila želodce. Verovala so, da se še leto dni ne bodo poročila, če se jim bo stena želodca strgala.

Obvezen zaključek kolin je bila veselica s harmoniko. Pilo se je, jedlo in plesalo. Včasih so tudi uprizorili potejavščino – krajo klobas, ki so se pekle v krušni peči. Nabriteži so se s katerim od otrok dogovorili, da je na znamenje začel vpiti, da gori v skednju ali za hlevom. Vse je hitelo iz hiše gasit, medtem pa so pokradli klobase iz peči. Včasih so jih vrnili ali pa tudi ne.

Ilustracija: R. Poles

Ilustracija: R. Poles

V ustnem izročilu se je ohranilo nekaj vraz in šeg, ki so bile nepogrešljiv del kolin. Če se mesarja nista razumela, je lahko eden drugega *zacopral* (začaral). Da je čarovnija delovala, je moral mesar – coprnik gledati drugega mesarja, ko je klal, in na glas reči: »Kolješ ga že, kolješ, crknu ti pa ne bo!« Žival je v mukah poginila šele po dolgem času. Drugi mesar je vedel: »Ta me je *zacopral*,« in se mu maščeval ob prvi priložnosti. Zato so zelo pazili, da v času kolin ni bilo v bližini kakšnega drugega mesarja.

Nekaj mesa so poslali bližnjim sosedom in obvezno župniku. Mesarju so dali za plačilo meso od kolin: eno od dveh *nabožnih/sladkih* kosti, majhno prato in dve ali tri krvavice, redkeje še polovico vratu. Če je mesar veliko klal, je bil tako preskrbljen, da mu ni bilo treba rediti lastnih živali.

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman Huremović

Novembra je bilo več sončnih dni kot v avgustu! Hecno, kajne? Z veseljem smo se potepali in tekali po sprehajalni poti pri jezeru in uživali v suhem listju ... zdaj pa čakamo sneg. Na eni teh potepanj smo zavili tudi v knjižnico.

In kaj imajo novega? Tokrat za najmlajše žal nisem ničesar pripravila, vseeno imajo kupe novih slikanic, pravljič in zloženek. Malčki in malo večji malčki – lepo vabljeni!

Za odrasle bralce sem našla naslednje knjige:

Tako široko srce, avtorja sta Ana in Marko Pogačnik. Leta 2001 sta se avtorja s skupino odpravila na romanje od piramid na platoju Giza čez Sinaj do Jeruzalema. Na poti so obiskali sveta mesta judov, kristjanov in muslimanov, treh religij, ki izhajajo od Abrahama. Z meditacijo in uglasenjem na vitalne energije teh svetih mest so razvozlati njihove čustvene in dušne razsežnosti ter vzpostavili spodbude za njihovo zdravljenje in obnovo.

Tako široko srce nam daje vpogled v pravi značaj Svete dežele in njeno vlogo na planetu. Pokrajina Izraela/Palistine nam je v preteklosti posredovala sporočila, ki so se velikokrat izkazala za točko zgodovinskega preobrata. Marko in Ana potrjujeta, da je to sposobnost ohranila.

V drugem delu knjige so sporočila, ki jih je Ana prejela od globokega izvora ljubezni in modrosti, ki nas opogumljajo, naj vztrajamo na poti višje zavesti. Vzporedna raven teh sporočil opisuje proces, ki ga je človeštvo izkusilo v preteklosti in odkriva pomembne trenutke zgodovine, ki so oblikovali našo skupno pot. Knjiga *Tako široko srce* je prišla ravno prvi čas za razumevanje globljega pomena Svete dežele, dogajanja v njej in njenih ljudi.

Založba Iskanja.

Stephanie Roberts je pripravila priročnik *Feng šuj – hitro in preprosto: devet korakov za vnos energije in skladnosti v vaš dom in življenje*. Feng šuj v kitajščini dobesedno pomeni veter in voda in se nanaša na pretok energije v prostorih, kjer bivamo. O tej temi je bilo napisano in povedano že mnogo; knjiga je zanimiva zato, ker se metode loteva vsakdanje preprosto, nazornimi in praktičnimi nasveti ter brez posebnih vzhodnjaških pripomočkov in načel.

V knjigi lahko odkrijete: kako lahko poiščete energijske točke v svojem domu, posebna mesta, ki so primerna in kakor nalašč prav za vas; premikate energijo, s tem ko odstranite navlako in nesnago; pritegnete v svoje življenje denar, romantično razmerje in priložnosti, s tem ko odstranite ovire za pretok energije in obudite energijske točke; povečate prihodke, spodbudite ustvarjalnost in zmanjšate stres s pomočjo posebnih zdravil in ustvarjenih sprememb; opravljene spremembe naredite učinkovitejše z uporabo osebnih pomagala, nočjo namere, vizualizacijo in zatrditvami; uporabite feng šuj kot pot za osebno preobrazbo, samospoznanje in duhovno zorenje.

Avtorica je poklicna svetovalka za feng šuj in avtorica uspešne zbirke knjig *Fast Feng Shui*. Med drugim je opravila fengšujsko analizo newyorške borze in drugih poslovnih stavb. Živi na otoku Maui na Havajih, kjer vodi svetovalno podjetje ter oblikuje poseben energijski nakit in pripomočke za feng šuj.

Založba Mladinska knjiga.

Naslednji priročnik nosi naslov *Vodnik po svetovnih verstvih: s kratkim pregledom verstev na Slovenskem*. Verstva so imela pomembno vlogo pri nastanku civilizacij in oblikovanju značaja posameznih družb: pri kulturnem razvoju, znanstvenih in tehnoloških spoznanjih, gospodarstvu in trgovini ter načinih povezovanja med ljudstvi. Cilj *Vodnika* je na dostopen način predstaviti splošni pregled zgodovine ljudskih verovanj in prepričan od prazgodovine do danes, tako na Slovenskem kot drugod po svetu. Številne fotografije, risbe in zemljevidi nas seznanjajo z različnimi verskimi zamislami, pojmi, obredi, slavnostmi in svetimi kraji. *Vodnik* je torej koristno učno pomagalo pri poučevanju in učenju ene temeljnih snovi duhovne zgodovine človeštva.

Tehniška založba Slovenije.

Še en priročnik! Naslov je *Miren spanec brez smrčanja*, avtor pa **Karl F. Maier**.

Ali ste vedeli, da v spanju smrči od 10 do 30 od-

stotkov vseh odraslih ljudi; med starejšimi od 60 let kar 60 odstotkov moških in 40 odstotkov žensk? Pri 5 odstotkih smrčočih ljudi gre za izjemno glasno in neredno smrčanje, kar kaže na potencialno smrtno nevarno obolenje. Bolezensko smrčanje moramo jemati resno, saj lahko povzroči motnje srčnega ritma, popuščanje srca, visok krvni tlak in možgansko kap. Izčrpno poglavje se ukvarja s sindromom spalne apneje: natančno so razloženi oblike, vzroki, metode zdravljenja in možnosti terapije. Na koncu je dodan tudi Mali leksikon smrčanja.

Avtor knjige je zdravnik specialist interne medicine, zdravnik za medicino prehrane in zdraviliški zdravnik v južnoštajerskem Bad Gleichenbergu. Podaja jasne odgovore in praktične nasvete za pravilno ravnanje, kajti za bolnika je pomembno, da dobi dobre in točne informacije.

Založba Mladinska knjiga.

Zadnja ta mesec je zbirka esejev **Primož Kozaka** z naslovom *Peter Klepec v Ameriki*.

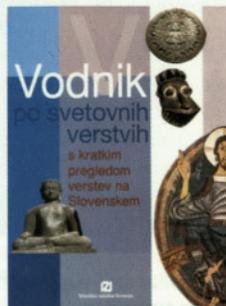
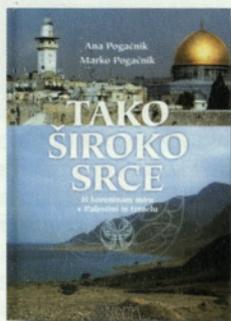
Pred petintridesetimi leti je Primož Kozak kot eden ključnih predstavnikov slovenske »kritične generacije« preživel eno leto v Ameriki. Neposredno izkustveno soočenje s kolosom velesile je Kozaku dalo motiv za pisanje v hibridnem žanru, ki je končalo med platnicami knjige *Peter Klepec v Ameriki*. Čeprav je bil fizično v Ameriki, je ostal slovenski svet njegovo poglavitno torišče, njegov prvi dar in poslednje prekletstvo. Amerika je zunanji okvir, v katerem se nizajo pojmovne slike o notranjih krčih in upanjih, pohabih in patologijah slovenskega kolektivnega subjekta.

Založba Mladinska knjiga.

6.12. 2006 bo v knjižnici predstavljen potopis z naslovom Moskva

8.12.2006 pa se bodo predstavila Hotenja, spremljavo jim bodo naredili učenci glasbene šole Šoštanj.

S knjigo vstopajte v zadnji koledarski mesec. Lep pozdrav s hriba ...

pripravila Ajda Prislan

Osmi MIROVNIŠKI FESTIVAL v Slovenj Gradcu je potekal pod sloganom Žarek upanja - za kulturo miru in nenasilja. DAN ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV V SLOVENJ GRADCU, EDINEMU SLOVENSKEMU MESTU GLASNIKU MIRU, že tradicionalno obeležujejo s predstavitvijo nevladnih organizacij, šol in društev na stojnicah. Med drugimi so se predstavile šole, vključene v mrežo ASP NET. Program je bil glasbeno, ustvarjalno in športno obarvan. Popoldne so sprejeli plamenico Teka harmonije z mirovniško poslanico. Nastopila je skupina Da Phenomena, festival so zaključili z laserskim šovom, s katerim so simbolično v svet poslali žarek upanja. Med tem so v Koroški galeriji likovnih umetnosti razglasili nagrajene v natečaju za izvirno otroško likovno in literarno delo ter fotografijo. Hkrati so odprli tudi razstavo izbranih otroških likovnih del in del nastalih v okviru mladinskega projekta Kronos.

MO Slovenj Gradec, mesto Glasnik miru Združenih narodov, je že štirinajsti zapored razpisala natečaj za likovna in literarna dela, drugič pa za najboljšo fotografijo, katerih ustvarjalci so otroci. Vsi so ustvarjali na teme »čas, Afrika, kot jo vidim jaz in glasba«. V literarnem natečaju je sodelovalo devetindvajset šol, kar pomeni, da je prispelo okrog 130 literarnih del. Največ del je prispelo na temo čas. Na natečaj za najboljšo fotografijo je letos prispelo okrog šestdeset del. Primož Podjavoršek, eden od članov žirije za fotografijo, je povedal, da jih je bilo največ na temo Afrika.

Najobsežnejši je bil likovni natečaj. Dela so pregledali Peter Hergold, Edi Koraca in Aleksandra Rošer. Izbrali so pet najboljših del na nižji starostni stopnji in šest najboljših na višji stopnji. Tehnike likovnega izražanja otrok so bile zelo pestre, opaziti je bilo tudi zahtevnejše, grafike. Letos je na natečaj prispelo največ del doslej, več kot tisoč iz triinosemdesetih osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov iz domo-

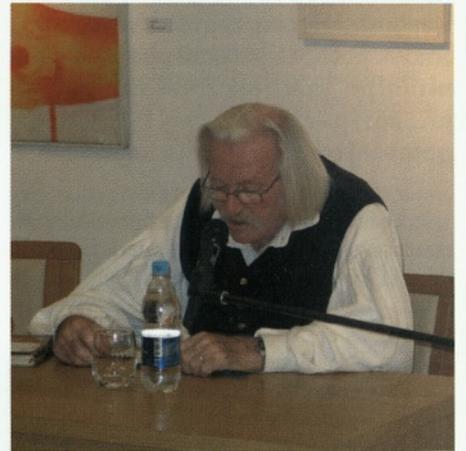
vine in tujine. Aleksandra Rošer je povedala, da so se otroci najbolj lotili teme o Afriki. Žirija, ki je izbrala najboljša likovna dela, poudarja, da so jih letos posebej prijetno presenetile skulpture, zelo inovativna dela enajstih osnovnošolcev iz Slovenj Gradca pod taktirko mentorja Luke Popiča.

V KOROŠKEM POKRAJINSKEM MUZEJU ENOTA RAVNE so odprli razstavo starega tekstila iz prejšnjega stoletja »OD VSAK-DANEGA DO NEDIEVNEGA« iz svojih zbirk. Ob tem se je s svojimi kreacijami predstavila tudi SREDNJA ŠOLA MUTA - tekstilna usmeritev. Ker šola praznuje 25. obletnico ustanovitve tekstilne usmeritve, je bil naslov modne revije »NAŠA KRPANKA - USTVARJALNOST 25. LET«. Posamezne kolekcije so: Origami (daljni Orient), Letni časi, Koroška ženska in moška noša, ki je skupni projekt s Koroškim pokrajinskim muzejem, pa Jeans, Krpanke, Kolekcija dijakinje Andreje Kotnik, Siva - ženska eleganca, Pletenine, Poslovna, Muzej in Zlato-modro. Najnovejša od teh se imenuje Bunde-rože.

Razstavo tekstila iz zbirk Koroškega pokrajinskega muzeja »Od vsakdanega do nedievnega« je pripravila Ljiljana Suhodolčan: »V preteklosti iščem tudi nekaj sodobnega, kar je kar samo klicalo po sodelovanju s primerno ustanovo iz skorajda sosesčine - Srednjo šolo Muta.« Razstavljena so oblačila do 20. stoletja skupaj z zapisi o modi v različnih časovnih obdobjih v svetu, zato sta hkrati predstavljeni svetovna moda nekega obdobja in primerjava iz istega obdobja, kakšna je bila moda na Koroškem. Ugotavljajo, da so zamiki zelo veliki ali pa določene modne smeri na Koroško nikoli niso prišle.

V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI DR. FRANCA SUŠNIKA NA RAVNAH so prireditev Obrazi kulture posvetili kulturniku

in strokovnjaka na področju metalurgije MITJI ŠIPKU. Te dni je praznoval svojih 80 let. Poznan je tudi širši slovenski javnosti, saj njegova ustvarjalna pot uspešno sega od gledališča in glasbe do literature. Še zmeraj vodi moško vokalno skupino Šentanelski pavri, ki je zape-la tudi na prireditvi v ravenski knjižnici. Poje, igra, režira, piše scenarije, prozo in poezijo. Poimenovali so ga tudi Koroški razumnik. Rojen je bil 5. septembra 1926 v Šentanelu in rodna vas mu je pustila neizbrisen pečat. Tudi sam je izjavil, da je narečna beseda zibelka besede.

Društvo mladih dr. Franca Sušnika, RRA in Občina PREVALJE so povabili v goste AKADEMSKO FOLKLORNO SKUPINO FRANCE MAROLT iz Ljubljane, ki deluje pod umetniškim vodstvom Mirka Ramovša. Ponorili so svoj 58. letni koncert z naslovom Na križ-potju. Zakaj takšno ime koncerta? »V zadnjem času se pojavljajo težnje, da se ljudski plesi prenavljajo, da se na oder postavlja narodno

zabavna glasba, naša dolžnost pa je, da prikazujemo pravo slovensko ljudsko izročilo,« je povedal Mirko Ramovš. »Narodno zabavna glasba se je učila pri ljudski pesmi. Ljudska pesem je večglasna, nima glasbene spremljave, je bolj počasna. In sploh ni samo v 2/4 ali 3/4 ritmu, kot je naša narodno zabavna glasba.«

Predstavili so ples Slovence Istre, Prekmurške ples, ples Zgornjega Posočja, Dolenjske ples, kola in pesmi iz Starega trga ob Kolpi v Beli krajini, odrsko postavitve s polko in valčkom Lahkih nog naokrog in ples Zgornje Savinjske doline. Ti plesi so tudi v preteklosti bili zgolj zabava, ne odslikavajo življenja in navad ljudi nekoč.

VKOROŠKEM POKRAJINSKEM MUZEJU v razstavišču na gradu RAVNE je razstava fotografskih del dr. TIHOMIRJA PINTERJA. Naslov ima RAZŽARJENI POGLED, železarski opus od leta 1966 do 2006. Razstava 70 črno belih fotografij je skupni projekt domačega in Gornjesavskega muzeja na Jesenicah.

Tihomir Pinter je eden izmed najbolj znanih in uveljavljenih slovenskih fotografov, ki je prejel mnogo nagrad že v času nekdanje Jugoslavije in tudi nekaj mednarodnih nagrad. Letos je dobil nagrado fotografske zveze Slovenije za življenjsko delo. Razstavo na Ravnah je pripravil Marko Košan: »V oko kamere ujeti »portreti« fužinarske obdelave železa in jekla na podobah Tihomirja Pinterja prinašajo nostalgичne zgodbe iz šestdesetih in sedemdesetih let preteklega stoletja, ki so danes le še spomin, a kljub temu resnični, v poetično kopreno mojstrskega kadranja odeti odsev minulega, včerajšnjega sveta. Črno-bele fotografske podobe, zaslepljene s svetlobo razžarjenih peči in stopljene v tekočo jekleno magmo, se kot čudoviti ekspresivni prividi dvigajo iz zgodbe večstoletnega utripanja jeklarskega življenja, ki nepreklicno ugaša in se staplja z novimi oblikami postmodernega občutja sodobnega časa, v katerem je izven težkih kovaških kladiv utišán in manj neusmiljen.«

Na Ravnah nastaja osrednja slovenska železarska zbirka. Letos se je muzej odločil za celovito predstavitev železarskega opusa dr. Tihomirja Pinterja, ki jo spremlja tudi zajeten katalog. Opus črno-belih fotografij je štiri desetletja nastajal v železarnah širom nekdanje

skupne države Jugoslavije, glavnino podob pa je Pinter v različnih časovnih obdobjih ujel na Ravnah na Koroškem in Jesenicah. Sestavljajo jih trije zaokroženi tematski cikli: ilustracije delovnega procesa, portreti delavcev – železarjev in abstraktne kompozicije tekstur železarskih materialov.

Imeniten korpus fotografij sestavljajo trije zaokroženi tematski cikli: ilustracije delovnega procesa, portreti delavcev – železarjev in strukturirane, domala abstraktne kompozicije tekstur železarskih materialov. Obsežne serije železarskih podob so tudi nadvse dragocen vir za proučevanje minulega, saj mnogoplastno pripovedujejo zgodbe o proizvodnih obratih, strojih, napravah, značilnih situacijah vsakodnevne delovne rutine, o izdelkih, o ljudeh.

Na Ravnah na Koroškem je bil v sodelovanju s Koroškim pokrajinskim muzejem enote Ravne dvodnevni strokovni posvet in ekskurzija SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA z naslovom »ETNOLOGIJA IN REGIJE - KOROŠKA«. Prvi dan je bil namenjen predavanjem in razpravam. Drugi dan so si ogledali Koroško: železarske muzejske zbirke, Povhovo mlin, Kmečki muzej Dvornik v Šentanelu, spominski sobi dr. Ljube Prenner in Jožeta Tisnikarja, Sokličev muzej, čevljarstvo Levovnik in Škratovo deželo nad Slovenj Gradcem.

Posvetovanje Slovenskega etnološkega društva je že tradicionalno organiziran tako, da vsako leto obišejo eno od slovenskih regij in tam spregovorijo o aktualnih in lokalno zanimivih vprašanjih. Eden od glavnih govorcev je bil tudi prof. dr. Janez Bogataj z oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete, Univerze v Ljubljani.

VKulturnem domu Slovenj Gradec je gledališka skupina Kulturnega društva Šmiklavž odigrala spevoigro v enem dejanju DR. LJUBE PRENNER z naslovom »VASOVALCI«. Režirala jo je Jerca Mrzel, pevski del predstave Jože Leskovar. Mrzelova predstava »Vasovalce«: To je musical iz štiriinšestdesetih ljudskih pesmi, napisana zgodba, ki jo ljudje pojejo, ki kar žubori, ki je polna ljudskega humorja, veselja do življenja. Včasih so govorili, da imamo Slovenci samo žalostne pesmi, da imamo samo neke vojaške pesmi, in to sploh ni res. Že samo ta musical Vasovalci je dokaz, kako je ta narod bogat. Mislim, da nima nihče na svetu, da noben narod nima komedije ali musicala narejenega iz ljudskih pesmi.

Dr. Ljuba Prenner je napisala je cel kup pesmic, smešnih prigod. Ena na primer je o nekih pikatetah: teti Mici, vam pa nagaja sapa, ji od zad uhaja z glasom, kako pri tem peti, ker je jedla pikatete. To je bila ena smešna pesem in ima cel kup takšnih prigodnic. Medtem ko je bila po vojni zaprta (v vsakem obdobju je težko živela), je tam napisala igro Vasovalci. Tam je napisala na primer celo pesem kot prošnjo za stranišče, ker je ne vem koliko žensk imelo samo tri latrine,

kar je bilo hudo. Napisala je pesem, ki je humorna, fantastična. Skratka dr. Ljuba Prenner je bila izjemen človek, zelo humoren.«

Dr. Ljuba Prenner se je rodila leta 1906, umrla leta 1977. Mnogi Slovenjgradčani se je zaradi njene posebnosti, moškega ujetega v izrazito ženskem telesu, še danes dobro spominjajo. Napisala mnogo literature, le nekaj je bilo objavljeno, zgodbe se dogajajo večinoma v Slovenj Gradcu. Pri založbi Cerdonis je pred kratkim izšlo njeno novo odkrito literarno delo, roman Bruc. Brigita Rajšter je h knjigi napisala spremno besedo in ugotovila med drugim tudi nekaj vzporednic iz mladosti Ljube Prenner in njeno družino z glavnim junakom Lojzom Pečolarjem, katerega inicialki sta enaki kot pisateljici. Kopije romana in druge zapuščine Ljube Prenner so dobili od igralke Jerce Mrzel, po domače Bučinekove iz Šmiklavža pri Slovenj Gradcu.

Na potpisnem predavanju v Knjižnici Dravograd je ANDREJA RUSTJA predstavila vročo, črno ETIOPIJO. S sliko, besedo ter tipičnimi etiopskimi predmeti in hrano je pričarala vzdušje najrevnejše dežele na svetu. Med svojim bivanjem v glavnem mestu te afriške države Adisu se je zavzemala tudi za preprečevanje otroške prostitucije. Na vprašanje o tem ni želela odgovoriti, rekla je, da bi lahko ljudje, ki nismo videli teh problemov, njeno pripovedovanje napačno razumeli.

Na jugu Etiopije živijo plemena še zmeraj na način, kot so živeli na primer pred tisoč leti. Andreja je nekaj časa živela z njimi. Tam jo je najbolj navdušil ples dvorjenja pod Luno. Nato je potovala po severu države, kjer so večje zgodovinsko pomembne vasi.

Ob robu

(knjige 50 let luči za Slovenijo)

Maks Lomšek

V okviru proslav ob 50-letnici obratovanja prvih dveh proizvodnih enot 2 X 30 MW šoštanjske elektrarne je izšla tudi knjiga 50 LET LUČI ZA SLOVENIJO avtorjev magistra Emila ŠTRBENKA in prof. Mojce ŽEVART. To je zanimiva publikacija, ki opisuje izgradnjo šoštanjske elektrarne od nasledstva stare velenjske, ki je imela moč 7.300 kW, pa do danes največje slovenske termoelektrarne skupne moči 755.000 kW, torej 100-krat večje moči, ki proizvaja več kot 1/3 električne energije v Sloveniji. V bodoče pa je predvideno prenehanje obratovanja prvih treh proizvodnih enot (30+30+75 MW), kar pa bosta nadomestili dve plinski turbini po 42 MW, v povezavi z blokom 5 (345 MW), in pa izgradnja nove proizvodne enote moči 600 MW.

V publikaciji je mnogo povedanega o skrbi TEŠ za zmanjšanje onesnaževanja okolja, ki ga elektrarna povzroča z emisijami žvepovega dioksida in dušikovih oksidov. Se pa je onesnaževanje ozračja z začetkom obratovanja razžveplalnih naprav na blokih 4 in 5 občutno zmanjšalo. Opisani so še drugi ukrepi sanacije TEŠ in navedeni številni podatki o celotnem postrojenju termoelektrarne. Tako poleg popestritve tehnologije »predelave« 1 kg premoga v 1 kWh vsebuje publikacija še vrsto pričevanj in opisov dogajanja v TEŠ v posameznih obdobjih, ki so jih poleg svojih (pre)obširnih življenjepisov podali nekateri bivši člani kolektiva TEŠ.

Knjiga 50 LET LUČI ZA SLOVENIJO je med bivšimi, še živečimi, pa tudi še med aktivnimi delavci elektrarne vzbudila precejšnje zanimanje in seveda tudi različne komentarje. Tako je med tešovskimi veterani, tistimi ki so sodelovali od vsega začetka gradnje in montaže prevladalo mnenje, da je publikacija sicer pestra s slikovnim materialom, vendar pa ji marsikaj, kar bi tudi morala vsebovati, manjka.

Njihova »recenzija« pa se je glasila nekako takole: »Knjiga je v glavnem kar v redu, vendarle pa ima, kljub vsemu, majhno 'lepotno napako'!

Namreč: v publikaciji je kar precej 'kariernih' življenjepisov bivših uslužbencev TEŠ, ki niti niso bili od začetka montažnih del pri TEŠ, medtem ko je bilo izpuščenih mnogo tistih, ki so vseskozi med gradnjo in montažo aktivno sodelovali.

Zato bi bilo pošteno vsem tistim, ki so bili od začetka gradnje člani takrat še po številu majhnega delovnega kolektiva, naknadno posvetiti nekoliko vrstic priznanja za njihovo dolgoletno sodelovanje pri nastajanju bodočega velikega termoeenergetskega objekta v Šoštanju.« Takšno je bilo mnenje večine tistih, ki so izdano publikacijo o TEŠ postavili pod svoj drobnogled.

Ker pa sem se s svojimi sogovorniki in njihovim predlogom tudi sam strinjal, so me zadolžili, da v mesečniku LIST, ki je revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše in ki ga berejo tudi tisti, ki knjige 50 LET LUČI ZA SLOVENIJO ne poznajo, kaj več napišem o tistih, ki so bili v knjigi prezrti.

In tako bo naslednji zapis posvečen vsem tistim, ki so od pričetka montažnih del aktivno sodelovali pri nastajanju bodočega termoeenergetskega objekta v Šoštanju in jim bo tako naknadno izrečeno zaslužno priznanje.

Oglejmo si torej »življenjepis« prvih dveh blokov in njihovih »prezrtih akterjev« v letih obratovanja do srečanja z Abrahamom.

BILI SO PREZRTI

Kot prvega med njimi bi omenil dipl. inž. elektrotehnike Cirila Misleja, ki je 20 let preživel v naši dolini na vodilnih položajih in bil preko 12 kot direktor Termoelektrarne Šoštanj. Bil je prvi »ta pravi« direktor TEŠ, kajti v začetku leta 1954 je takratni republiški izvršni svet ustanovil podjetje TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ V IZGRADNJI. Pred tem je kot investitor nastopala TE VELENJE 2, katere prvi ravnatelj je bil inž. Anton Bernik v letih 1947-1952, njega pa je do leta 1954 nasledil elektro-strojnik Filip Jurkovič.

Življenjsko pot inž. Misleja kar dobro poznam, saj sem ga med svojim službovanjem pri Hidromontaži spoznal že leta 1948, ko je bil tam glavni inženir (danes bi temu rekli tehnični direktor), zatorej jo bom malo podrobneje opisal.

Ciril Mislej je bil sicer rojen v Črni gori (kjer je služboval njegov oče), vendar je svoja mlada leta preživel v Trbovljah, od koder se je vozil v Ljubljano na Tehnično srednjo šolo. Ker pa v takratni Jugoslaviji ni imel možnosti nadaljevanja študija, je odšel na Češko, kjer je nato na Tehniški visoki šoli v Pragi leta 1940 diplomiral za inženirja elektrotehnike. Leta 1941 je kot jugoslovanski vojak prišel v nemško vojno ujetništvo, vendar bil kmalu izpuščen in se že julija 1942 zaposlil v strojni tovarni VOITH v St. Pöltnu v Avstriji. V tej tovarni je kot konstruktor sodeloval pri izdelovanju turbin za Hidroelektrarno Dravograd, ki je pričela obratovati leta 1943, in nato še pri pripravah za turbine HE MARIBORSKI OTOK.

Po končani vojni se je inž. Mislej takoj vrnil v domovino in se že julija 1945 zaposlil pri takrat Zveznem montažnem podjetju za hidroelektrarne,

Malo za šalo - malo zares

V zadnjem času je bilo obilo govora o Termoelektrarni Šoštanj, predvsem o izgradnji in obratovanju prvih dveh proizvodnih blokov (2 x 30MW), ki sta leta 1956 pričela oddajati električno energijo v slovensko elektro omrežje in pred kratkim slavila 50-letnico uspešnega obratovanja.

Ker pa je bilo to obdobje pred pol stoletja predstavljeno v glavnem le po strokovni plati, pa bi ga to pot »obdelali« še na malo bolj šaljiv način.

Malo sem pobrskal po svojih, žal, že nekoliko zarjavelih spominskih celicah in zapisal par zgodbic, ki bodo, upam vsaj, pri bralcih na obraz privabile kak majhen nasmešek.

Specialni varilci

Za tovarno SULZER sem sestavil telex naslednje vsebine: Unsere besten Schweisser kommen nach Winterthur am Montag ... itd. (Naši najboljši varilci pridejo v Winterthur v ponedeljek ...). Pa ga je tajnica pri oddajanju polomila, izpustila je namreč črko w in so tako namesto Schweisser (varilci) nastali Scheisser (usraneti gl. Tomšičev slovar!).

Kasneje smo izvedeli, da je telegram postal šala tedna, ki je bila v njihovem glasilu objavljena s pripombo, da se nam zahvalijo za izvrstne usrance, ker jih imajo sami dovolj.

Šoštanjsko elektrarno si je leta 1958 ogledal Josip Broz. Od desne: Direktor TEŠ Ciril Mislej, za njim Franc Leskošek, Josip Broz, za njim ing. Svetlin, Miha Marinko, Franc Tesovnik in Riko Jerman.

HIDROMONTAŽI s sedežem v Mariboru. Tu je najprej sodeloval pri izgradnji HE Mariborski otok, nato bil do 1951 direktor, nakar je bil kot glavni inženir zadolžen za izgradnjo HE Moste, HE Medvode in HE Vuzenica in nato februarja 1954 prevzel vodstvo TEŠ v izgradnji.

Tako je dipl. inž. elektrotehnike Ciril Mislej prevzel odgovornost za izvršitev naloge, ki jo je republiški izvršni svet dal kolektivu novega podjetja Termoelektrarna Šoštanj v izgradnji, in sicer, da do konca leta 1956 dokonča začeto I. fazo elektrarne 2 X 30 MW in takoj nato začne s pripravami za II. fazo 1 X 75 MW, ki mora biti dokončana v treh letih. Sedaj so se dela pospešeno nadaljevala, vsa kotlovska in elektrostrojna oprema je bila pravočasno dobavljena in je tako kolektivu TEŠ pod vodstvom direktorja, z domačim tehničnim osebjem, strokovnjaki firm dobaviteljic ter monterji Hidromontaže in Jugomontaže uspelo v postavljenih rokih (kot je znano I. faza leta 1956 in II. faza leta 1960) montažna dela uspešno dokončati. To je bil za tisto obdobje največji elektroenergetski objekt, ki je nato dolga desetletja zagotavljal potrebno električno energijo slovenskemu gospodarstvu.

Po uspešnem začetku obratovanja tudi tretjega proizvodnega bloka 75 MW je direktor Mislej prevzel vodstvo pri izgradnji ENERGO-KEMIČNEGA KOMBINATA KOMBINATA (EKK), ki ga je ustanovilo Poslovno združenje Premogovnik Velenje, TEŠ in TEV, ki pa je, kot je znano, bila zgrešena investicija in tako bila kmalu zaključena. Inž. Mislej se je leta 1968 ponovno vrnil v TEŠ, kjer je prevzel vodstvo pri nadaljevanju izgradnje bloka 4 moči 275 MW. Po pričetku obratovanja tega bloka pa je zaradi konstrukcijske napake na BABCOCKOVEM kotlu pogosto prihajalo do prisilnih zaustavitvev, zaradi česar se je takrat hudo pomanjkanje električne energije še poslabšalo. Potrebne so bile redukcije v industrijskih obratih, gospodinjstva pa so pogosto ostajala brez elektrike. To zelo težko situacijo pa so brž izkoristili takratni politični veljaki, naprtli celotno krivdo in odgovornost za tako stanje

Iz pomote - resnica

Kmalu potem pa je tudi pri SULZERJU prišlo do čudne pomote. Prispel je dopis z nenavadnim naslovom:

An Herrn

Direktor MISLEJ

**Elektrarna industrijski tir
Šoštanj**

Na ta naslov so prihajale pošiljke za elektrarniško postrojenje, direktor pa je komentiral: »Madonca, glej, glej, sedaj me že na odstavnih tir postavljajo, menda ja ne bodo pozabili, da sem sploh še direktor.«

Iz šale pa je kmalu, nastala resnica, kajti kmalu za tem leta 1973 je direktor Ciril Mislej od takratnih političnih veljakov dobil, kljub nasprotovanju delovnega kolektiva, brco v r... in celo prepoved vstopa v elektrarno.

Energetiki se po uradnem delu občnega zbora radi tudi malo poveseľijo. Njihov mentor ing. Svetlin daje dobrohotne nasvete predsedniku Francu Roganu. Kot vidimo pa jima je prisluhnila tudi Majda Turk.

v elektrogospodarstvu direktorju Misleju in posredno celotnemu kolektivu elektrarne. Vse to je imelo za posledico, da je moral direktor Mislej oditi iz TEŠ, kolektiv, ki je vseskozi stal direktorju ob strani in bil prepričan, da on ni kriv, pa je za »nagrado« dobil prisilno upravo. Zgodila se je, kot že tolikokrat, zmaga politike nad stroko!

Prisilno upravo v šoštanjski elektrarni je Skupščina Občine Velenje uvedla septembra 1973. Za prisilnega upravitelja pa je republiški izvršni svet imenoval Toneta Boleta, dotedanjega predsednika Gospodarskega zbora republiške skupščine. Prisilna uprava je sicer trajala le 7 mesecev, pa je politikom v tem času uspelo prisiliti kolektiv TEŠ, da je privolil v združitev z velenjskim premogovnikom v RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKI KOMBINAT (REK), čeprav je bilo to proti volji kolektiva elektrarne. Do tedaj samostojna delovna organizacija TEŠ je tako postala eden izmed desetih TOZD-ov (temeljnih organizacij združenega dela) SOZD-a (sestavljene organizacije združenega dela) REK, njen direktor pa je postal IPO (individualni poslovodni organ).

In zopet je politika zmagala nad stroko!

Pri firmi BABCOCK, dobaviteljici kotla s konstrukcijsko napako, ki so jo seveda sanirali na svoje stroške, so uvideli, da se je bivšemu direktorju Misleju zgodila huda krivica, zato so jo skušali popraviti tako, da so mu decembra 1973 ponudili mesto zastopnika firme BABCOCK na Dunaju, ki jo je seveda sprejel in ostal tam celih 10 let. Pogosto pa se je vračal v Velenje med svoje prijatelje in znance, ko se je, žal, leta 1983 na svojem velenjskem domovanju tragično smrtno ponesrečil.

Naslednji med prezrtimi, ki bi si v publikaciji »50 let luči« zaslužil kakšen stavek omembe več, je Arno Svetlin, dipl. inž. elektrotehnike. Žal ga ni več med nami, vendar pa bom njemu v spomin in v vednost njegovim bivšim sodelavcem ter vsem onim, ki so ga poznali, napisal par vrstic o njegovem uspešnem delu pri izgradnji I., II. in III. faze šoštanjske elektrarne.

Inž. Svetlin si je izkušnje o termoelektarnah nabiral najprej v TE BRE-STANICA, nato v TE TRBOVLJE, nakar je leta 1954 kot glavni inženir nastopil službo v TE ŠOŠTANJ v izgradnji, kjer je nato ostal preko 20 let. Poleg tega, da je delal predvsem na tehničnem področju med montažo prvih treh proizvodnih enot, je imel na skrbi tudi pripravo investicije bloka 4. Prav on je imel največ zasluga za to, da elektrarna ni dobila manj zanesljive ruske opreme, temveč je vse naprave dobavila Zahodna Nemčija (Babcock, Siemens).

Bil je tudi nekakšen »personalni« - kadrovik, ki je kot tehnični vodja imel nalogo, da pravočasno poskrbi za pogonsko osebje, potrebno pozneje pri obratovanju. Večina le-teh poznejših kotlovskih in turbinskih strojnikov je prišlo iz velenjske elektrarne, nekateri pa iz različnih drugih poklicev, ki so se potem na posebnih tečajih in seminarjih, tudi pri firmah dobaviteljicah, pripravili za prekvalifikacije. Je pa moral vsak na novo sprejeti najprej k njemu na »avdicijo«, da se je prepričal o njegovih sposobnostih in primernosti za posamezna zahtevna delovna mesta.

Foto: arhiv M. L.

Zora Valentinčič kot upokojenka preživlja jesen življenja v svojem ljubljanskem domovanju, kjer ji družbo dela njen zvesti Kasi. Pravi pa: »Če bi bilo zdravje boljše, pa bi bilo kar v redu.« Kar korajžno Zora, zime še ne bo tako kmalu!

Ker pa je tudi sam hotel dodobra spoznati tehnologijo in posebnosti obratovanja tako velike (za takratne razmere) elektrarne, je bila trojica iz takratnega tehničnega sektorja (Svetlin, Ahtik, Lomšek) poslana najprej k dobavitelji kotla tovarni SULZER na ogled delovanja enakega kotla kot v Šoštanju, nato pa odtoč naprej v belgijsko elektrarno ALOST blizu Bruslja, ki je imela enake kotle kot TEŠ. Tam smo se seznanili z zagoni, zaustavitvami in sploh z obratovanjem kotlov, s predvidenimi remontnimi deli in ne nazadnje z organizacijo izmenske službe. Vse navedeno nam je kasneje pri obratovanju naše elektrarne še kako koristilo, saj smo vse pridobljeno znanje lahko prenesli na bodoče pogonsko in vzdrževalno osebje elektrarne.

Po uspešnem pričetku obratovanja prvih treh blokov je inž. Svetlin sodeloval pri investicijski skupini, ki je pripravljala izgradnjo bloka 4 moči 275 MW, nakar je preko OZN - pomoči nerazvitim - odšel v Libijo, kjer je ostal 4 leta kot tehnični svetovalec za energetska postrojenja. Iz Libije se je nato vrnil v Šoštanj, kjer je v TEŠ ostal do leta 1974, zatem pa je pri Elektroinštitutu Milan Vidmar v Ljubljani dočkal upokožitev leta 1976. Upokojenka leta je preživljal na svojem domu v Ljubljani, ko se je v visoki starosti 91 let 30. 12. 2002 za vedno poslovil.

V knjigi »50 let luči« pogrešamo tudi Zoro Valentinčič, dipl. inž. kemije, ki je prišla v elektrarno Šoštanj iz Cementarne Anhovo leta 1955. Zasedla je delovno mesto vodje kemolaboratorija, ki ga pa takrat sploh še ni bilo. Tako jo je pričakala zahtevna naloga, dobesedno iz nič ustvariti nekaj povsem novega, namreč laboratorij, ki bo zadalil vsem potrebam, ki jih tehnološki proces proizvodnje električne energije zahteva.

Tako je inž. Valentinčičeva »položila temeljni kamen« za zahteven projekt, iz katerega je v rekordnem času nastal sodoben, moderen laboratorij. V tem kemolaboratoriju so nato predvsem skrbeli za pripravo čiste tehnološke vode, potrebne za napajanje kotlov. Surova voda, ki so jo črpali iz reke Pake, je šla

Foto: arhiv Olge Kavdik

Obhod gradbišča bloka 5 in vodikarne. Z leve Janko Kaudik, Karel Rudnik, Maks Lomšek.

skozi vrsto čistilnih naprav dekarbonizacije (nasičevalci, reaktorji) ter kemično čista (deionat) kot napajalna voda v kotle. Le taka, vse trdote očiščena voda, je garant za brezhibno stanje kotlovskega ocevja, ker na njem ne pušča nobenih oblog, ki so pri obratovanju vzrok za slabši izkoristek in ne nazadnje za okvare na kotlovskih cevih.

Druga pomembna naloga laboratorija pa je bila analiza premoga iz velenjskega premogovnika. Tu se je, poleg zrnatosti, opravljala tudi določitev kalorične vrednosti oziroma toplotne moči premoga. Takrat so bile merske enote kilokalorije, dandanes pa so to megajouli (MJ). Tako je 1 kg lignita vseboval 2200 Kcal, kar je 9,20 MJ.

Poleg navedenih glavnih zadolžitev elektrarniškega laboratorija pa so v njem bili usposobljeni opravljati še vrsto drugih analiz in raziskav, in to tudi za tuje interesente. Inž. Valentinčičeva je s svojim strokovno zelo dobro usposobljenim osebjem uspešno, v relativno kratkem obdobju »ustvarila« organizacijsko in tehniško sodoben laboratorij, ki je v vseh ozirih in na vseh področjih zanesljivo in strokovno zadovoljeval vse potrebe elektrarne in ostalih uporabnikov njegovih storitev. Ker pa je tudi ona ena izmed prezrtih, naj nam bo dovoljeno, da ji njeni bivši sodelavci, nekdanji dolgoletni še živeči člani delovnega kolektiva TEŠ na tem mestu izrečemo vse priznanje za njeno vloženo delo pri izgradnji I. in II. faze šoštanske termoelektrarne.

Inž. Zora Valentinčič je od leta 1963 nadaljevala svoje delo v sektorju za tehnologijo vode pri EKK (Energokemičnem kombinatu), nato pa pri Raziskovalni skupnosti za tehnologijo voda in nazadnje pri Elektroprojektu v Ljubljani, od koder je tudi leta 1981 odšla v pokoj. Živi v Ljubljani, želimo pa ji več in boljšega zdravja!

Foto: arhiv M. L.

Ciril Glavnik prejema na slavnostni seji DS ob 25-letnici obratovanja blokov 1 in 2 priznanje za vestno delo in vložen trud v tem obdobju.

V publikaciji »50 let luči« bi morali najti tudi Janka Kaudika, elektrotehnik, domačina iz Gaberka, ki se je takoj po končani šoštanjski meščanski šoli leta 1941, tik pred nemško okupacijo naše dežele, zaposlil pri takratnem rudniku v Velenju, odkoder pa je bil, kot na tisoče slovenskih fantov, mobiliziran v nemško vojsko. Po končani vojni se je iz ruskega ujetništva decembra 1945 slabega zdravja, vendar še kar srečno vrnil domov.

Takoj ko si je malo opomogel, je nastopil službo stikalca v velenjski elektrarni, se po enem letu službe vpisal na Tehniško srednjo šolo v Ljubljani, jo uspešno dokončal in se nato ponovno zaposlil v TEV ter se leta 1953 zaposlil v TEŠ. Elektro in radiotehnika je bila že od Kaudikovih mladostnih let njegov najljubši hobi, kasneje pa poklic, ki mu je bil predan vse življenje. V elektrarni se je s svojo strokovnostjo kmalu uveljavil, si pridobil zaupanje svojih nadrejenih in postal šef elektro laboratorija.

Njegovo delovno področje je bilo kar obsežno. S svojimi sodelavci je imel na skrbi električno zaščito generatorja, transformatorjev in daljnovodov. Opravljali so vse vrste meritev in vršili kontrolo ter popravila različnih merilnih inštrumentov, signalnih in ostalih šibkotočnih naprav.

Janko Kaudik je bil zanesljiv in vztrajen strokovnjak, ki ni dopustil, da bi kakšen tehnični problem ostal nerešen, in je tako s svojim 35-letnim delom v elektrarni veliko pripomogel k čim bolj rednemu obratovanju vseh naprav in nemoteno delovanje zaščitnih elementov, da je bilo čim manj nepotrebnih izpadov in zaustavitve proizvodnih enot.

Leta 1986 je odšel v zasluženi pokoj, leta 2005 pa je odšel za vedno ...

Naslednji med prezrtimi je tudi Ciril Glavnik, tudi domačin iz Velenja, ki je kot 15-letni mladenič leta 1942 pričel prakticiranje za električarja v velenjski elektrarni. Na področju elektrotehnike se je dodobra seznanil predvsem

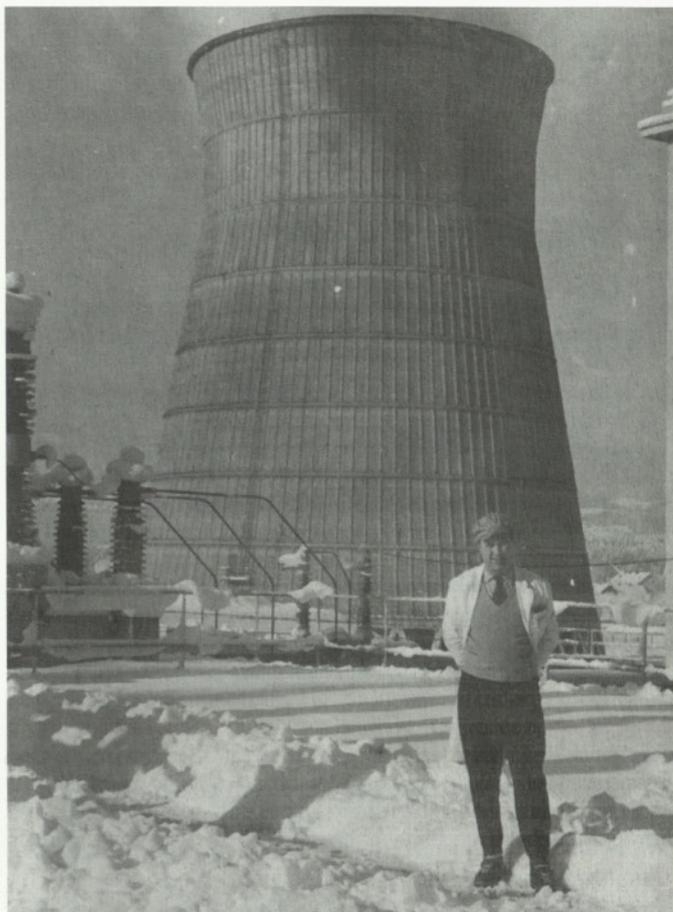

Foto: arhiv M. L.

Ob hudem mrazu med visokonapetostnimi izolatorji 110 KV razdelilne postaje kar sumljivo prasketa. Takratni prvi izmenski obratovodje, (tak naziv smo takrat imeli), smo morali nositi tudi bele delovne plašče, kar pa se ni obneslo.

z napravami jakega toka in ostal v TEV kot stikalec in dežurni električar do leta 1947. Po končanem služenju vojaščine v JLA pa je leta 1951 nastopil službovanje v šoštanjski elektrarni, kjer se je takoj vživel v novo delovno okolje, ko je že kar na začetku pomagal »postaviti na noge« elektro delavnico, ki je do tedaj še ni bilo. No, in vodja te nove elektro delavnice je po končani Delovodski šoli v Ljubljani tudi postal.

Kot vodja delavnice je imel na skrbi izvedbo kar nekaj zahtevnih nalog, kot je, med drugim, bilo popravilo in previjanje elektromotorjev kondenzatne črpalke in ventilatorjev vleka velenjske elektrarne. Ker je na rotorskih navitjih generatorjev 1 in 2 v TEŠ prihajalo do ovojnih stikov, je bilo treba tudi tu celotno navitje obnoviti. Tako so leta 1965 vsa dela pri previjanju ob sodelovanju Cirila Glavnika izvedli pri firmi dobaviteljici OERLIKON v Švici.

Leta 1973 je prepustil vodenje delavnice svojemu nasledniku in začel pri pogoncih, kjer je postal vodja bloka. Aktiven je bil tudi pri organih delavskega samoupravljanja in je tako bil predsednik delavskega sveta v letih 1960-1962 in 1978-1980.

In ko je leta 1986 odhajal v zasluženi pokoj, se ozrl nazaj na preteklih 44 let dela v TEŠ, je lahko zadovoljen ugotovil, da je tudi on prispeval svoj delež k čim bolj zanesljivemu obratovanju elektrarne pri proizvodnji električne energije za potrebe slovenskega gospodarstva.

Tudi Franc Korošec je eden izmed tistih, ki si za svoje delo pri izgradnji in obratovanju elektrarne zasluži majhno priznanje - vsaj na tem mestu! Korošca sem spoznal že v času najinega službovanja pri Hidromontaži v Mariboru, kjer je bil strokovnjak za turbinske regulatorje. Ko pa se je leta 1955 zaposlil v TEŠ, smo ga »prekvalificirali« za vzdrževalca hidravličnih naprav kotlovske regulacije vseh štirih SULZER-jevih kotlov.

Ker takrat, v začetku 50 let, še ni nastopila doba elektronike, je pri različnih regulirnih sistemih hidravlika igrala glavno vlogo. In Franc Korošec se kaj kmalu znašel med sorazmerno kompliciranimi regulirnimi elementi, kot so bili npr. razni prejemniki tlaka, krmilniki, servomotorji, simplex-črpalke in še mnogi drugi.

Vsi ti regulirni elementi so nato skrbeli za pravilno količino napajalne vode, za normalno temperaturo in pritisk pregrete pare, odvajanje kotlovske kaluže, delovanje glavnega in bypass ventila za dovod pare na turbino. In vse to je imel Korošec, kot se reče, »v malem prstu« in je celo ob remontnih pregledih na navedenih regulirnih elementih izvedel marsikatero izboljšavo. V pomoč pri njegovem delu so mu bila navodila o delovanju hidravlične regulacije na SULZER-jevih kotlih, o zagonu in zaustavitvi kotla, ki sem jih pripravil na osnovi pri SULZER-ju pridobljenega znanja.

Žal, pa je njegovo vestno delo pri elektrarni prekinila dolgotrajna bolezen in nazadnje mnogo prezgodnja smrt. Njegovo delo na hidravličnih regulirnih napravah sta nato prevzela Ernest Postrak in Jože Dobnik.

Še bi lahko našteval bivše dolgoletne člane delovnega kolektiva elektrarne, ki so bili strokovnjaki na svojem delovnem področju in so največ pripomogli k uspešnemu pričetku obratovanja in nato zanesljivemu delovanju novih naprav, žal, pa zaradi omejenega prostora to ni mogoče.

Kočljiva situacija

Zgodilo se je nekega zgodnjega jutra v začetku 60. let prejšnjega stoletja. Bil sem na nočni izmeni, ki se je že bližala kraju, in ravno vpisoval dogajanje pretekle noči v pogonski dnevnik, ko so se počasi odprla vrata in je v pisarno prišepala z močno okrvavljeno desno nogo laborantka Voni. Takoj sem ji priskočil na pomoč ter jo posadil na svoj stol. Na vprašanje, kaj se je zgodilo, je vsa solzna od bolečin začela pripovedovati.

Šla je jemati vzorce za analizo. Bližnjica je bila pod odpepeljevalnimi napravami kotlov 1 in 2, kjer so bili še nepokriti jaški s cevmi za odplav pepela. Malo že utrujena od nočnega dela pa tudi malce nerodna je z desno nogo zdrsnila v jašek, čigar ostri rob ji je kar grdo posnel kožo ob kolenu pa naprej po stegnu, da je močno krvavela. Seveda sem kar se da hitro iz omarice za prvo pomoč nabral vse potrebno za obvezo rane, da sem lahko takoj začel z delom. Voni je stala, naslonjena na mizo, ranjeno nogo pa imela na stolu, da sem kleče pred njo laže očistil rano, jo posipal z antiseptičnim praškom ter z gazo in obližem lepo pokril. Ko sem ravno po notranji strani stegna pritrjeval obliž, so se nenadoma odprla vrata, nekdo je vstopil, ki ga pa nisem videl, ker sem bil s hrbtom obrnjen proti vratom. Zaslišal sem samo, da je nekaj zaropotalo po tleh in pridružen ženski glas, ki je čudno zastokal: »Ojoj, Jezus, Marija!« in že so se vrata zaloputnila.

Kaj se je zgodilo, mi je seveda povedala Voni. Oseba, ki je vstopila, je bila namreč snažilka Hudobreznikova, ki je s svojim delom vedno pričela že ob 4. uri zjutraj. Pri vstopu je naletela na kočljiv prizor: Voni, naslonjena na mizo, s privzdignjenim delovnim plaščem in krilom, z nogo na stolu, jaz pa kleče pred njo z roko na njenem stegnu. Najprej je ženica obstala kot okamenela, "ajmer" ji je kar padel iz rok, izustila je samo tisti »Ojoj, Jezus, Marija!« in že je ni bilo več.

Voni se kljub boleči nogi ni mogla vzdržati nasmeška, ko sva kasneje ugibala, kaj neki si je uboga ženica mislila ob pogledu na res malo kočljivo situacijo.

Seveda sem jo kmalu po tem poiskal, ji razložil dogajanje v pisarni in jo vidno potolažil. Prišla si je celo ogledat ranjenko in se tako na lastne oči prepričala, da dogajanje v pisarni le ni bilo tisto, kar si je ona ob pogledu na naju mislila.

Voni sem pa itak svetoval, da se naj za pregled še oglasi pri zdravniku.

Vesten vratar

Mudilo se mi je na popoldansko sejo delavskega sveta in ker sem že malo kasnil, sem kar z nezmanjšano hitrostjo švignil mimo vratarja Mišota, ki je za mano nekaj krilil z rokami, do steklenega vhoda v avlo. To sicer naj ne bi bilo dovoljeno, vendar si kot predsednik delavskega sveta nisem smel privoščiti zamude. Bili so že vsi zbrani, manjkal je samo še en direktor, ki pa se je tudi pojavil.

Ko pa sem po končani seji prišel do svojega avtomobila, sem na vetrobranskem steklu našel listič, kjer je pisalo: »Nemudoma se zglasite pri vratarju - sledi kazen zaradi prepovedanega parkiranja!« Jaz pa, ne bodi len, sem hitro snel listek in ga namestil na direktorjev avto.

Ko pa sem hotel peljati mimo vratarnice, me je Mišo že pričakal z dvignjeno roko: »Kje imaš obvestilo o prekršku?« Narejeno začuden sem se sprenevedal: »Kaj pravzaprav hočeš, ne vem ničesar o kakem obvestilu, pač pa sem na direktorjevem avtu opazil košček papirja.« Sem pa nisem mogel zadržati smeha, kajti Mišo se je bliskovito obrnil in jadrno odšprintal proti avli. Lahko si mislite zakaj.

Me je pa Mišo, čeprav sva bila drugače kar prijatelja, še dolgo zatem grdo gledal.

Bom pa le navedel nekatere najzaslužnejše, ki so tudi bili med prezrtimi, bili pa so od vsega začetka gradnje TEŠ med njenimi delavci, pa naj bodo vsaj na tem mestu omenjeni in pohvaljeni.

Dipl. elektro inženir Vekoslav Božič, vodja elektro oddelka, umrl;
Dipl. inženir strojništva Silvij Reja, vodja strojnega remonta, umrl;
Adolf Ošlovnik, vodja elektrovzdrževanja najprej v TEV, nato v TEŠ, bil leta 1953 krajši čas direktor TEŠ, umrl 1992;

Alojz Ahtik, vodja strojnega vzdrževanja, umrl 2005;

Inž. Stane Lipnik, elektrotehnik;

Martin Tomše, elektrotehnik;

Jože Janežič, elektrotehnik, umrl 1994;

Viktor Kočvar, elektrotehnik;

Janez Lekše, elektrotehnik;

Henrik Vrtačnik, strojni tehnik;

Bogdan Selan, strojni tehnik;

Zvonimir Vuga, gradbeni tehnik, umrl;

Gabro Cverlin, gradbeni tehnik, umrl 2005;

Ivana Brešar, kemotehnik;

Franc Mrzel, VKV-elektrikar, umrl 1999;

Franc Jelen, VKV-ključavničar;

Milan Zager, VKV-ključavničar.

Poleg navedenih je še precej takih, ki bi jim tudi pripadalo majhno priznanje za njihovo več kot 30-letno delo pri nastajanju tako pomembnega objekta, kot je to bila Termoelektrarna Šoštanj.

Ker pa so bili vsi »recenzorji« enotnega mnenja, da naj bi v »družbi prezrtih« bil tudi pisec teh vrstic, pa bom res v »telegrafskem slogu« navedel nekaj podatkov o svojem 35-letnem delu pri izgradnji in nato tudi pri obratovanju TEŠ.

Sem domačin, preseljen Gaberčan, po šoštanjski meščanski šoli sem se vpisal na ljubljansko TSSŠ; zaradi italijanske okupacije Ljubljane odšel v Gradec, se vpisal na Višjo tehniško šolo; leta 1943 mobiliziran v nemško vojsko, jo kot radiotelegrafist srečno preživel, ob vrnitvi v domovino avgusta 1945 pa za las ušel knojevskim morilcem; jeseni 1945 sem se zaposlil v velenjski elektrarni kot stikalec, leta 1948 dokončal Tehniško srednjo šolo v Ljubljani, moral na dosluženje vojaškega roka v JLA; nato bil do leta 1954 zaposlen pri Hidromontaži v Mariboru in istega leta nastopil službovanje v Termoelektrarni Šoštanj.

V TEŠ sem »skozi dal« vsa tehnična delovna področja, in sicer:
- do pričetka poizkusnega obratovanja sem bil zadolžen za nadzor montaže 10 kV in 110 kV razdelilnih naprav;

Foto: arhiv M. L.

Za dobro počutje ob proslavi 20-letnice obstoja Društva energetikov je poskrbel tudi harmonikar Ivan Kumer, ob predsedniku Francu Roganu, tajniku Maksu Lomšku in članu Janku Kavdiku.

- pri preizkusnem pa tudi pozneje pri rednem obratovanju sem bil prvi izmenovodja;
- nato sem imel pri strojnem vzdrževanju na skrbi hidravlične regulirne naprave Sulzerjevih kotlov in visokotlačne napajalne črpalke;
- v TOZD-u Inženiring sem bil referent za visokonapetostne naprave in imel nadzor nad montažo vodikarne in kasnejšo proizvodnjo vodika.

Potrebne izkušnje, znanje in prakso za obratovanje in vzdrževanje pa sem pridobil, kot sledi:

- Leta 1955 v TE Alost v Belgiji, kjer sem skupaj z inž. Svetlinom in Alojzom Ahtikom v elektrarni s Sulzerjevimi kotli nabiral izkušnje o obratovanju in vzdrževanju naprav ter organizaciji izmenske službe.
- Leta 1960 v Švici pri tovarnah Sulzer in Escher-Wyss sem se podrobno seznanil z delovanjem kotlovske hidravlične regulacije ASCANIA in pa s turbinskimi regulatorji. Vse pridobljeno znanje sem kasneje uporabil pri pripravi skript, ko smo v TEŠ organizirali tečaj za kotlovske in turbinske strojnike.
- Leta 1969 sem bil od UNTAO (Organizacija Združenih narodov za tehnično pomoč) poslan v dve veliki nemški elektrarni, in sicer FRANKEN II v bližini Nürnberga in FRIMMERSDORF blizu Kölna. V prvi sem pridobil znanje glede zagona, obratovanja in zaustavljanja kotlov, podobnih šoštanjskim, v drugi pa, ki je bila takrat največja TE na svetu, regulacijo in obratovanje kotlov ter vzdrževanje le-teh.
- Leta 1976 pa sem se v Liegu v Belgiji udeležil seminarja o proizvodnji in uporabi vodika, kar sem nato koristno uporabil pri elektrarniški vodikarni.

Vse zgoraj navedene izkušnje in pridobljeno znanje sem nato s pridom

Vljudna budnica

Bil sem izmenovodja na nočni izmeni, ko me v pozni večerni uri pokliče kolega Tesovnik, ki me mora zjutraj zamenjati, naj ga ob 5.00 zbudim, ker mu budička ne dela.

Zjutraj ob 5.00 res zavrtim tiste tri številke hišne centrale in dolgo čakam. Po kar dolgem klicnem signalu se iz slušalke res zasliši mrmrajoč in zaspan: »Hhaalooo...«. Imel sem takoj pripravljeno budnico: »No, ti zaspani lenuh, spravi se na noge in pridi čim prej v službo, tudi jaz sem že potreben par ur spanja!« Po nekaj trenutkih tišine, pa zopet glas iz slušalke: »Halo, kdo za vraga, se zafrkava in me ...«. Nadaljevanja nisem niti več slišal, kajti spoznal sem glas direktorja Ribiča in takoj prekinil zvezo. Začasno je stanoval v Vili Široko, ki je imela podobno telefonsko številko kot Tesovnikova, jaz pa sem po neprespani noči številke pač malo pomešal.

Ko me je Franc malo pred 6. uro prišel zamenjat, sem mu seveda povedal, kaj sem ušpilil, pa se je samo malce zlobno nasmehnil rekoč: »Kar prav se mu je zgodilo!«

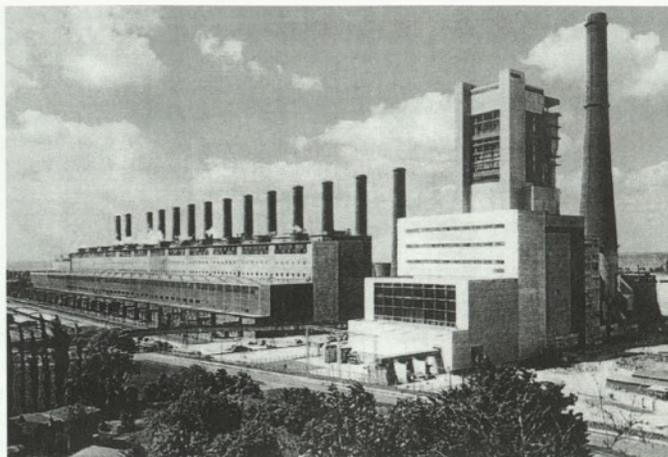

Foto: arhiv M. L.

Nemška elektrarna Frimmersdorf je bila v času mojega šolanja leta 1969 največja elektrarna na svetu. Imela je 15 proizvodnih blokov in sicer 2 X 100 MW, 12 X 150 MW in 2 X 300 MW, skupne moči 2,6 GW. Kot gorivo je uporabljala rjavi premog iz bližnjega dnevnega kopa. Kot zanimivost naj omenim, da so upravljavci za hitre posege uporabljali posebne skiroje, kajti iz enega konca strojnice do drugega je dober kilometer razdalje.

uporabljal na svojih delovnih mestih v elektrarni ter to uspešno prenašal na pogonsko in vzdrževalno osebje.

Seveda pa sem poleg nalog in zadolžitev na posameznih delovnih mestih »udarniško« opravljal še vrsto drugih stvari, koristnih za obratovanje, za pogonsko osebje, za nemoteno obratovanje regulirnih naprav prvih treh proizvodnih enot in pri investicijski skupini sodeloval pri nadaljevanju montaže blokov 4 in 5.

Pa naj navedem nekatere teh aktivnosti:

- Postal sem prvi predsednik novoizvoljenega delavskega sveta (1957-1959), pri čemer je zanimivo to, da sem bil jaz kot »nadstrankarski« kandidat izvoljen ob mnogo drugih, ki so bili člani ZK in tako privilegirani za razne funkcije.
- Tako bi to pot lahko rekli, da je stroka zmagala nad politikom. Vse seje pa so bile v popoldanskem času, brez kakih nadomestil.
- Bil sem dolgoletni tajnik Društva energetikov, ko sva s predsednikom Francem Roganom organizirala vrsto strokovnih ekskurzij, med drugimi tudi v Švico k tovarni dobaviteljici prvih štirih kotlov SULZER-ju in v TE FRANKEN II z enakimi kotli kot v TEŠ. Vzpostavila sva stike z zagrebškim Društvom energetičarja, s katerim smo nato vrsto let sodelovali na strokovnem področju in koristni izmenjavi izkušenj. Prišlo je tudi do pobratenja med obema društvoma.
- V okviru društva sem aktivno sodeloval pri strokovnih tečajih za kotlovske in turbinske strojnike in pripravil potrebne skripte o delovanju hidravličnih regulirnih naprav in poteku posameznih ukrepov pri zagonu in ustavljanju kotla in turboagregata
- Iz nemščine sem (poleg J. Kaudika in D. Vidmarja) prevedel večino pogonskih predpisov in navodil za obratovanje in vzdrževanje kotlovskih regulirnih naprav in opis proizvodnje vodika z elektrolizo vode.
- Bil sem tudi urednik prvega elektrarniškega glasila INFORMATOR in kasneje vsa leta sodeloval pri ENERGETIKU in RUDARJU.
- Uredil in pripravil sem izdajo prvega prospekta TEŠ z obširno predstavitvijo tehnološkega procesa proizvodnje električne energije z opisom posameznih naprav kotlovskega, turbinskega in elektro postrojenja ter pripravo tehnološke vode.
- Bil sem »scenarist« filma »Od 1 kg premoga do 1 kWh«, ki ga je za potrebe elektrarne posnela firma UNIKAL iz Ljubljane.
- V okviru delovanja NNNP (nič nas ne sme presenetiti) sem bil poslan na seminar radiološko-biološko-kemične zaščite v Ljubljano in nato v TEŠ postal poveljnik RBK enote.

V upanju, da vse navedeno ne bi izvenelo kot nekakšna samohvala, temveč zgolj kot golo naštevanje dejstev aktivnosti na delovnih mestih in pa tudi v prostem času, naj sedaj končam v prepričanju, da sem s svojim delom v TEŠ le nekoliko pripomogel k temu, da sta prva dva proizvodna bloka dočakala 50 let uspešne proizvodnje, jaz pa polnih 40 let delovne dobe.

Filmspoting

piše: Eva Pečnik

Zadnjič sem ob ogromni skledi kokic, petih pogrizenih nohtih in napol pogledani Ameriški piti začela razmišljati: »Zakaj?« To je vsekakor sila nevarno početje, sploh v časih, ko so dobri filmi redki kot marihuana na Slovaškem, še posebej pa za človeka, ki mu brez filmov živeti ni ...

Torej, začela sem razmišljati, zakaj nas tako bombardirajo s filmi, ki nam za konec pustijo le občutek grozotne praznine in obžalovanje izgubljenega časa. Ponavadi se po kakšnem filmu kot tipičen mlad človek s krizo identitete sprašuješ tudi, zakaj vsi lepi in popolni, ki probleme rešujejo, kot bi si ščipali nohte na nogah, in zraven zadenjsko recitali Mickiewiczewega Konrada Wallenroda, zmeraj na koncu pristanejo s še lepšo in popolnejšo ljubeznijo njihovega življenja in na sanjski plaži opazujejo še bolj sanjski sončni zahod, medtem ko ti obsediš skupaj s svojo krizo na udobnem stolu v mega kinodvorani in si neizmerno želiš samo še piva.

No in obula sem si svoje rumene copatke za kreativno pisanje in se odločila, da vam predstavim par filmov, ki mi takšnega občutka niso pustili.

Usodna nesreča

Originalni naslov: **Crash**

Igrajo: Sandra Bullock, Don Cheadle, Matt Dillon, Jenifer Esposito

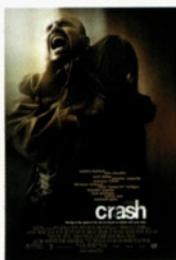
Režija: Paul Haggis

Scenarij: Paul Haggis, Bobby Moresco

Žanr: drama

Leto izida: 2005

5. marca 2006 je scenarist in režiser Paul Haggis postal prvi človek v zgodovini podeljevanja oskarjev, ki mu je uspelo napisati scenarija za dva zmagovalna filma v kategoriji za najboljši film. To mu je uspelo s filmom Usodna nesreča in lanskim zmagovalcem Punčka za milijon dolarjev (Million Dollar Baby, režija: Clint Eastwood). Časopis Razor ga je celo uvrstil na seznam 'neodvisnih umov, ki prerastejo v legende'.

Amerika, obljubljena, svobodna dežela za mnoge ljudi po vsem svetu. Dežela, v katero iz dneva v dan prebegne ogromno ljudi z vseh kontinentov ... Dežela, kjer je manipulacija medijev in spodbujanje strahu do soljudi tako velika, da ljudje preprosto »morajo« sami poskrbeti za svojo varnost, ne glede na posledice. Strah je pomešan z rasnimi predsodki in

naenkrat nihče več ni srečen, ker se povsod, kamor gre, počuti ogroženega. Vsak se počuti nelagodno z nekom, ki ni iste barve, kot da je kvaliteta človeka odvisna od rase.

Po uvodnih napisih se zasliši umirjen moški glas: »To je občutek dotika. V vsakem resničnem mestu, po katerem hodiš, švigaš mimo ljudi, ljudje se zaletavajo vate. V L. A.-ju se te nihče ne dotakne. Vedno smo za to kovino in steklo. Mislim, da ta dotik tako zelo pogrešamo, da se zaletavamo drug v drugega samo zato, da bi nekaj čutili.« Potem zagledamo žalosten obraz črnega detektiva (Don Cheadle), ki vstane iz karamboliranega avtomobila in se sprehodi do kraja, kjer so našli truplo. Čas se zavrti za 24 ur nazaj, kjer lahko spremljamo 9 zgodb ljudi različnih ras, živčih v Los Angelesu, ki jim je skupen predvsem strah do tujcev, ne glede na to, kakšne barve so. Osebe iz filma niso junaki, ampak so samo ljudje z vsemi napakami in predsodki. Na smrt prestrašena žena okrajnega tožilca, zadrogirana mama, moški z družino, ki želi pobegniti iz krute realnosti življenja v getih, na smrt bolan oče, dober in slab policaj, dober in slab lopov, televizijski režiser z (od policistov) nadlegovano ženo, okrajni tožilec, ki se ukvarja z raso ljudi predvsem zaradi volilnih glasov, detektiv, preprodajalec ilegalnih prebežnikov, iranska družina z očetom, ki je prepričan, da mu vsi hočejo slabo ... Zgodbe teh ljudi se med seboj prepletajo, vendar seveda ne preveč, saj so vsi tujci, ki eden drugemu ne zaupajo.

Sporočilo filma je predvsem, da se najhujše stvari vedno zgodijo iz strahu. Saj veste: napad je najboljša obramba, vendar za kakšno ceno. Eno izmed človekovih občutij, ki je najmanj obvladljivo, je ravno strah, iz strahu se rodi panika, človek ne razmišlja več jasno in vse skupaj se sprevrže in kaos ... Nihče ne ve, kaj je sposoben narediti zaradi strahu, torej smo tudi sami sebi tujci – mogoče bi nas bilo treba biti strah tudi samih sebe?

Vrememar

Originalni naslov: **The Weather Man**

Igrajo: Nicolas Cage, Hope Davis, Michael Caine, Michael Rispoli, Gil Bellows

Režija: Gore Verbinski

Scenarij: Steven Conrad

Žanr: Komična drama

Leto izida: 2005

Gore Verbinski, človek z zelo dobrim smislom za humor, bivši punker (The Daredevils, ...) in v zadnjem času predvsem čedalje bolj priznan režiser (Mehikanka, Krog, Pirati s Karibov), se je lotil še enega, po mojem mnenju

njegovega najboljšega projekta do sedaj – Vrememar.

Film, ki bi ga lahko podnaslovili: »Nič v odraslem svetu ni lahko« ali »Življenje je tako nepredvidljivo kot vreme«, govori o Daveu Spritzu (Nicolas Cage), vremenarju na lokalni televiziji, ki mu ponudijo službo napovedovalca vremena za nacionalno televizijo, kar prinaša tudi občutno višjo plačo. Živi v senci umirajočega očeta, nekoč slavnega pisatelja (predsednik Carter ga je baje označil kot nacionalni zaklad) in predvsem vzornega očeta, ki ima rešitev za vsak problem ... Oče se za njegove službene dosežke ne zmeni, kot angel varuh pa se pojavi vedno, ko so prisotni problemi v Davovem zasebnem življenju (»Vedno te skrbi za svoje otroke, ni važno, koliko so stari. Vedno rabijo pomoč.«).

Problemov pa ni malo: Spritz je ločenec, jezen na sedanjega partnerja bivše žene, ima dva otroke, ki sta nesrečna, v puberteti in se počasi izgubljata ... Na vse pretege se trudi biti svojima otrokoma prava opora, a mu to nikakor ne uspeva, saj na probleme vedno reagira precej nedoraslo. Ob opazovanju njihovih družinskih stikov se zazdi kriza srednjih let hujša od pubertete ...

Navidezno monotonost njegovega življenja vedno nasilno prekinejo mimoidoči, ki ga obmetavajo s hrano (sladoledi, pite, sokovi ...); pri tem pa se Dave začne spraševati, zakaj in v koga ljudje ponavadi mečejo hrano. V politike, znanstvenike, literate že ne ... Pite v glavo, za bonus, dobijo klovni. Potem se s kislim izrazom na obrazu zave, kaj sploh je hitra hrana: nekaj približno prebavljivega, dokaj všečnega okusa, ne da pa nikakršnega zadovoljstva. Začne razmišljati, da je mogoče tudi on hitra hrana, nepomemben in pogrešljiv ... Šele ko spozna, da ni najpomembnejši člen v družini (tisti, ki mora vedno urediti, da je prav), ko spozna da ni potrebe, da bi on kot moški, glava družine, držal vse niti v svojih rokah, šele takrat lahko z mirno vestjo sprejme ponujeno službo in začne svoje življenje urejati veliko bolj umirjeno – na novo.

Spet Spev

Tretji tradicionalni koncert ansambla Spev, ki je bil v petek 17. novembra, je bil pričakovano odmeven in obiskan. Že samo ime Spev je dovolj, da privabi ljubitelje narodnozabavne glasbe, če pa so zraven še gostje, potem ni razloga, da se ne bi odpravili na prireditev.

Foto: Tekauc

Marko Berzelak, Erik Hribnik, Kristjan Kolenc, Boštjan Mežnar in Edo Rednak, vedo kaj ljudje poslušajo in kaj jim seže do srca. Poleg tega da imajo bogato bero pesmi in nagrad, znajo dvigniti publiko s svojo prisrčnostjo in dobro voljo. Letos so se s tem dokazali tudi v Ameriki v Pittsburghu kjer so bili gostje Društva slovenskih priseljencev. Vtisi od tam so za člane ansambla nepozabni.

A da se vrnemo k Vinski gori. V petek je bila dvorana tam seveda nabito polna. Za dodatno dobro razpoloženje so poskrbeli še ansambel bratov Poljanšek, Okrogli muzikantje, citrat Miha Dovžan, Beneški fantje, ansambel Roberta Zupana ter voditelj Franci Podbrežnik.

Glasen aplavz med prireditvijo in ob koncu je bil takojšnja potrditev, da so fantje na pravi poti in da dajejo ljubiteljev narodnozabavne glasbe pravo dozo razpoloženja.

Tistim, ki jih podpirajo in jim pomagajo se fantje seveda tudi tokrat najlepše zahvaljujejo.

Milojka Komprej

Luminodoche: Tobogan

Po letu dni zavzetega dela je kakšen mesec nazaj izšel prvenec skupine Luminodoche z naslovom Tobogan. Na zgoščenki je devet izvirnih, novih pop-rock komadov, ki že izdajajo prepoznaven zven petih, oziroma štirih instrumentalistov in dveh vokalistk.

Foto: List

Skupina je maja zmagala v natečaju ŠŠK za najboljšo mlado skupino in si tako pridobila možnost za izdajo zgoščenke, ki so jo z zavzetim delom izkoristili ter se zapeljali s Toboganom v privlačno a zahtevno polje estradne umetnosti, kjer vlada velika konkurenca in je samo kvaliteta, ki je bandu Luminodoche zanesljivo ne manjka, žal premalo.

V skupini so združeni člani vse od Mozirja, do Slovenskih Konjic, glavno vezivo - ljubezen do dobrega sounda in prijateljstvo pa se odraža tudi na njihovih koncertih. V soboto 18. novembra smo jih poslušali v Max klubu v Velenju, žal ob zelo slabem ozvočenju gostitelja. So pa zato na zgoščenki brezhibni. **Naročite si plošček na telefon 041-298-271 in ... uživajte!**

p.

Metalcamp 2007

Leto je naokoli in spet je tu čas, ko zvesti poslušalci metal glasbe navdušeno čakamo, da izvememo datum enega največjih glasbenih festivalov v Sloveniji. In že je tu. Metalcamp 2007, ki bo že 4. po vrsti.

Metalcamp je multinacionalni festival za vse ljubitelje metal glasbe in zabave. Odvijal se bo v Tolminu, kakor vsa leta do zdaj, na čudoviti lokaciji ob sotočju reke Soče in Tolminke. V primerjavi s prejšnjimi leti, bo festival trajal kar 7 dni in dobre glasbe željnim obiskovalcem ponujal kar 5 dni žive glasbe. Trajal bo od 16. 7. do 22. 7.

Na glavnem odru se bodo zopet zvrstila velika imena death, thrash, power, progressive in drugih vrst metala. V 5 dneh bo nastopilo več kot 80 skupin, na dveh odrih. In sicer na glavnem in talent odru. Če ste mlad, neuvlečen band in bi radi nastopili na Metalcampu, naj za informacijo povem, da se prijave za talent stage zbirajo do 15. decembra in sicer preko online obrazcev.

Festival se lahko pohvali z izredno velikim številom obiskovalcev, predvsem iz tujine, kot na primer iz Nemčije, Avstrije, Italije, Hrvaške, Finske, Norveške, Anglije in mnogih drugih držav. Z dobro organizacijo so dosegli, da je Metalcamp dosegel visoko raven festivalov v Evropi in ga vsako leto poskušajo še bolj izpopolniti.

Med prvimi potrjenimi bandi so: Immortal (Norveški black metal), Blind Guardian (power metal), Graveworm (mešanica gothic, melodic black & death metala, ter elementov klasične glasbe), Doro (heavy metal), Dew-Scented (brutal thrash/death metal), Sodom (thrash metal), Threshold (progressive metal/rock), Amon Amarth (death metal), Die Apokalyptischen Reiter (Kaotičen, provokativ in zabaven band).

Cene vstopnic za Metalcamp 07 so določene: poleg tedenskih in dnevnih vstopnic, so na voljo

Foto: Arhiv

tudi 3 dnevne vstopnice:

Tedenska vstopnica vključuje kampiranje od ponedeljka, 16.07 do nedelje, 22.07, vstop na območje festivala od 17. do 21.07. (5 dni). Cena v predprodaji: 24.900 Sit

3 dnevna vstopnica vključuje kampiranje od četrta, 19.07, do nedelje, 22.07, vstop na območje festivala od četrta, 19.07, do nedelje, 22.07. (3 dni). Cena v predprodaji: 18.500 Sit

Dnevna vstopnica pa vključuje vstop na festivalsko prizorišče na dan veljavnosti, vstop v kamp na dan veljavnosti. Cena v predprodaji: 9.990 Sit

Novi bandi bodo potrjeni kmalu, lahko pa si za kaj več informacij ogledate spletno stran: www.metalcamp.com

Več informacij pa bo objavljenih tudi v naslednjih številkah Lista, do takrat pa vam želim lep metalški pozdrav.

Dunja Tinauer

Gaberški cvet

Promocija prve zgoščenke ljudskih pevk Gaberški cvet

Zadnja nedeljo v novembru je Kulturnica Gaberke v dvorani Gasilskega društva Gaberke organizirala prireditev Veselo nedeljsko popoldne. Rdeča nit prireditve je bila predstavitev prve zgoščenke ljudskih pevk Gaberški cvet. Po petih letih obstoja kvinteta in dobrem letu truda in priprav je zgoščenka, na kateri je posneto 18 pesmi in nosi naslov Pozdravljeni, letošnjo jesen ugledala luč sveta.

Foto: Aleksander Grudnik

Petje ima v Gaberkah že dolgoletno tradicijo. Pred več desetletji je pod okriljem gasilskega društva deloval tiste čase zelo slaven moški pevski zbor, ki ga je vodil Ivan Naraločnik. To so bili še časi, ko radio, predvsem pa televizija in drugi sodobnejši multimedjski predvajalniki še niso bili zelo razširjeni. Petje v živo je bilo zato nepogrešljiv del vsake prireditve. Žal takratna tehnika za video in tonske zapise ni bila tako razširjena, zato za tem zborom najbrž ni ostal noben tonski posnetek.

Več o sami zbirki pesmi in predstavitvi, bomo poročali v naslednji številki Lista.

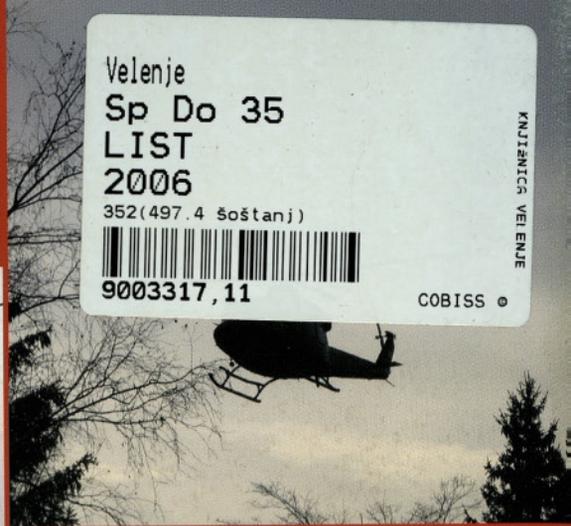
A. Grudnik, Z. Mazej

Koline na martinovo pri Rebršaku, Bele Vode 2006. / Foto: Špela Janežič

Reševalna vaja GOLTE 2006

Foto: Marija Lebar

Velenje
Sp Do 35
LIST
2006

352(497.4 Soštanj)

9003317,11

COBISS

KNJIŽNICA VELENJE

